

תאי גזע מצילי חיים אוצר ביולוגי בחבל הטבור!

ד"ר אריה גניגר - מנהל מדעי ופיתוח עיסקי "טבורית"

תאי גזע מדם חבל הטבור נחשבים כיום למילה האחרונה בעולם הרפואה לאחר שהתברר כי הם תאים מצילי חיים, לכן פועלים הרופאים לשימורם והקפאתם בבנק דם מיוחד.

בהשתלה כזו גבוה באחוזים ניכרים על השתלות של תאי גזע ממוח עצם. בעולם קיימים מחקרים בשלבים מתקדמים המראים כי בעתיד תאי הגזע עשויים לשמש גם לריפוי רקמות גוף שונות ולשחזור של תאים פגועים כגון לב, סחוס, כלי דם, מערכות עצבים מרכזיות, תאי כבד תאי לבלב מייצרי אינסולין ועוד.

את דם חבל הטבור, אוצר יקר מפז, ניתן לאסוף רק במעמד אחד - במהלך הלידה. התהליך עצמו הוא פשוט וכלל אינו מכאיב לרך הנולד או ליולדת ומתבצע לאחר סיום הלידה וניתוק חבל הטבור. הדם הטבורי נאסף אל תוך שקית איסוף ומועבר למאגר הדם הטבורי הפרטי של ביה"ח "שיבא". הבנק עבר וקיבל הרשאות תקן מחמירות בינלאומיות מארגון מח העצם הבינלאומי ICMAT וכן מארגון הגג של בנקי הדם AABB תקן המבטיח שימוש עתידי תקין במנה שמשמרה. בבנק הדם מנת הדם הטבורי עוברת תהליכי עיבוד ובדיקות לשלילת זיהומים חיידקים וויראליים, ותאי הגזע שבה מוקפאים ונשמרים, במיכלי חנקן נוזלי, בטמפרטורה של מינוס 196.

חשוב להדגיש כי "ברפואה כמו ברפואה" החלטה לגבי סוג טיפול מתקבלת על ידי הרופא, או הצוות המטפל. החלטה כזו מתקבלת על בסיס הנתונים הידועים בעת האירוע לגבי החולה. ככל שאנו מתקדמים במחקר הרפואי ומוצאים עוד ועוד פתרונות למחלות וטיפולים רפואיים תוך שימוש בתאי גזע, גדל הסיכוי שהצוות הרפואי ישתמש בתאי גזע לטיפול. במילים אחרות שימור תאי גזע מהווה "תעודת ביטוח ביולוגי" וכמו כל תעודת ביטוח אחרת אנו מחזיקים בה ומקווים בכל לבנו שלא נזדקק.

לא עובר כמעט שבוע מבלי שאנו שומעים בכלי התקשורת סיפור קורע לב על אדם זה או אחר הזקוק להשתלת מח עצם. בדרך כלל מתחיל מרוץ נואש של המשפחה, הקרובים והידידים להשגת דם מבן משפחה או מתורם זר, שלא לדבר על גיוס כספים לצורך השתלה בחו"ל. לעיתים זהו מאבק חסר סיכוי כנגד הזמן. המאמצים הרבים לא פעם עולים בתוהו.

בשנים האחרונות עם ההתקדמות האדירה במחקר, נחשפו יתרונותיו של הדם הטבורי כ"מציל חיים". המדענים גילו כי חבל הטבור - כן, אותו צינור שדרכו מועברים לעובר מזון וחמצן - הוא למעשה מאגר ביולוגי רב-ערך, שבאמצעות התאים שבו ניתן לרפא מחלות ולהשתמש בהם להשתלת מוח עצם, במקרה של מחלה, הן אצל הילוד עצמו והן אצל קרוב משפחה מדרגה ראשונה. בהשתלה עצמית כזו אין סכנה לדחיית שתל, כפי שקורה לא אחת בהשתלת מוח עצם מתורם זר, או אפילו מקרוב משפחה. לא סתם מכנים היום את תאי הדם הטבורי "מצילי חיים".

מבלי להיכנס למונחים רפואיים מסובכים נאמר רק, כי בדם חבל הטבור מצוי אוסף עשיר של תאי גזע או תאי אב איכותיים במיוחד, צעירים, חסרי פגמים באופן יחסי ונקיים מזיהומים. המשמעות היא שתאי גזע יכולים לשמש כתחליף משופר להשתלת מוח עצם ולטיפול וריפוי מחלות ממאירות או תורשתיות. כבר כיום משמשים תאי גזע מחבל הטבור כפרוטוקול מקובל בהשתלות מח עצם לרפוי למעלה מ-70 מחלות שונות. היום מסתבר כי מספר השתלות תאי גזע מדם טבורי הולך ועולה שכן השתלות אלה נתגלו כמוצלחות יותר מכל הבחינות ואחוז החולים שמתגברים על המחלה

בהריון?
לפרטים פני למוקד טבורית

TABURIT™
בנק הדם הטבורי

1-700-500-117

www.taburit.co.il

תוכן העניינים

- 5 < דבר מנהל המרכז הרפואי, פרופ' זאב רוטשטיין
- 6 < כך תיפקד המרכז במבצע "עופרת יצוקה"
- 8 < בית החולים "ספרא" לילדים - גאווה מקצועית
- 13 < המרכז לסיוע לציבור - תרומת "שיבא" לקהילה
- 16 < פרופ' גידי רכבי - דיוקנו של ילד פלא
- 20 < מסר - המרכז הארצי לסימולציה רפואית
- 26 < סיפורו של ארנון עמית ובית החולים השיקומי
- 32 < חדשות "שיבא"
- 42 < פרויקט תלפיות - החזון והמציאות
- 44 < על חשיבותו של קיום מחקר בבית החולים
- 46 < "שיבא" בתקשורת - כותרות ללא הפסק
- 51 < "שיבא בינלאומי" - הידידים, התרומות, האירועים
- 52 < כלות וחתני "פרס שיבא"
- 54 < חולה ומאושר
- 55 < מצטיינות ומצטייני "שיבא"
- 56 < אירועי יובל ה-60 למרכז הרפואי "שיבא"
- 56 < מפגן עוצמה
- 58 < שיקום כשגרת חיים
- 60 < חגיגת הפגייה
- 61 < מצדיעים לתורמים
- 64 < "רוח ברכה" - הכנס השנתי לזכרה של פרופ' ברכה רמות ז"ל
- 65 < תיירות מרפא - הדרך הנכונה לקידום הרפואה
- 69 < מדוע ישנה ד"ר יעל מרדור על מזרון במרכז לטכנולוגיות מתקדמות?
- 70 < מניעת זיהומים - זה אפשרי
- 71 < על יין ובריאות
- 72 < מכתבי תודה
- 76 < מחיאות "שיבא" ומרכז המבקרים - החלום ופישרו
- 77 < וגם זה קרה ב"שיבא" - מדור חברה

חזון המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא

המרכז הרפואי
ע"ש חיים שיבא
יהיה בית חולים
מוביל, מוכר
ברמה הלאומית
והבינלאומית,
ויהווה מקור
משיכה למטופלים,
לצוות הרפואי,
לחוקרים,
לסטודנטים
ולמשקיעים

גליון 24
מרס 2009 • אדר תשס"ט

עורך: אבי בטלהיים
ניהול המערכת והפקה: אורלי לוי
עריכה: אמיר מרום
עריכה גרפית: עמרם פרת
ביצוע גרפי: מיכל ברכוז לויטוב
צילום: ראובן קסטר, אילנה יונה ויעקב לויט -
יחידת צילום "שיבא"
שיווק: לימור יניב
הודפס בדפוס אפעל

לתגובות, הערות והארות:
avi.bettelheim@sheba.health.gov.il
או לפקס: 03-5303755

ידידי השיבאים

צילום: קובי קלמנוביץ'

פרופ' זאב רוטשטיין

עבודת הצוות שנתברכנו בה, כדי שבכוחות משותפים וללא תוספת משאבים של ממש נעבור את התקופה הקשה ונוכל לה.

המרכז הרפואי "שיבא", הבית שלנו, בית החולים הגדול, החשוב והמצטיין במדינת ישראל, רכש את מעמדו המוביל והייחודי קודם כל בזכותכם, צוות בית החולים. אתם צוות מצאח, הוכחתם את זה באין-ספור הזדמנויות וברשימה מרשימה של קבלות.

יובל ה-60 שלנו זו עילה נהדרת, ועיתון "שיבא" זו כתובת מצויינת כדי לומר לכם, חברותי וחברי השיבאים, עד כמה אני אוהב אתכם וגאה בכם.

בידידות,

פרופ' זאב רוטשטיין

מנהל המרכז הרפואי המשולב ע"ש חיים שיבא, תל-השומר

"בשביל הבריאות" (מיזם מסלול הליכה סביב בית החולים, המיועד לכל), העימות המתמשך, העיקש והצודק שניהלנו מול קופת חולים כללית עד להשגת הסכם בין שני הגופים לשלוש השנים הקרובות, חנוכת אודיטוריום מסר, אירוע ההוקרה לתורמי "שיבא" בבית הנשיא בירושלים ועוד ועוד. במרכזו של העיתון מתפרסמת כתבת דיוקן על פרופ' גידי רכבי. זו לא היתה בחירה מקרית. גידי ו"שיבא" זה סיפור אהבה מצד אחד, ומפעל חיים מצד שני. סיפורו של גידי רכבי הוא מודל לחיקוי לכולנו ומבחינתי זו הבטחה האמיתית והנחשקת של בית החולים שלנו: רופא עם חזון שראשו אינו בעננים; חוקר מבריק שנותר אדם צנוע וענו; איש משכיל ואינטליגנטי, שלעולם לא יאבד את האנושיות והעממיות שבו. כתלמידים וממשיך דרכם של פרופ' ברכה רמות ו"ל ושל פרופ' צבי שפירר ייבדל לחיים ארוכים, פרופ' גידי רכבי נושא בגאון את דגל "החזון השיבאי" שעוצב אצלנו במשך השנים ברוח פרופ' חיים שיבא המנוח.

2009 היא עבורנו שנת אתגר חשובה. המשבר הפיננסי העולמי כבר פוגע גם בנו וגובה מחיר כואב. כבר עתה ברור שהיקף התרומות למרכז הרפואי "שיבא" ייחתך באכזריות בשנה הקרובה ויאלץ אותנו לבטל תוכניות בינוי, פיתוח והצטיידות, ולעכב גם פרויקטים שכבר הוחל בביצועם. בנוסף, אנו כבר מבחינים בניצני המשבר הכלכלי שהגיע אלינו ועמו הקטנה בהכנסות המדינה וצמצום ההוצאות הציבוריות שאנחנו חלק מהן.

תמונת המצב העגומה הזו מחייבת את כולנו להירתם ולהמשיך קדימה ביתר שאת ובמלוא הקיטור והמרץ. ניאלץ לתת יותר, להגדיל ראש, להעמיק את היצירתיות שלנו ואת

אני שמח להציג בפניכם את עיתון המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, "שיבא 1", גליון מורחב וחגיגי לרגל שנת ה-60 של בית החולים שלנו, מהדורה מיוחדת למזכרת. לא יכול היה להימצא עיתון מוצלח יותר מיובל ה-60 כדי להחזיר ובגדול את העיתון שלנו, ולא יכול להיות עיתון סמלי יותר מאשר עתה, לאחר המבצע בעזה, כאשר אנחנו ב"שיבא" מוצאים את עצמנו שוב עם המגל - הטיפול הרפואי באזרחים - מחד, והחרב - התגייסותנו המלאה לטובת כוחות הביטחון - מאידך.

מעתה אנו מקווים שתחודש הופעת העיתון בצורה סדירה, והוא יהווה במה מכובדת ונאותה להעברת מסרים, להצגת הישגים, פירגון למצטיינים הרבים שבתוכנו. אני רואה ב"שיבא 1" כרטיס ביקור חשוב שיציף אתכם, עובדות ועובדי "שיבא", בגאווה נוכח מה שמתרחש מסביבכם, ובמקביל ישמש עבורנו כלי להציג את עצמנו בפני מקבלי ההחלטות ברמות השונות, כדי שיכירו מעט טוב יותר את המרכז הרפואי "שיבא" וייחשפו בפירוט רב יותר ליכולות ולאילויות הטמונות בבית החולים של המדינה.

לכולנו זיכרון קצר, ואני בטוח שכאשר תעלעלו בעיתון תופתעו מרוחב יריעת האירועים וההתרחשויות שקרו ב"שיבא" במרוצת שנת 2008: המופע המרכזי ליובל ה-60, "שיבא מכל הלב", באמפיתיאטרון לטרון (מי שלא היה הפסיד חווית חיים), חגיגת ה-40 לפגנייה, האירוע המרכזי לפצועי צה"ל של בית החולים השיקומי, חנוכת הקומה החמישית של בית החולים "ספרא" לילדים (מומי לב מלידה), בוקר הצדעה לעובדי מרכז הלב, חלוקת פרסי שיבא, המכירה הפומבית הוירטואלית של "גן הפסלים", חנוכת הקטע הראשון של

"שיבא" במבצע 'עופרת יצוקה'

אהוד ברק; הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי; שר התחבורה, שאול מופז; השר לאיכות הסביבה, גדעון עזרא; ח"כ בנימין נתניהו; חברים מסיעת "ישראל ביתנו" (סופה לנדבר, סטס מיסד'ניקוב, יצחק אהרונוביץ); סגן שרת החוץ, ח"כ מגלי ווהבה. ועוד רבים וטובים.

אבל המילים החמות והמרגשות ביותר באו מהורי הפצועים. זה פשוט חימם את הלב לשמוע אותם אומרים לכל מי שבא לבקר מה הם חושבים על המרכז הרפואי "שיבא", עד כמה הם מעריכים את הרופאים ושאר הצוותים המטפלים, ומדוע הם מאושרים שהבנים שלהם מטופלים במרכז הרפואי "שיבא" ולא במקום אחר.

במהלך ביקורו של ראש הממשלה, אהוד אולמרט, פנה אליו עאדל ג'ים, תושב בית-ג'אן, אבא של וואל ג'ים, הפצוע הקשה ביותר שהועבר ל"שיבא" במהלך מבצע "עופרת יצוקה", ואמר לו: "תודה רבה לכם. אני והמשפחה שלי מודים לכם מאוד". ראש הממשלה חיך במבוכה, והשיב לו: "מדוע אתה מודה לי? אנחנו צריכים להודות לכם על מי שאתם ועל הבן הנפלא שגידלתם. תודה רבה לכם".

צילום: מיכל פתאל

יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, בשיחת עידוד

צילום: יחידת צילום "שיבא"

החפ"ק של גולני ב"שיבא"

וסגניתה סרן דמי זוקין. לידם פעל במסירות בשירות מילואים אל"מ יצחק עדיני, וכמובן נציגי דובר צה"ל, שעשו ב"שיבא" ימים ולילות. שיתוף הפעולה הפורה בין בית החולים לבין צה"ל הוא בן עשרות שנים ומהווה מודל לחיקוי. אח"מים רבים הגיעו ל"שיבא" כדי לבקר את הפצועים ולא הפסיקו לחלק מחמאות לבית החולים על פועלו ויכולותיו: ראש הממשלה אהוד אולמרט; ממלאת מקומו ושרת החוץ, ציפי לבני; שר הביטחון,

המרכז הרפואי "שיבא" קלט במרוצת מבצע "עופרת יצוקה" עשרות רבות של חיילים פצועים בדרגות פציעה שונות, שהוחשו לכאן מן המערכה בעזה. מנוסים ומיומנים ממלחמות קודמות, מצויידים באיכפתיות ורצון לתת, וחמושים במצויינות אופיינית - ההתגייסות היתה מלאה ומרשימה: רופאים, אחיות, אנשי הלוגיסטיקה לסוגיהם, כוחות עזר ומתנדבים, כולם חשו לבית החולים גם מבלי שנתבקשו לעשות כן. התוצאות היו צפויות: הטיפול בפצועים היה מהיר ויעיל, מתהליך הקליטה ועד שחרורם הביתה או העברתם לבית החולים השיקומי. ליד הצוותים של "שיבא" פעלו במיומנות ובמקצועיות נציגי צה"ל, ובראשם רב-סרן רחלי מיזן, מפקדת יקר (לשעבר רם 2),

צילום: דובר צה"ל

ראש הממשלה, אהוד אולמרט, בבית החולים השיקומי

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא":
"לוחמי גולני כבשו את בית החולים 'שיבא' ללא
יריה אחת"

(במהלך ביקורו של שר הביטחון, אהוד ברק, אצל פצועי צה"ל ב"שיבא" ב-12.1.09)

צילום: נעמה פרופס

הקדשה למשפחת נג'ם. שר הביטחון, אהוד ברק

צילום: יחידת צילום "שיבא"

פטריוטיות וגעגועים לחזית

ד"ר עז א-דין אבו אל-עיש:
"אני מקווה שהבנות שלי יהיו המחיר הסופי של
המלחמה. משפחתי ואני חיילים של שלום"

(הרופא העוזר, העובד במחלק במרכז הרפואי "שיבא", שעות אחדות לאחר ששכל
 שלוש מבנותיו ואת אחייניתו)

צילום: דובר צה"ל

הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי, בביקור פצועים ב"שיבא"

צילום: שאול גולן, "ידיעות אחרונות"

ד"ר עז א-דין אבו אל-עיש ופרופ' זאב רוטשטיין

בעז גאון, עיתונאי:
"אני מבקש להסיר את הכובע בפני הצוות
הרפואי בבית החולים 'שיבא'. אתם אי של שפיות.
בזכותכם עוד נותר לנו שביב של מוסריות"

(מאמר ב"מעריב", עמודי דעות, 27.1.09)

ממלכה קסומה של ילדים

נחשפתי לבית חולים לילדים שלא הכרתי ויצאתי מוקסם
• פגשתי צוות רפואי וסיעודי עם עיניים טובות ומחייכות.
התרגשתי • שוחחתי עם ילדים מאושפדים והוריהם,
וכולם משדרים תקווה. תענוג

מאת רון לוין

"כשהיא הגיעה אלינו היא ביקשה פשוט לראות את הילדים", סיפר אחד מרופאי בית החולים שהיה נוכח באירוע. "אני חושב שלמרות הטקס המרשים והדרך המרגשת בה הכיר לה בית החולים תודה על תרומתה הנדיבה, את הגברת ספרא עניין הקשר הישיר והמידי לילדים. היא ביקשה לשוחח איתם ישירות ולחוש דרכם מה הם מרגישים כשהם מטופלים בבית חולים הנמצא בתוך מעטפת של ממלכת ילדים קסומה. אני חושב שהרגע בו ראיתי אותה נפגשת עם הילדים, ההתרגשות שלה עברה לכולנו. זה היה אירוע יוצא דופן ובלתי נשכח". בדומה לאגפים אחרים במרכז הרפואי "שיבא", האגף לרפואת ילדים מוביל בראשוניות. דוגמא מובהקת לכך היא בהקמת שירות לטיפול נמרץ ילדים בסמוך ליחידה לרפואה המטולוגית לילדים המבצעת השתלת מח עצם וכימותרפיה, שירות אמבולטורי ומעון יום לחולים אונקולוגים וכן מבנה נפרד המשמש מרכז לטיפול תומך לילדים ולמשפחותיהם. המחלקה לכירורגיית ילדים מבצעת ניתוחים נדירים-כירורגיים, ניתוחי לב, ניתוחים אורתופדיים, ניתוחים אורולוגיים וניתוחי אף אוזן וגרון. במסגרת השירותים האמבולטוריים הוקם מרכז להתפתחות הילד, הראשון מסוגו בארץ, שבמסגרתו פועל מעון יום לילדים אוטיסטים. האגף החדש מאכלס את המחלקות לשיקום ילדים ואת המחלקה לפסיכיאטריה ילדים, המעניקים שירותים תוך כדי אישפוז

לרפואת ילדים התפתחה וזכתה להכרה לאומית ובינלאומית. עד 1968 שכנה המחלקה בביצורים הישנים של הצבא הבריטי, מהם היה מורכב בית החולים הישראלי הצבאי בראשית דרכו. ב-68 היא הועברה למשכנה החדש בבנין חדש שלראשונה איכלס את כל השירותים הרפואיים לילדים.

דמעות ההתרגשות של לילי ספרא

שנת 2002 תיזכר במרכז הרפואי "שיבא" כשנה מיוחדת במינה, נוכח הקמתו של בית החולים לילדים ע"ש אדמונד ולילי ספרא. מהרגע הראשון חרט בית החולים על דגלו את העובדה שזהו בית חולים של שלום, שבו אין הבדל בין ערבים ויהודים. ולכן, בכל ימות השנה מטופלים בו ילדים שחיים במדינות שכנות לישראל, שחלקן אינו מקיים יחסים דיפלומטיים עם ישראל. על בסיס קבוע, לרבות בעיתות מלחמה כמו זו שבמהלכה נכתבת כתבה זו (מבצע "עופרת יצוקה" ברצועת עזה), קולט בית החולים "ספרא" ילדים תושבי עזה והגדה המערבית, ודואג לבריאותם. בנוכחות שר הבריאות דאז, דני נוה, הגברת לילי ספרא ומנהל המרכז הרפואי, פרופסור זאב רוטשטיין, נחנך בית החולים לילדים בטקס מרגש. בארכיון הסרטים של בית החולים ניתן לראות בביורו כיצד הגברת לילי ספרא מתקשה להסתיר את דמעותיה מהתרגשות במעמד טקס הפתיחה.

כבר בכניסה לבית החולים לילדים על שם אדמונד ולילי ספרא במרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר ניתן לחוש שזהו אינו עוד בית חולים רגיל. אולי היו אלה הצבעים העליזים שמעטרים כמעט כל פינה לצד מתקני המשחקים שנועדו למבקרים והשוהים בו. ואולי היה זה "גן החושים" לזכרה של לילי שרון, שבתוכו דגי זהב השוחים בשלווה בבריכה לצד פינות ישיבה ומשחקים, ואולי זה נובע מכך שכל מי שעמל ובנה ומתחזק את בית החולים, חשב וחושב כל העת על הילדים ומה שגורם להם לשמחה, אהבה וחום. בית החולים לילדים ב"שיבא", בניין לבן, מודרני ומרשים בן חמש קומות, הוא חוד החנית של הטכנולוגיה המתקדמת ביותר לרפואת ילדים בעולם. כל מי שבא בשעריו אינו יכול שלא להתרשם ממראה עיניו ולחוש נעימות שאינה מוכרת בדרך כלל במהלך ביקור בבית חולים כלשהו. כדי להבין כיצד הפך בית החולים "ספרא" לילדים למוביל ופורץ-דרך בהצלחות רפואיות, צריך להסתכל אחורה ולהיזכר ביסודות ובשורשים העמוקים. בשנת 1948, זמן קצר לאחר הכרזת המדינה, שיכנע פרופ' חיים שיבא את ראש ממשלת ישראל דאז, דוד בן-גוריון, להקים שירות רפואי לילדים בבית החולים תל השומר. הכוונה הייתה להתמודד עם גל ענק של משפחות המהגרים שעלו ארצה עם ילדים הסובלים מתת-תזונה ומחלות מדבקות. בחמישים השנים הבאות, היחידה

שמעון פרס נשיא המדינה

"המרכז הרפואי שיבא הוא מוסד מיוחד במינו במדינת ישראל, ואני חושב שאף בעולם כולו. הטיפול הניתן ב'שיבא' הוא ללא גבול, זהו טיפול שלא אמא ולא אבא מסוגלים לתת אותו ללא הידע הרפואי. לצוות של 'שיבא' יש גם את הידע וגם את היחס האימהי והאבהי"

וטיפולים אמבולטוריים. מחלקות אלה זוכות להכרה בינלאומית. בבית החולים לילדים ב"שיבא" 207 מיטות עבור כ-8,000 אשפוזים לשנה. מתקיימים בו קרוב ל-60 אלף ביקורים בשנה במכונים המספקים שירותי מומחה ומיון ילדים, ובנוסף לכך נולדים בבית החולים למעלה מעשרת אלפים תינוקות, מתוכם כ-1,200 יזדקקו לטיפול מיוחד או טיפול נמרץ. תינוקות אלה מטופלים ביחידה לטיפול נמרץ ילדים, אגף מודרני בן 40 מיטות, מצויד בצידוד מתקדם ביותר, עם גישה נוחה ומהירה לכל השירותים הרפואיים והאיבחונים הרלבנטיים.

סביבה טיפולית נטולת כאבים

הגישה הטיפולית של בית החולים גורסת שיש לגלות מעורבות פעילה בכל הנעשה ברפואה הקהילתית ולהבטיח קיום סטנדרטים גבוהים. שירותי מיון החירום משולבים בשירותים של המרכזים המשניים בקהילה. המתמחים והמומחים של בית החולים עובדים תוך שיתוף פעולה מלא בקהילה, מספקים שירותי מומחה, וכל זאת תוך אווירה לימודית

הם ברמה הגבוהה ביותר שמקבילה רק למקומות הטובים ביותר בעולם. הצוות הרפואי שלנו מאפשר טיפול מורכב, ואין ברפואת הילדים מחלה כלשהי שאנחנו לא מסוגלים להתמודד איתה בידע ובניסיון. אנחנו מקבלים אלינו לבית החולים מקרים רבים של מטופלים שבבתי חולים אחרים לילדים אין את האמצעי הטכנולוגי הנחוץ או הידע המקצועי המסויים בעזרתו ניתן להתמודד עם הבעיה. לשמחתי, אנחנו

פורייה. המטרה היא לפתח תוכניות מחקר המתאימות לביצוע בקהילה. כבר שנתיים ממלא בהצלחה פרופסור גדעון (גיד) פרת את תפקיד מנהל בית החולים לילדים ומנהל היחידה לטיפול נמרץ ילדים השוכנת ממש בקירבת מקום. "אצלנו ניתן הטיפול בילדים הכי חדשני במדינת ישראל ובמזרח התיכון, האמצעים הטכנולוגיים הם הטובים ביותר וההתייחסות למחקר הקליני והמחקר האקדמי

צילום: יחידת צילום "שיבא"

גן החושים ע"ש לילי שרון ז"ל. עוד פינת חמד של "ספרא"

צילום: עידו שניר

גב"ל לילי ספרא (בלבן) עם ילדים המאושפזים ב"ספרא". מימין: אושר טויטו. משמאל: שר הרווחה והשירותים החברתיים, יצחק (בוז'י) הרצוג ופרופ' זאב רוטשטיין

נחנך מרכז בינלאומי לטיפול במומי לב מולדים

בהתרגשות וציין כי הוא תמיד אוהב לבוא ל"שיבא" בגלל הדו-קיום הקיים בבית החולים על בסיס יום יומי, ובמיוחד בבית החולים לילדים ע"ש ספרא.

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז המשולב, אמר: "שיבא" היה בית החולים הראשון שהוביל ניתוחי לב פתוח לילדים. אנחנו היינו חלוצים בתחום וכך גם היום. תוספת חשובה זו לבית החולים 'ספרא' הינה מגדלור של תקווה לא רק לילדי ישראל, אלא גם לילדי שכנינו. מרכז זה הוא צעד חשוב בנתיב להגשמת החזון והפיכת 'שיבא' למרכז רפואי בינלאומי. אין עדיין שלום בין ישראל לשכניה הערבים, אבל עבור הילדים, אנחנו ב'שיבא' תמיד מוכנים לגרום לבלתי אפשרי לקרות. המרכז הרפואי מהווה גשר לשלום, וגב' ספרא איפשרה להקים את הגשר הזה."

ד"ר דוד משאלי, מנהל היחידה לניתוחי לב בילדים, אמר: "בזמן האחרון אני מסתובב עם כתמים כחולים. כל הזמן אני בודק אם אני חולם או אם אכן זו מציאות. הקמת הקומה הזו היא חלום שהתגשם. אני גאה ומרגיש זכות גדולה מאד להיות שותף לפרויקט מדהים זה, ומתחייב להמשיך ולפתח אותו כמרכז לאומי ובינלאומי."

המרכז הייחודי יהווה מרכז בינלאומי ורב-תחומי שיכלול מרפאה קרדיולוגית, חדרי צנתורים, חדרי ניתוח, מחלקה לטיפול נמרץ לב ילדים, מחלקת אשפוז ויחידה קרדיולוגית. עד כה, ניתוחי הלב והצנתורים בילדים בוצעו בחדרי הניתוח המרכזיים ובחדרי צנתור מרוחקים מביה"ח לילדים. המיקום הגיאוגרפי, הקירבה הפיזית ושיטת הפעולה בין הדיסציפלינות השונות, הינם חשובים ביותר ומשפרים את איכות הטיפול בילדים.

קרקודילים ענקים וסגולים "טיפסו" על קיר בית החולים לילדים ע"ש "ספרא" בזמן שהמתינו לטכס חנוכת המרכז הבינלאומי לטיפול בילדים עם מומי לב מלידה שנערך ביום חמישי, 12 ביוני 2008.

הקרקודילים, פרי יצירת קבוצת אמנים מאיטליה - KARAKING ART GROUP - מציגים מגמה קונספטואלית הנובעת ממניעים אקולוגיים ומהרצון לשמח ולהכניס מעט הומור וקריצה לחיים.

חברת "ברונסטון" ו"IAI" מאיטליה תרמו את עבודת האמנות כמתנת פתיחה למרכז החדש שנחנך, במעמד הגב' לילי ספרא, המאמצת והתורמת של ביה"ח "ספרא" לילדים, מר יצחק הרצוג, שר הרווחה והשירותים החברתיים, פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי ע"ש שיבא, פורום ההנהלה, צוות ביה"ח לילדים ואורחי כבוד.

הגב' לילי ספרא, אמרה בדברי ברכתה: "התוספת של המרכז לטיפול במומי לב מולדים למחלקות הקיימות וליכולות היוצאות מן הכלל, הופך את בית החולים 'ספרא' למוסד ברמה בינלאומית. יש לנו את הניסיון והידע לספק טיפול ברמה הגבוהה ביותר. מה שתמיד ייחד את בית החולים לילדים זה המסירות של הרופאים, האחיות וצוות התמיכה. אני מעריצה את המחויבות שלכם לילדינו, את אהבתכם ויכולת החמלה. ואתם ילדים יקרים, האורחים החשובים באמת, האומץ שלכם הוא השראה לכולנו, והחיוך שלכם מציף אותנו באושר. תמיד נתגאה בכם."

מר יצחק הרצוג, שר הרווחה והשירותים החברתיים, בירך

אחיות "ספרא" עם הפנים לקהילה

בבית החולים "ספרא" לילדים מטופלים ילדים בעלי צרכים מיוחדים במגוון מצבים קליניים. מחויבותנו אינה מסתיימת במסגרת בית החולים, אלא בהמשך מתן מענה, תמיכה וליווי מקצועי לילד ואף לצוותים המקצועיים השונים במסגרות השונות בקהילה.

לכן היצבנו לעצמנו כיעד להקים מרכז הדרכה לצוותים בקהילה, מטפלים והורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים. המרכז החדש עוסק, בין היתר, בנושאים האלה:

הילד המתקן בקהילה. ליווי המטופלים ממסגרת בית החולים למסגרות השונות בקהילה. השירות האמבולטורי בבית החולים "ספרא" מטפל בילדים עם מחלות כרוניות שונות ומהווה משאב של ידע ונסיון בטיפול במחלות אלו. הצוות המטפל בילדים אלה בקהילה, במסגרות החינוך ובמסגרות החינוך המיוחד, אמור לספק מענה במצבי חירום ומצוקה.

החיים עם גסטרוסטום. מספר הילדים הנעזרים בצינורית האכלה - גסטרוסטום - המספקת לגופם מזון ישירות לקיבה, הולך וגדל. אחות יחידת גסטרו ילדים בבית חולים "ספרא" תומכת בהורים, בילדים ובצוותים הרפואיים והחינוכיים בקהילה, מלווה אותם במשך כל השלבים ומנחה אותם להגיע למיצי היכולות שלהם ושל הילד ולמזעור פגיעות טכניות, גופניות, נפשיות וחברתיות בהם ובילד.

אחות היחידה מהווה מרכז ידע לכל הצוותים בקהילה: הכשרת אחיות בתי ספר, גנים ומוסדות חינוך אחרים לטיפול בילד עם גסטרוסטום; מתן הרשאה לאחיות להחזרה/החלפה של גסטרוסטום שנשלף באמצעות קורסים תיאורטיים ומעשיים; מתן מענה לבעיות מעשיות המתעוררות בקהילה; ריכוז ימי עיון ארציים לאחיות בתי-חולים, מוסדות וקהילה בכל הנוגע לגסטרוסטום.

הילד השיקומי. הכנת המשפחה והקהילה לקראת שחרורו של הילד הסייעודי המורכב וחזרתו הביתה. התוכנית מתמקדת בהכשרת ההורים כמטפלים העיקריים. ההכשרה מתחילה כבר עם הגעתם למחלקה, תוך ליווי ותמיכה של צוות האחיות במהלך כל האישפוז, ולאחר השחרור גם בבית, במהלך תקופת ההסתגלות ההדרגתית.

קידום בטיחות. הכשרת צוותים חינוכיים במסגרות החינוך לבטיחות ומניעת תאונות וחבלות, עם דגש על קבוצות של ילדים עם צרכים מיוחדים.

בתחומם".

דיברת על מחקר קליני ורפואי. תרחיב מעט.

"בכדי לעמוד בסטנדרטים האקדמיים הגבוהים ביותר ולספק שירותים קליניים ברמה בינלאומית, הדגשנו תמיד את חשיבות המחקר המבוצע קלינית ומדעית בו-זמנית. נכון להיום הפעילות המחקרית שלנו כוללת פרויקטים המצלים טכנולוגיות DNA מודרניות לאפיון סטיות גנטיות בהפרעות המטבוליות ואימונולוגיות כגון תגובות דלקתיות בילדים עם כשלים נשימתיים אקוטיים, התפתחות הכליה העוברית, פיתוח ובדיקת חיסון חדש נגד דיזנטריה חידקית, ועוד".

ומהי המגמה לעתיד?

"בגישה המודרנית, צרכי החולה הם מרכזיים לאספקת השירותים הרפואיים הנדרשים. לכן אנו נדרשים לשיפור מתמיד באיכות הטיפול ואנו משיגים זאת באמצעות יצירת צוותים שהם מכון-מחלה ורב-תחומיים, המורכבים מרופאים בהתמחויות ותת-התמחויות רלוונטיות, ואחיות וצוותים פארה-רפואיים ברמה גבוהה. כוחנו טמון ביכולת ליצור צוותים היכולים לתפקד יחד בהרמוניה ולטפל בצרכים הפרטניים של כל חולה וחולה. "לרבים מהחולים הצעירים שלנו יש מחלות כרוניות קשות, ואנחנו עושים מאמץ עליון כדי להעניק להם יחס חם ואוהד, וסביבה טיפולית נטולת כאבים במידת האפשר".

פרופ' גידי פרת, מנהל בית החולים לילדים

מסוגלים ומצליחים לטפל במקרים הקשים ביותר".

כשאתה אומר צוותי רפואה מובילים למה כוונתך?

"צוותי הרפואה שלנו הוכשרו במוסדות המובילים בעולם בתחום רפואת הילדים, ולעיתים קרובות מילאו תפקידים מרכזיים באיגודים המקצועיים של אותן הארצות. התמחות במרכז הרפואי שלנו, בכל ההתמחויות ותת-ההתמחויות, נחשבת ליוקרתית. האגף פועל בתאום עם בית הספר לרפואה ע"ש סאקלר באוניברסיטת תל אביב, ורופאים מהאגף מעורבים בתוכניות הלימוד והמחקר של הפקולטה. הצוותים הסייעודיים והפארה-רפואיים גם עברו הכשרה מקצועית במוסדות המתאימים, וגם הם מעורבים במחקר המתבצע

צילום: רובי קסטר

פעילות התנדבותית מרגשת. בית החולים "ספרא" לילדים

מזל מזרחי: "יחס שווה לכולם"

סגנית מנהלת משק ראשית
בבית החולים "ספרא" לילדים

נולדתי בפרדס-כץ כבת זקונים למשפחה בת שבע נפשות. התחלתי את עבודתי במרכז הרפואי "שיבא" בתל-השומר בשנת 1978 בתום סיום לימודי התיכונים. כבר בתחילת עבודתי הייתי מוכנה לקבל על עצמי אחריות לא פשוטה בעבודת ניהול המשק בבית החולים. נתקלתי באתגרים רבים, לא חששתי מפניהם ותמיד השתדלתי לעמוד בהם על הצד הטוב ביותר. עם השנים למדתי הרבה על החיים ועל אנשים, וזה עזר לי לשפר את יכולותי ולהצליח. אני מאמינה שאדם צריך לדעת מהיכן הוא בא ולאן הוא הולך. בשלב יחסית מאוחר בחיי פניתי ללימודים אקדמיים על מנת להרחיב את אופקיי ומתוך רצון לשלב את הניסיון שנצבר במהלך השנים עם הידע האקדמי שרכשתי. אני דורשת מעצמי הרבה וכך גם מאחרים. אבל אי-אפשר להגיע להישגים ולעמוד ביעדים ללא שיתוף פעולה מלא ובריא עם הסובבים אותך. כדי להשיג שיתוף פעולה כזה אתה צריך לעשות את המיטב על מנת לאפשר לאחרים לממש את עצמם.

יש לתת יחס שווה לכולם, החל מן העובד הפשוט ביותר ועד לעובד הבכיר ביותר. ולא פחות חשוב מכך - כבוד הדדי, הערכה ומילה טובה לעמיתך ולכפופים לך. דלתי תמיד פתוחה לעובדים. הם יודעים שימצאו אצלי אוזן קשבת לכל דבר ועניין, לרבות בעיות ומצוקות אישיות. במקרים רבים אני לא רק שומעת, אלא גם מציעה פתרונות מעשיים. הנתינה האישית שלי כלפי העובדים באה לידי ביטוי גם בהשתתפות בשמחותיהם. הם יודעים להעריך יחס טוב ואמיתי, ולכן אני סמוכה ובטוחה שהם לא יאכזבו אותי. עבודתם של עובדי המשק היא סיועית וקשה. מסגרת העבודה בבית החולים לחוצה ומלחיצה. אבל אסור לשכוח שאנחנו חייבים תמיד להעניק לחולה את השירות הטוב ביותר וברמה הגבוהה ביותר, והדבר דורש ארגון משובח ויכולת הפרדה בין עיקר לטפל, בין מקרה דחוף ביותר למקרה שיכול לחכות. אני מקפידה לשתף את עובדי ועמיתי בתמונת המצב ובקבלת החלטות, בכך אני הופכת אותם לשותפי אמת ומחדירה בהם מוטיבציה אמיתית. אני נמצאת בקשרי עבודה שוטפים עם מגוון רחב של בעלי מקצוע, ועל מנת שהדברים ייעשו כהלכה ותהיה עמידה בלוחות הזמנים, אני מנהלת יומן משימות מסודר, המאפשר לי שליטה ומעקב אחר כל מה שעומד בפנינו וצריך להיות מבוצע.

אני אמא לשלושה ילדים וגם אותם אני מחנכת למצוא את היעדים שלהם ולהצליח כל אחד בדרכו ולפי יכולתו. אחרי שנים של נסיון מצטבר אני יודעת בבירור שכל אדם צריך למצוא את הדרך שלו להצלחה ולהגשמה עצמית, תוך שהוא מסמן מטרות שיאירו את הכיוון הרצוי וינחו אותו להתקדם בדרך הנכונה.

סיירתי בבית החולים, ובטיפול נמרץ ילדים פגשתי שתי אמהות: האחת יהודיה חרדית מירושלים, השנייה מוסלמית אדוקה ודתית תושבת עיראק. הן לא מדברות באותה שפה אבל נראה שהם מבינות זו את זו ומזדהות עם הכאב המשותף רק ממבט העיניים. לאחת ילדה קטנה שנולדה עם מום לב מורכב שאיש לא האמין שתצליח לשרוד. צריך היה לראות את הילדה הזו מחייכת ומאושרת כדי להבין שנס גדול קרה כאן. בירור קצר העלה, כי הילדה נולדה בעיראק ולא היה שום בית חולים במזרח התיכון שהיה מוכן לנסות ולטפל בבעיה מחשש לחייה. הדרך מעיראק לבית החולים "ספרא" בישראל היתה מן הסתם מפרכת עבור הילדה ומסובכת עבור הוריה, אולם מהרגע שהגיעה למרכז הרפואי "שיבא", נחלץ הצוות הרפואי לעזרתה, לא נרתע מן האתגר הקשה והמסוכן, ובסופו של דבר הטיפול המסובך הוכתר בהצלחה וחיי הילדה ניצלו. בני משפחתה של הילדה יושבים לצידה כל העת, מתגוררים בבית החולים (נעשו סידורים כדי לארח אותם בתחום בית החולים ולהפוך את שהייתם לנעימה), התקשרו חברתית עם רבים מאנשי הצוות הרפואי והסיעודי, ולא הסתירו את התפעלותם מבית החולים והיחס שהם ובתם מקבלים. זה עמד בניגוד גמור לכל מה שהם ידעו וקראו על מדינת ישראל במולדתם. ממש לצידה של הילדה שוכב פעוט, בן למשפחה חרדית מירושלים, שהגיע מבית חולים אחר. מסתבר שהפעוט עבר ניתוח לתיקון בעיות פנימיות ומצבו הידרדר. בשלב מסוים הובהל לבית החולים "ספרא", נותח והטיפול בו הוכתר בהצלחה. ממחלקת טיפול נמרץ עברתי למחלקה האונקולוגית. הגעתי למרכז שמזכיר מיתחם שעשועים לילדים: חדרי ציור ועבודת יד לצד חדר סרטים ובו סרטי אנימציה ותוכניות ילדים. משחקי ילדים, משחקי מחשבה, חדר ספריה ועשרות מתנדבים ומתנדבות. במרכז המחלקה שולחנות צבעוניים עמוסים במשפחות שיושבות יחד, משחקות

רגישות וחמלה כלפי החלש

מאות אנשים, מבוטחי קופות החולים, פנו במרוצת השנה החולפת למרכז לסיוע לציבור שהוקם ב"שיבא" • הם מצאו שם אוזן קשבת לשאלותיהם, וצוות חם ותומך

מאת אמיר מרום

יותר מאלף איש פנו במהלך 2008 למרכז הסיוע לציבור במרכז הרפואי "שיבא", בניסיון לממש את זכויותיהם מול קופות החולים בכפוף לחוק זכויות החולה, חוק ביטוח בריאות ממלכתי ונהלי משרד הבריאות. המרכז מציע ייעוץ משפטי וסוציאלי חינוך למבוטחים. הסיוע כולל גם עריכת מסמכים והגשת בקשות וערעורים לגופים המוסמכים בקופות החולים ובמשרד הבריאות.

במרכז הסיוע פועלים במספר מישורים: פנייה להנהלת המחוז בקופת החולים, פנייה להנהלה הראשית של קופת החולים (ערעור על החלטת המחוז), פנייה לנציבת קבילות הציבור לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי במשרד הבריאות, סיוע בפנייה לבית הדין האזורי לעבודה על פי אזור המגורים.

עו"ד זוהר אפללו, שטיפלה בכל הנושאים המשפטיים במרכז, השכיחה להביא עמה לתפקיד גם המון נגיעה אישית בין סבך הניירת והבירוקרטיה. "נחשפתי להמון מקרים קשים וראיתי את סבלם ומצוקתם של האנשים. זו עבודה עם המון סיפוק. תמיד מעודד ומרגש לעזור לאנשים".

כ-80 אחוז מהפונים למרכז הסיוע היו חברי קופת חולים כללית, שבשעתו עדיין לא חתמה על ההסכם התלת-שנתי עם המרכז הרפואי "שיבא".

במרכז הסיוע מציינים בסיפוק כי קרוב ל-35 אחוז מהפניות הסתיימו בהצלחה (לאור התערבות אנשי המרכז לסיוע - המטופלים קיבלו אישור להגיע לטיפול, או להמשיך טיפול ב"שיבא").

התוצאות החיוביות והנחישות שהופגנה על-ידי צוות מרכז הסיוע (שני פקידים, עובדת סוציאלית

ועו"ד), העלו את קרנו של המקום. במהלך העבודה נחשפו אנשי המרכז לשורה ארוכה של מקרים בהם נגרם עול לחולים.

חולה אונקולוגית שטופלה משך זמן רב בבית החולים "שיבא" והופנתה לטיפול דחוף ברדיותרפיה עקב גרורות במוח, הופנתה למוסדות טיפול אחרים. רק לאחר פניית המרכז - אושר לחולה הטיפול במסגרת בה טופלה קודם לכן. מטופל לאחר תאונת עבודה אושפז וטופל גם בשיקום "שיבא". לפני שהיה אמור להיכנס לניתוח - הופנה לבדיקת MRI. קופת החולים לא אישרה כלל את ביצוע הבדיקה. רק לאחר כחודשיים בהם נתקל ביחס מזלזל ובוצעו תכתובות רבות ושיחות עם הרופאים המנתחים, שהבהירו כי ללא הבדיקה לא יוכלו לבצע את הניתוח, אישרו בקופת החולים את ביצוע הבדיקה.

אדם עיוור, מבוגר, בעל קשיים כלכליים, המוכר על-ידי מוסדות הרווחה בעירו, שבעת תפילתו בשטח בית החולים התנפחו פניו עקב התקף אלרגי והוא הובהל למיון וטופל. קופת החולים סירבה לתת את ההחזר הכספי החלקי המגיע לו, בטענה שלא הייתה הצדקה רפואית לפנייתו, וכי קודם לכן יכול היה לפנות לקופת החולים עצמה. זאת למרות שהייתו בשטח המיון. לאחר פניית המרכז - אושרה אגרת המיון.

כמו כן, נרשמו גם מקרים של חולים המטופלים במרפאות בית החולים משך שנים, נתקלים בסירוב להמשיך טיפול וביצוע בדיקות במסגרת זו, מופנים לטיפול במסגרת הקהילה ולביצוע הבדיקות במכוני קופת החולים. בכך יש קטיעת רצף הטיפול, ללא התייחסות לקרבה למקום המגורים,

לטיפול הנאות במבוטחים, או לזמינות התורים.

עם זאת, ישנם מקרים רבים בהם המבוטחים מגלים יאוש ולאחר שהם מקבלים תשובה שלילית מקופת החולים, הם לא מנסים להילחם כלל על זכויותיהם, פונים לטיפול במוסדות רפואיים אחרים, משלמים מכספים האישי את עלויות הטיפול ובמקרים רבים אף נעזרים בביטוח פרטי.

החזון של מרכז הסיוע לציבור - לאפשר לכלל האוכלוסייה והאנשים לדעת מה זכויותיהם - בא לידי ביטוי בפועל, כשמאות מטופלים נהנו במהלך 2008 מפירות העבודה והצלחו לממש את מה שמגיע להם על פי חוק.

שורה ארוכה של שרים, חברי כנסת ואישי ציבור, שיגרו מכתבים להנהלת המרכז הרפואי "שיבא" וביקרו בחום את היחזמה להקים את המרכז לסיוע לציבור.

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא": "זוהי עוד יחמה ראשונית וייחודית לנו כבית החולים של המדינה. זהו שירות חיוני, ובמרוצת השנה פנו אלינו אנשים קשיי יום, המייצגים מקרים מכמירי לב וקורעי לב. אני גאה לעמוד בראש המרכז הרפואי "שיבא", בית החולים של המדינה, שבנוסף להישגיו המקצועיים ולמצויינות המאפיינת את מגוון פעילויותיו, הוא חרט על דגלו רגישות אנושית וחמלה אנושית כפי שהנחיל לנו בחזונו ההוגה והמייסד, פרופ' חיים שיבא, הבאים לידי ביטוי, בין השאר, במרכז לסיוע לציבור".

על רקע זה תמוהה עמדת משרד הבריאות, כפי שמשתקפת במכתבו של ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל: "יחזמה זו חורגת ממטרות ביה"ח".

שורה עליונה, משמאל לימין:

ורד לאופמן-מלכין

עובדת סוציאלית

שי דסטה

אח

אנדריאן פרידלין

אח

אלכסנדרה זילברשץ

אחות

ד"ר ראומה מרגלית

רופאה

אלכס אמרום

אח

שורה שנייה, משמאל לימין:

מלכי בראור

אחות

מזל שלום

כוח עזר

אולגה סולימנוב

כוח עזר

גלית טמל

כוח עזר (מזכירה)

אסף לוטינגר

אח

ד"ר אורלי בלייר

רופאה

מירונה אקנין

מזכירה

שורה תחתונה, משמאל לימין:

ענבל עמית

א. אחראית

ד"ר גיא רוזן

רופא

ד"ר דוד אולחובסקי

סגן מנהל המחלקה

פרופ' דוד עזרא

מנהל המחלקה

ד"ר דני קורניק

רופא בכיר

ד"ר חגית יונת

רופאה בכירה

ד"ר חוסם קאסם

רופא

פנימי צ'א

צילום: רובי קסטר

רץ למרחקים ארוכים

חוקר וקלינאי, בעל שם עולמי שמעולם לא יצא לשבתון בחו"ל, מרותק לגנום האנושי ולהפועל תל אביב, אב לשלושה שכל מטופליו מרגישים כילדיו - כזה הוא פרופ' גידי רכבי, המטולוג ואונקולוג של ילדים • קווים לדמותו של גאון מאוד אנושי

מאת אבי בטלהיים

זה נדיר מאוד למצוא מישהו שנמצא בקונצרט.

זה יצא-דופן באורח קיצוני לאתר מישהו שכולם, אבל כולו, אומרים עליו מילים חמות.

זה נשמע לא-אמין, לא-סביר, לא-בסדר, שיש מישהו שאין עליו ביקורת, לא גילו אודותיו שום דבר רע, וגם אם מחפשים בקדחתנות לא מצליחים לאתר אצלו תכונת יסוד נפסדת.

פרופסור גידי רכבי, 55, המטולוג ואונקולוג של ילדים, מנהל מרכז חקר הסרטן במרכז הרפואי "שיבא", נשוי ואב לשלושה ילדים, הוא אדם יחיד

ומיוחד, מוכשר וסקרן, אהוד ואהוב בקרב כל מי שבאים איתו במגע - חולים, בני משפחותיהם, עמיתיו הרופאים, סגל העובדים על מגוון מקצועותיו, חוקרים, מומחים ועמיתים מחו"ל.

"הוא גאון", אומר עליו הרב פירר. "הוא איש מדהים עם עיניים גדולות וללא מעצורים", אומרת עליו ד"ר נינט אמריליו, שותפתו לעבודה ולעשייה לאורך שנים ארוכות ומי שירשה אותו וממשיכה את דרכו כמנהלת המעבדה ההמטולוגית. "יש לו אופי צעיר. הוא היה ילד פלא ונשאר ילד פלא. הוא

ניחן בסקרנות, התלהבות וחוסר סבלנות של ילד פלא".

"הוא מקור להשראה ולתקווה", כתב עליו העיתונאי בעז גאון במעריב. "אין כמוהו. הוא בודאי

ההמטואונקולוג ילדים הטוב ביותר בארץ, ולא אתפלא אם גם בעולם כולו", אומר מורז ומדריכו, פרופ' צבי שפיר, כיום יועץ בכיר ומנהל החינוך הרפואי בבית החולים "ספרא" לילדים. "יש לו את כל התכונות הטובות ולא

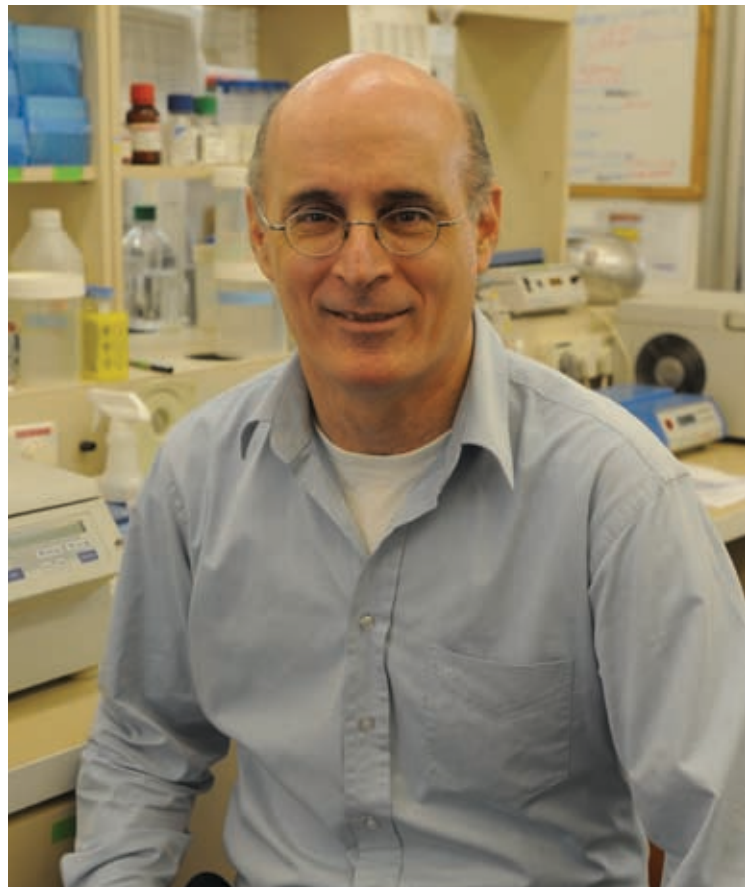
מצאתי בו פגם. גם רופא קלינאי וגם חוקר, חכם ונעים

הליכות, עדין, חבר, צנוע ומעט ביישן, יסודי ביותר ואפילו בעל חוש הומור. פגשתי הרבה מאוד אנשים בארץ בתחום הרפואה בתוקף תפקידי השונים לאורך השנים, ואני קובע חד-משמעית: עוד לא פגשתי בן-אדם כמו גידי רכבי".

גידי רכבי רצה בכלל ללמוד מתמטיקה ופיסיקה, אבל נפצע כשיריונר בסיני במלחמת יום הכיפורים ואושפז ארוכות בבתי חולים. השהייה הממושכת שלו במרכז הרפואי "שיבא" בתל-השומר, שינתה אצלו עדיפויות ותוכניות, והוא בחר ללמוד רפואה.

בעצה אחת עם אשתו קרן (כיום מומחית ברפואת משפחה), החליט לעשות את הסטאז' בבית החולים "העמק" בעפולה, כמעין "שירות לאומי" שנטלו השניים על עצמם. בצניעותו, הוא מגדיר זאת ככיף שחיפשו לעצמם לפני ההשתקעות לתקופת חיים באזור המרכז. בתום הפרק הזה, הוא עבר למכון ויצמן לצורך השלמת הדוקטורט. השנתיים שעשה שם חשפו אותו לביולוגיה מולקולרית ולהנדסה גנטית, וכך נוצר העניין שלו במחלת הסרטן. התגלית החשובה ביותר שלו בעבודת הדוקטורט הייתה מנגנון חדש להפעלת גנים הקשורים בסרטן. היה ברור אז למוריו, כי הבחור הצעיר הזה קשר את חייו עם המחלה הארורה, והיו שהתבדחו שלא ברור מי עקשן יותר, גידי רכבי או הסרטן, ועל כן צפוי קרב אדירים בין שניהם וצריך להחזיק לו אצבעות.

כמעט 25 שנים לאחר מכן, פרופ' רכבי, רץ למרחקים ארוכים, אינו מתייאש ואינו נחלש. גם הנתונים - והפרסומים - על כך שמחלת הסרטן הופכת למחלה בעלת שיעור התמותה

צילום: רובי קסטר

אהוד אולמרט ראש הממשלה

"המרכז הרפואי ע"ש שיבא הוא מושג שהפך להיות אחד מהמיתוסים שמלווים את חיי מדינת ישראל במשך 60 שנה. זה לא רק בית חולים, אלא ממלכה אדירה של טיפוח מצוינות, של רגישות יוצאת מן הכלל לכל אזרח, של מתן השירות הטוב ביותר ושל סלילת דרכים וגישות חדשות"

מעון יום ומחלקת אישפוח - מוקמו בבניין הילדים.
מי שהקימה ביחד עם רכבי את המערכת הזו, והיום גם מנהלת אותה, היא ד"ר נינט אמריליו: "הראייה הגדולה של פרופ' רכבי את המחקר היא ראייה מלהיבה, שסחפה את כל מי שהיה איתו ולידו. זו גם הסיבה שלאורך כל השנים הייתה במעבדה שבניהולו אווירה נהדרת, ורבים ששמעו על מה שקורה שם, הן במישור המחקרי אבל לא פחות חשוב מכך גם במישור הבין-אישי, רצו להיות חלק מן החגיגה".

אומר פרופ' רכבי: "הפכנו למרכז מחקר מעולה, עם מאסה קריטית של חוקרים, שמאוד אטרקטיבית לכמות גדולה של סטודנטים. הקמנו תשתית של טכנולוגיות מתקדמות, בחלקן מהמתקדמות בארץ, שמאפשרת לנו לעסוק במחקר המתחרה עם המקומות הנחשבים ביותר בעולם בתחום, וזה הוליד גם פרסום בעיתונים מקצועיים יוקרתיים. אחד הדברים המיוחדים את המרכז שלנו ב'שיבא' הוא העובדה שבקצה המסדרון של ממלכת המחקר אתה כבר רואה את החולים. בכך אנחנו מצטרפים למרכזים המובילים בעולם, בהם המחקר הביו-רפואי מנסה לשלב באותו מקום את התוצאות של מחקר בסיסי עם אפליקציות מיידיות". "העצות הרפואיות של גידי הן החכמות

האינטליגנציה רחבה ונדירה, הוא אדם שאוהב לפתור פאזלים, גם ברפואה וגם במדע, והוא תמיד נמצא מחוץ לקופסא. הוא כתב למעלה מ-300 מאמרים רפואיים, שחלקם פורסמו בכתבי העת המדעיים והרפואיים היוקרתיים ביותר. הרפואה והמדע מאוד מאזינים אצלו, והאמפתיה שלו לחולים ענקית. הוא בכלל אדם מאוד אנושי, יש אומרים אפילו יתר על המידה.

"מבריק, מקורי ויסודי"

פרופ' צבי שפירר ("גדול רופאי הילדים בארץ", מדגיש רכבי), שכנע אותו לבחור ברפואת ילדים, ואז החליט להתמחות בהמטולוגיה ואונקולוגיה של ילדים ועבר למרכז הרפואי "שיבא", כדי להתבשם ממקצועיותה ואישיותה של פרופ' ברכה רמות ז"ל, כלת פרס ישראל ברפואה, מנהלת המחלקה ההמטולוגית ב"שיבא", קלינאית מחוננת וחוקרת מצטיינת, ממעצבות מערכת הבריאות בישראל. פרופ' רמות קלטה מיד את איכויותיו של פרופ' רכבי ועל כן ייעדה אותו מלכתחילה לתפקיד מנהל מחלקת המטולוגיה ואונקולוגיה ילדים. היא לא טעתה. ביחד עם עמיתיו במחלקה יצר רכבי מהפך גדול, מודל ייחודי וראשוני, במסגרתו כל המערך הקליני - מרפאה,

הגדול ביותר, אינם מרפים את ידיו, את תוכניותיו ואת אמונתו שניתן להכניע את המחלה. "כקלינאי, אני בא מאונקולוגיית ילדים, שזו אחת הדוגמאות המרשימות ביותר איך מחקר הסרטן שינה את התוצאות בצורה חסרת תקדים. עד שנות החמישים של המאה העשרים אף ילד לא הבריא מלוקמיה. כיום, יש החלמה של כמעט 90 אחוז מהלוקמיה השכיחה בשנות הילדות. התקדמות מרשימה ביותר יש גם בסרטן הלימפומות, בגידולי כליה ועוד. ולכן צריך להאמין בעתיד, כי בהחלט ייתכן שבעתיד הלא-רחוק נצליח לראות שיפור גם בסוגי הסרטן שבהם התוצאות כיום פחות אופטימיות. עוד סיבה לאופטימיות היא העובדה שאנחנו מתחילים לראות היום, ונראה זאת בבירור מוכח יותר בשנים הקרובות, את תוצאות המחקר של שלושים-ארבעים השנים האחרונות. אסור להתיימש, מוכרחים להמשיך להתקדם ולהאמין".
פרופ' רכבי מתקין שוב ושוב את משקפיו העגולים וממקם אותם בנקודה הנוחה לו. למרות שהוא מקריח, הוא נראה צעיר מגילו. קולו רך, דיבורו שקט וכובש, הוא מרבה לחייך בנעימות, כמעט בביישנות, ויש לו יכולת טבעית לדבר בגובה העיניים ולהתחבר בקלות ובמהירות לאיש שיחו.

באותו להט שבו הוא מדבר על הגנום האנושי, איתור מוטציות וביולוגיה תאית (אדם מהיישוב צריך להתרכז קשות כדי לעקוב אחר הדברים, ולהתאמץ נואשות כדי לנסות ולהבין משהו מהם), הוא ירחיב את הדיבור על הפועל תל-אביב כדורסל, קבוצתו האהודה, על הערצתו את האן.בי.איי, ובעיקר את הניו-יורק ניקס ("כך, אני יודע, שתי הקבוצות מוציאות את המיץ לאוהדים. זה גורלנו"), ועל תחביבו כשחקן טניס חובב ("יש לי מדריכה שמוציאה לי את המיץ על המגרש"). במקרים רבים, כשאתה נתקל באדם מרשים ונעים, מתברר בהדרגה שמדובר באישיות פושרת. זה מאזן את התמונה. אצל גידי רכבי זה לא ככה. ההישגים שלו ברורים ומוכחים,

פרופ' רבי

לכך משמעויות גדולות מאוד על תוצרי הגנים ועל בקרה של ביטוי גנים. כך, למשל, חוקרים היום איך המנגנון הזה מעורב בתהליך הסרטני ובמחלות ניווניות מוחיות כמו האלצהיימר. המחקר הזה נמצא בחיתוליו, ואנחנו ממשיכים לנסות ולהבין את פרטי המנגנון הזה והדרכים השונות שהמנגנון הזה מעורב בבקרה של ביטוי גנים."

"כישלון מערכת החינוך"

במציאות של היום, המחקר הרפואי מתקדם בקצב שהרופא הטוב והמצטיין מתקשה לעקוב אחריו ולהבין את משמעות ההתפתחויות החשובות ביותר במקצוע שלו. קיימת התפוצצות מידע חסרת תקדים, ורופא שנעדר רקע מדעי אמיתי, לא יוכל לעקוב ולהבין את הדברים החשובים והקריטיים ביותר בתחום. "ולכן", מטעים פרופ' רבי, "הובלנו במרכז הרפואי 'שיבא' מודל חדש, שדומה לו קיים בארה"ב, של צעירים מוכשרים שערכו הפסקה באמצע לימודי הרפואה לטובת דוקטורט בבילוגיה (PHD), ואחרים עסקו מספר שנים במחקר רציני במסגרות אחרות. התוצאה היא שיש לנו כיום קבוצה מאוד מרשימה של צעירים בתחום האונקולוגיה, המטולוגיה, רפואת ילדים ורפואה פנימית, שמצד אחד עוסקים במחקר אמיתי ותחרותי, וחלקם כבר מנהלים מעבדות משלהם, ומצד שני ממשיכים לעבוד כרופאים. זה הדור שיעשה את המהפך הגדול, וחלק גדול מהצלחת התוכנית זה 'פרייקט תלפיות' של 'שיבא', שמטפח את הרופאים הצעירים המבריקים ביותר שישנם, ומעודד אותם להשקיע במחקר ובפיתוח. זה עתיד הרפואה."

התמורה הגדלה והולכת שגובה מחלת הסרטן מתסכלת את פרופ' רבי (ואולי גם הניעה אותו לפרוש מהרפואה היומיומית), אבל בשום פנים ואופן לא מייאשת אותו. "לפני מספר שבועות פורסם המקרה הראשון של פענוח מלא של גנום מחלת הלוקמיה. כל שלושה מיליארד הבסיסים המרכיבים

תא סרטני פוענחו בדומה לאופן שבו פרויקט הגנום פענח לראשונה את גנום האדם הבריא. זוהי תחילתו של עידן מלהיב, שבו כמות המידע לגבי התהליכים הסרטניים גדלה בצורה קיצונית, וללא ספק זה יביא למהפכה בדרך שבה אנו מטפלים בסרטן ובסיכויי ההצלחה של הטיפול."

הוא כואב וזועם על תקציבי המחקר הפעוטם שהמדינה מקצה. "בנקודה הזו אנחנו מדינה נחשלת, זה קשור קשר ישיר לכישלון הקולוסאלי במערכת החינוך ובמצבם המתדרדר של מוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ. זה נורא לגלות שבשנים הראשונות והעניות של המדינה, הבנת מרכזיות החינוך והמדע הייתה מפותחת וגבוהה בהרבה מן המצב כיום. והתוצאות המרשימות של המדע הישראלי בשנים האחרונות, משקפות את ההשקעה שנעשתה אז. האטימות של היום היא בכייה לדורות."

"לכאן מגיעים הצדיקים"

ואחרי שאמר את הדברים הנוקבים, הוא שב במהירות לאופטימיות הטבועה-תמידי באופיו, ומנסה להדביק בה גם אותי: "אם יש מאה חולים עם אותו גידול, סרטן ריאה למשל, כשאתה בוחן את הגידולים בשיטות המתקדמות (שבבי DNA), אתה מגלה שאין שני גידולים זהים. זה מדהים ומפחיד, אבל זה גם אתגר גדול. אנחנו נמצאים בעידן שבו בעזרת הכלים המתקדמים נוכל לאתר את ההבדלים והפגמים בחולה הספציפי, והאתגר הוא לתפור לכל חולה את הטיפול הנכון ביותר על סמך המאפיינים הספציפיים של הגידול שלו."

"ועוד. אנשים שונים אלה מאלה באופן שהתרופה נספגת ובדרך שהגוף מגיב. יש לנו היום את הכלים, המבוססים על טכנולוגיות מתקדמות וחדישות, להתאים לא רק את התרופה הספציפית, אלא גם את המינון הספציפי, בהסתמך על מאפיינים של האדם שבגופו התפתחה המחלה, באופן שיהיה אפקט אופטימלי עם מינימום של תופעות לוואי."

ביותר ששמעתי מעודי", אומרת ד"ר אמריליו.

ובכל זאת, אחרי שחיטטנו הרבה והזענו כהלכה, מצאנו גם כמה נקודות תורפה, שמוכחות, לרווחתנו, שמדובר בבן אדם ולא במלאך: המוטו שלו הוא שהולכים על הכול במחקר, ללא מסלול ברור עם גבולות ותחומים. ישנם שיאמרו: תפסת מרובה - לא תפסת.

אין לו מספיק חשיפה לחו"ל. הוא מעדיף להתמקד ולהשביח את הצלחותיו במקום שבו הוא מרגיש טוב ובטוח - בארץ, ואינו מתלהב מהתמודדות עם טריטוריות חדשות. וכך הוא החוקר היחיד ברמתו שלא עשה עד כה שבתון בחו"ל.

בניגוד להצלחותיו המדהימות כרופא וכמדען, הוא אינו נחשב מנהל טוב, כי מנהל צריך לדעת לומר "לא". פרופ' ברכה רמות אמרה פעם על גידי רכבי: "לו הוא היה אישה, הוא היה כל הזמן בהיריון, כי הוא לא יודע להגיד 'לא'..."

ואולי זו הסיבה שפרופ' רבי החליט לפרוש מהניהול השוטף, ולהתמקד במומחיות הגדולה שלו - המחקר. לשאלתי במה הוא רואה את גולת הכותרת של הישגיו במחקר עד כה, הוא משיב: "בשנים האחרונות אנו מצליחים מאוד בעריכת RNA. המחקר שלנו מלמד שעולם ה-RNA מאוד חשוב ומורכב. תמיד חשבו ש-RNA זו מולקולה שמתווכת מידע ב-DNA ומקודדת לחלבון. אחת התגליות החשובות של השנים האחרונות היא שרק כשני אחוז מה-DNA הופך דרך מולקולות ה-RNA לחלבון. היינו חלוצים בפענוח של מנגנון הנקרא 'עריכת RNA', שביסודו הוא שינוי של רצף האותיות של ה-RNA, ויש

אודי רענני: "טיפול המוטיבציה"

מנהל המערך לניתוחי לב

הצלחה היא לא רק מושג יחסי, אלא גם מושג הקשור לזמן. מתי נמדדת הצלחה? לאורך הקדנציה? בסוף הקדנציה? ואולי בפרספקטיבה עוד יותר היסטורית?

בעיני, המושג הצלחה אינו ערך מוחלט, זהו ערך דינמי ומתמשך ולכן מחייב הגדרה המיוחדת כל העת וטיפול הצוות על בסיס קבוע מסביב לשעור. אם העקרונות הללו לא יהיו לנגד העיניים וימנעו רפיון - ההצלחה של היום עלולה להיות הכישלון של מחר. אחריות רבה מונחת על כתפי מנהל מחלקה כירורגית. החתירה להצלחה מתחילה ביום הראשון לכניסתו לתפקיד, והיא מחייבת עבודה קשה ובלתי-פוסקת מול המטופלים, מול הצוות ומול עצמך. ההצלחה לא נמדדת רק בשיאים כאלו או אחרים, רבים ככל שיהיו, אלא בעיקר בשמירה על רמה תקינה גבוהה וקבועה של ביצועים, לאורך זמן ממושך. כשאני חושב על הצלחה ונאבק ללא הרף על השגתה, תמיד מונחת לנגד עיני המימרה הקולעת: "הצלחה היא תוצאה של זיעה יותר מהשראה".

לפני כחמש שנים, בגיל 42, מוניתי למנהל המחלקה לניתוחי לב ב"שיבא". קודם לכן עבדתי כמנהל לב בכיר במחלקה לניתוחי לב בבית החולים "בילינסון". המינוי הזה החמיא לי מאד מצד אחד והיווה אתגר גדול ומחייב מצד שני. מאחר שמרקתי למים ללא הכשרה פורמלית למילוי המשימה, הייתי חייב לעצב את התפקיד במהירות ולגבש את הצוות שלידי כיחידה מלוכדת, מפרגנת אחד לשני, שותפה לחזון של להיות הכי טובים בכל הפארמטרים האפשריים. התחקיתי אחר טיבו של הצוות הרפואי והסיעודי הקיים במחלקה, ועד מהרה למדתי שמדובר בקבוצת אנשים חרוצה ואיכותית, יוצאת דופן במוטיבציה האמיתית להצטיינות הטבועה בה. משיחות עם האנשים למדתי על תיסכול מתמשך בשל אי היכולת להוציא לפועל את המוטיבציה הזו. גמרתי אומר לשנות את הדברים ולהזניק את המחלקה קדימה בכוחות משותפים.

בתקופה הראשונה, לאחר הגדרת מטרות ויעדים ברורים, השקעתי את מירב האנרגיה שלי לכיוון כל אחת ואחד מאנשי הצוות כדי להתאים להם את הפעילות המתאימה ביותר. אני יכול לקבוע היום בוודאות שזו הדרך הנכונה להצלחה: לדבר עם האנשים, להכיר את יכולותיהם (המוכחות והחבובות), לבחון את נטיית הלב שלהם לעשייה, ולהשתדל מאד להעניק להם את הכיוונים הרצויים להם. זהו רוח נקי לשני הצדדים. כמו חיי אדם גם חיי מחלקה מורכבים משלבים רבים ושונים. כל שלב כרונולוגי בחיי המחלקה דורש התייחסות שונה ופרטנית. בתום השלב הראשון עברנו תקופות נוספות שדרשו היערכות מחודשת ושימת דגש על שימור ההישגים הקודמים והרמה המקצועית הגבוהה מחד, תוך הגדרת מטרות ויעדים חדשים מאידך.

לקרן וגיד רכבי יש שלושה בנים. עודד, בן 28, הוא בעל תואר שלישי ביולוגיה; ארז, בן 24, לומד רפואה; יואב, בן 20, משרת בצבא. "קשה מאוד להיות היום רופא", אומר רכבי בתשובה לשאלתי על תופעות האלימות כלפי רופאים בעת האחרונה, אבל הוא לא היה מחליף מקצוע בעד שום הון שבעולם. הוא נמנה עם אותו זן של רופאים שרואה במקצוע שליחות. "אין מנוס מהקביעה שמי שהולך להמטולוגיה ילדים הוא חולה בנפשו. לפחות מעט. כי בתחום הזה אתה חי עם כאב וסבל בלתי פוסק, ואפילו אין לך קליניקה פרטית כדי לעשות לביתך. לכאן מגיעים הצדיקים והאידיאליסטים ביותר".

פרופ' רכבי מעוטרת בפרסים רבים ויוקרתיים לאורך שנות הקריירה המרשימה שלו. "אני בטוח שהוא ייכנס לספרי ההיסטוריה העולמית של המאבק הרפואי במחלת הסרטן כמי שהוביל, פרץ דרך והטביע חותם", אומר פרופ' שפירר ומגלה שהוא מגיש בימים אלה את מועמדותו של גיד רכבי לפרס "א.מ.ת" (אמנות, מדע ותרבות), הנחשב לפרס נובל הישראלי. "ובשנה הבאה יש בכוונתי להגיש את מועמדותו של פרופ' רכבי לפרס ישראל".

כשגיד רכבי הולך ברחוב, ניגשים אליו מעת לעת אנשים ומחבקים אותו בהתרגשות. אלה הם הורים שאיבדו את ילדיהם במחלקה האונקולוגית, ובצד הפצע הפעור שאף פעם לא יגליד, הם לעולם לא ישכחו את פרופ' גיד רכבי, שקיבל אותם במאור פנים ונתן להם תקווה, שטיפל בילדם באהבה וברגישות כאילו היה ילד; שהיה בעבורם כתובת לכל דבר ועניין, אוחז קשבת וכתף תומכת; שדיבר איתם בגובה העיניים, ידע איך להפיק מהם חיוך גם בימים קשים; שמעולם לא איבד את סבלנותו ואף פעם לא הרים את קולו.

זהו פרופ' גיד רכבי, מנהל מרכז "שיבא" לחקר הסרטן - רופא, בן-אדם, חבר. כן, יש עוד אנשים כאלה.

המסר נקלט

סוחף, תכליתי, מלא עוצמה ואפקטיבי. אלה הם רק חלק מרשמי הביקור במרכז הארצי לסימולציה רפואית במרכז הרפואי "שיבא" • ד"ר אמתי זיו, האיש שהגשים את החזון, מסכם בגאווה: "ביצענו מהפכה שלא תיאמן"

מאת אמיר מרום

לשינוי פני החינוך הרפואי בעולם. "פעולתו החלוצית לחינוך רופאים צעירים מתאפיינת באותה פריצת דרך יצירתית שילדיי ביקשו לאתר ולהוקיר כאשר ייסדו את הפרס", אמר ברונפמן עם היוודע שם הזוכה. הפרס בסך מאה אלף דולר נועד לציין את החזון והכישרון של אדם בודד או של צוות שגילם פחות מ-50, ושעבודתם ההומניטרית תרמה תרומה משמעותית לשיפור העולם. מטרת הפרס היא להעניק הכרה ציבורית לאנשים צעירים ונמרצים שערכים יהודיים עומדים בבסיס הישגיהם ההומניטריים ומספקים השראה לדורות הבאים.

שורה ארוכה של תרחישי בלהה

זיו, לשעבר טייס קרב בחיל האוויר, מרבה להשוות בלשונו הציונית ומלאת המטפורות בין תחומי הרפואה והטיס. "המעבר מטיס לרפואה הותיר אצלי שוק תרבותי", משחזר זיו, "כטייס נחשפתי לשורה של דיווחים וניתוחים מפורטים על כל אירוע שביצענו. התעופה הרבה יותר מסודרת וצעירה, בעוד שהרפואה יותר ארוגנטית ויש בה פערי ידע עצומים. השימוש הרב בסימולציה בתעופה, הוא חלק מרכזי בהכשרת הטייס. בסימולציה התרסקתי מספר פעמים, בפועל כשעליתי על המטוס זה לא קרה אף פעם הודות לתרגולים האינטנסיביים. הסימולציה בתעופה פוגשת מצבי קיצון הרבה לפני שהטייס רשאי לצאת לפעילות. כשהדרכתי בקורס למדריכי טיסה, זו היתה בפירוש התאהבות בסימולציה. כל הקטע המשמעותי הזה, של

ומאירופה מגיעות כדי לראות מקרוב את הפלא, בניסיון ליישם את השיטה המנצחת גם במחוזותיהם. ד"ר אמתי זיו, 50, הוא הרוח החיה שמאחורי החזון של "שיבא". השיחה עמו מסבירה הכל. עיניו בורקות, שפתו קולחת, הפרויקט הזה הוא עבורו מפעל חיים. הבייבי שלו נושם, בועט, פורץ דרכים. זיו אינו מחכה לשאלות, הוא מוביל אותך בדרך הכי מהירה לאיטם עצמו. התובנות שלו ברורות, חדות, ממוקדות. מנהל המרכז, פרופ' זאב רוטשטיין, קלט את ד"ר זיו ועשייתו הייחודית בעת שזה שהה במכון לרישוי רופאים בפילדלפיה. זיו תיכנן להשתלב בשובו ארצה במרכז רפואי אחר, אך ב"שיבא" ציפתה לו מלכודת, שכללה תיכנון מלא של בניין מסר החדש. הוא לא עמד בפיתוי.

לפני כשנתיים זכה ד"ר זיו בפרס צ'רלס ברונפמן על פעילות ההומניטרית לקידום האנושות, על תרומתו המכרעת

חמש דקות, אפילו לא שנייה אחת יותר, מספיקות לך להבין ולדעת שאתה נמצא בלב העשייה. במקום בו הספרים עבי הכרס והתיאוריות המורכבות והנחשבות מפנים את מקומם ליכולות, למיומנויות ולביצועים בשטח. אתה עומד שם, נפעם מהפעילות והאינטנסיביות, מהיצירתיות, מהאקשן האמיתי סביבך ותוהה בפליאה, איך לא חשבו על זה קודם!?

ברוכים הבאים למסר (המרכז הארצי לסימולציה רפואית) הפועל במרכז הרפואי ע"ש שיבא משנת 2001. זה המקום בו נעלמות כל המחיצות, אלה הרגעים בהם נדרשים אנשי המקצוע ליישם תרחישים רבים ומגוונים ולספק את הפתרונות האיכותיים ביותר. מסר הוא בפירוש סיבה ענקית לגאווה. מתחם ייחודי, פורץ דרך, ברמה בינלאומית מובילה המשמש מודל לחיקוי ולהערצה בתבל. משלחות מקצועיות מצפון ודרום אמריקה

צילום: יחידת צילום "שיבא"

הסטאז' שלפני הסטאז' מסר

הרב אלימלך פיור

"המרכז הרפואי 'שיבא' הוא סמל ודוגמא לכיוון הנכון והמדויק שאליו צריך לשאוף. עובדיו של בית החולים עושים מלאכת קודש, מקדישים מאמץ עילאי, מגלים מסירות יוצאת דופן, והתוצאות ניכרות ומצויינות"

למעלה שוקדות אחיות בכירות על התחקיר המסכם את יום הפעילות. "אומרים שאנחנו עמוסים מדי", אומר זיו בסיפוק, "אבל הלוואי שהייתי יכול להכניס לכאן עוד צוותים ולעבוד אפילו בסופי שבוע. אנחנו מכוונים לכל אוכלוסיית העוסקים ברפואה, כולל אדמיניסטרציה רפואית. כולם עבורנו הם מושא לאימון. טעות אחת, אפילו של אחות האחראית על הדבקת מדבקות, עלולה להוביל לשרשרת טעויות בטיפול בחולה. חובה לתרגל וליישם ולהודות בטעויות אם צריך. אנחנו מגיעים לתוצאות יוצאות דופן: אתה יודע מה זה לראות מנהל מחלקה בעל שם עומד ומסביר בסימולציה לבן משפחה על טעות שהצוות ביצע."

"הצטיינות מתמדת, מנהיגות ועשייה מרשימה"

בואו נחזור שנתיים אחורה. תחום החינוך הרפואי עמד במרכז הדברים אותם נשא ד"ר זיו בהקשר לפרס ברונפמן היקרתי: "לכבוד הוא לי לקבל את הפרס הזה, בעיקר מפני שהוא מוקדש לצירלס ברונפמן, שהקדיש את חייו לתמיכה במאמציהם של אחרים לתיקון עולם. התברכתי בצוות נפלא במסר ובשותפים רבים ברחבי העולם, השותפים לחזון ליצור סביבה רפואית בטוחה והומנית יותר."

ההתנסות והסימולציה, לא היה קיים ברפואה".
על-פי הערכות, מתים בארה"ב מדי שנה קרוב ל-100 אלף חולים כתוצאה מטעויות. אותן הערכות מדברות על כ-2000 נפטרים בישראל כתוצאה מאותה סיבה, פי ארבעה ממספר ההרוגים בתאונות דרכים. המספרים מצמררים. "יש לנו חובה לצמצם את המספרים האלה", אומר זיו בנחישות. חדרי הסימולציה במסר עמוסי פעילות. במתחם המודרני כ-30 חדרי המיועדים לשורה ארוכה של תרחישי בלהה. זיו מרבה להשתמש במילה המפחידה הזו, אבל לוקח את המוטו למקומות של תרגול ולמידה. "המודל המתפתח אצלנו הוא המקום בו לומדים מהבלהה. תבין, סטאז'ר ישראלי מגיע אלינו לחמישה ימים לפני הסטאז' בבית החולים, ואז הוא פוגש מקורב לראשונה אצלנו את תרחישי הבלהה. בחדר אחד עימות אלים עם חולה, בחדר שני עליו לבשר בשורת איוב למשפחה, בחדר שלישי בלון החמצן מנותק, ועוד שורה ארוכה של בלהות. פה, אצלנו, הם חייבים לעשות, לא להסתכל. אנחנו לא בוחנים ידע תיאורטי מתחת לפנס. אנחנו אומרים להם, אל תגידו לנו שאתם יודעים את העבודה - בואו ותראו לנו מה אתם יודעים בדיוק. הם יוצאים מפה מלאי התפעלות ואומרים לנו בפה מלא: החמישה ימים אצלכם שווים כמו שש שנות אקדמיה".
ביקור בחדרי הסימולציה חושף אותך

לתרחישים עצמם ולמתרגלים. הכיבוד הקל בכניסה לחדרים, מעניק אווירה של נינוחות, אבל שניות לאחר מכן נדרשים המשתתפים להיות חלק מתרחישי קיצון ולספק פתרונות בזמן אמת. המתאמנים חווים סוגים שונים של התנסויות ולמידה: הם מבצעים בפועל את המטלות הנדרשות, זוכים לקבל משוב מהשחקן עצמו, צופים בחבריהם מבצעים תרחישים בזמן אמת ושותפים לתחקירים המסכמים את שהתרחש על סט האירועים. הצוות המקצועי כבר מכין חלק מהחדרים לתרגולים של מחר, בחדרים סמוכים מסדרים את הבובות לקראת כניסתם של הסטאז'רים, בקומה

צילום: יחידת צילום "שיבא"

"מנהיגות ועשייה מרשימה". ד"ר איתי זיו

צילום: יחידת צילום "שיבא"

תרחיש קיצון במסר

למתרגלים
(סטאז'רים,
רופאים,
אחיות וכו').
אנשי המרכז
הארצי
לבחינות
והערכה
שותפים אף
הם בפרוייקט
ועוזרים
בתהליך
המדידה.
קים מקמילן,
סגנית מנהלת
מסר, מספרת

אלינו מוטב היה לו היו שומעים
הרצאה או עורכים פעילות מקדימה
הקשורה לתרחישים. הכל כדי להפיק
את המכסימום מהיום האינטנסיבי
הזה. אני מאוד בעד המשך הלימוד
וההתבוננות גם אחרי התרגול במסר,
יש לזה אפקט הרבה יותר חזק".
מקמילן מוסיפה באותו נושא: "אנו
עוזרים לכל הארגונים שמגיעים לכאן
לפתח את הקורס אותו הם חפצים
להעביר. לפני כן, אנו עורכים להם יום
הדרכת המדריך ומכשירים את אנשיהם
להוביל את התהליכים הנדרשים. ביום
ההתנסות אנו נותנים את הפלטפורמה
של מסר".

"יש פה משהו תרבותי" מאד עמוק"

מסר הפך להיות המרכז הבין-תחומי
והרב-מערכתי הראשון מסוגו בעולם.
כיום הוא משמש כמודל לפיו מפתחים
מוסדות רפואיים מהמובילים בעולם
את מרכזי הסימולציה שלהם. זיו
תרם מניסיונו בהוראת הרפואה בכל
רחבי העולם. הוא העיד בפני הקונגרס
האמריקני על השיטות להוראת רפואת
חירום שפותחו במסר, כדי להכשיר
את הצוותים הרפואיים להתמודדות
עם אירוע מרובה נפגעים כתוצאה
מהתקפה ביולוגית וכימית. בנוסף,
תדרך זיו בשעתו את המשרד להגנת
המולדת האמריקני (Department of
Homeland Security) בדבר אימון
סימולטיבי של מקרי חירום רפואיים.
זיו מסייע בפיתוח תוכניות הדרכה
לאומיות רבות בשיתוף עם משרד
הבריאות, ההסתדרות הרפואית,
וארגונים רפואיים וחברתיים רבים.
כך, לדוגמה, משתתף מסר בהכשרת
אנשי צוות רפואי לזהות ולדווח על
אלימות במשפחה המופנית כלפי
ילדים, נשים וקשישים, ומקיים
סדנאות הכשרה לסטאז'רים המכילות
אותם להתמודדות עם מצבים קליניים
ואנושיים מורכבים. צוותים מקצועיים
רבים של הצבא מגיעים באופן קבוע
כדי לתרגל במסר.
ד"ר זיו נקרא על ידי בתי החולים
האוניברסיטאיים המובילים בצפון
אמריקה לסייע להם לפתח את הוראת

על האווירה המיוחדת בין כותלי
המתחם הייחודי: "ההוויה המיוחדת
שלנו היא רוח הצוות. כל הצוות פה
שותף לרעיון ולחזון. עבורנו מדובר
בשליחות ובתרומה למטרה חשובה
מאוד שכולנו מאמינים בה".
סימולטור עולה בין 1500 דולר ל-250
אלף דולר, כשהבובה היקרה ביותר
מיוצרת בארה"ב והיא פיזיולוגית
לחלוטין. הבובה משמשת לרוב
להרדמה או לטראומה, נותנת דופק,
לחץ דם, תגובה באישונים, מדממת
ואפילו מגיבה לתרופות. בובות
רבות מיוצרות בנורבגיה ומגיעות
לשימוש במסר. המגוון העצום של
התרחישים והתכנים במקום הביאו
לעלייה משמעותית בהגעתם של
צוותים משורה ארוכה של בתי החולים
בישראל: "ברזילי", "יוספטל",
"הדסה", "הלל יפה", "שערי צדק",
"סורוקה", וולפסון, "רמב"ם" ועוד.
בכל חדר מותקנות מצלמות המנציחות
את כל האירועים, חלונות חד-כיווניים
מבעדם ניתן לצפות במתרחש, וכמובן
גם חדרי תחקירים משותפים בהם
מנתחים בצוותא את הפעילויות
המגוונות.
כל משתתף, או כל קבוצת משתתפים,
זכאים לקבל בערבו של יום DVD
המנציח את ביצועיהם בפועל. ד"ר
זיו מאמין שהליך הלמידה חייב
להימשך גם עם תום התירגול במסר.
"המטרה היא שהאנשים שנטלו חלק
ביום המרכז יצפו במשותף בצילומים
וינתחו אותם. גם לפני שהם מגיעים

הפרס הזה, שאותו אני חולק עם
עמיתי, הוא ביטוי להכרה בחשיבות
עבודתנו ויסייע לנו רבות להמשיך
ולקדם את תחום החינוך הרפואי".
"הקריירה המרשימה של ד"ר זיו
מתאפיינת בהצטיינות מתמדת,
במנהיגות ובעשייה מרשימה בכל אשר
יפנה", אמר בהקשר לקבלת הפרס
הפרופסור זאב רוטשטיין, מנהל המרכז
הרפואי על שם חיים שיבא, והאיש
שהגיש את מועמדותו של זיו לפרס.
תחת הנהגתו, זכה מסר בפרסים רבים
ובכללם פרס "הצוות המצטיין" מטעם
משרד הבריאות, שהכיר בתרומתו של
המרכז למוכנותה של מערכת הבריאות
בישראל למקרי חירום רפואיים, ובפרס
היוקרתי "הצוות המעולה" מטעם
נציבות שירות המדינה לשנת 2003.
חזונו של פרופ' רוטשטיין בדבר
המצויינות והמובילות של המרכז
הרפואי "שיבא" בקנה מידה ארצי
ועולמי, באה לידי ביטוי ביחמה,
בתמיכה ובדחיפת פרוייקט מסר,
ובמעורבותו האישית הגבוהה
בפיתוחים הטכנולוגיים והאנושיים
במסר באופן קבוע ושוטף.
כיום מועסקים במסר כחמישים עובדים
קבועים ובנוסף אליהם עשרות שחקנים
מקצועיים המשתתפים בתרגולים
בחדרי הסימולציה. השחקנים מגיעים
מכל רחבי הארץ והם מקצועיים ובחיי
היום יום שלהם עובדים על במה
ובתשדירי פרסומת. השחקנים, אגב,
כחלק מהתורה שפותחה במקום,
מעניקים במהלך התהליך גם משוב

אודיטוריום מסר - שילוב של ישן וחדש

(משמאל לימין): ד"ר אמת זיו, פרופ' מיכה ציפרקובסקי, גב' רותי פרימן ועו"ד ורדה פרחי

אודיטוריום מסר ע"ש אילזה ופרופסור ליאו ציפרקובסקי נחנך ביום חמישי, 25 בספטמבר 2008, בטקס מכובד ומרשים. האודיטוריום החדש הוא מבנה יפהפה, המוקף באמפיתיאטרון קטן ואסתטי ורחבת דשא מטופחת. המבנה מאובזר בציוד הטכנולוגי המתקדם ביותר - מצלמות, מקרנים של תלת-מימד, מערכות הצבעה דינמיות, קישורים אודיו-ויזואליים לחדרי האימון של מסר ולעולם הרחב - והוא שלב חדש נוסף בעולם המופלא של מרכז הסימולציות הארצי, אחת הגאונות הגדולות של המרכז הרפואי "שיבא", מוקד של מצוינות ומודל לחיקוי בארץ ובעולם.

האודיטוריום החדש משמר את האודיטוריום הראשון שהוקם ב"שיבא" בשנות ה-60 של המאה הקודמת. גדולי הרפואה דאז, פרופ' חיים שיבא וד"ר הרי הל, הרביצו תורה בדרך ביה"ח באודיטוריום זה. "אני נרגש מהזכות שנופלת בחלקנו להיות שותפים באמצעות האודיטוריום היפה הזה לעשייה חשובה של שימור מורשת, של חיבור וגישור בין עבר לעתיד, של מתן כבוד למשפחת ציפרקובסקי השותפה למשפחת המרכז הרפואי "שיבא" מעל חמישים שנה" - אמר ד"ר אמת זיו, סגן מנהל המרכז הרפואי ומנהל מסר - "היה זה פרופ' ציפרקובסקי שבשנות השישים הגה, יזם והקים את האודיטוריום (ביתן 19 א'), שהיה צמוד למחלקת העור אותה ניהל. היה זה אודיטוריום ראשון מסוגו בבית החולים דאז, אשר שימש לא רק את מחלקת העור אלא גם את הישיבות האקדמיות של כלל בית החולים".

ד"ר מיכה ציפרקובסקי, בנו של פרופ' ליאו ציפרקובסקי, דיבר בהתרגשות רבה על קורותיה של המשפחה והחיבור העמוק והמשמעותי שלה למרכז הרפואי "שיבא". פרופ' זוהר ברזילי, יו"ר משפחת ציפרקובסקי ומי שהכיר את בני המשפחה היכרות קרובה, סיפר על איכותם ותורמתם המשמעותית של בני משפחת ציפרקובסקי ל"שיבא". ד"ר ארי שמיס, מנהל בית החולים הכללי, בירך בחמימות את כל העושים במלאכה והעלה על נס את חשיבות מסר במרכזיותו וייחודו של המרכז הרפואי "שיבא".

קינח ד"ר זיו: "אנו בימים של ערב ראש השנה, סליחות ותשובה. ימים של התבוננות פנימה וחשבון נפש, אשר שזורים במסר העמוק העומד בבסיס החזון של מסר - מסר התיקון, המושתת על עקרונות הלמידה הסימולטיבית ההתנסותית המתרחשת בסביבה בטוחה ומאפשרת את מפגשו של האדם עם טעויותיו, מגבלותיו וחסרונותיו, ומביאה אותו לידי חשבון נפש, התבוננות פנימה, המובילים לצמיחה ולתיקון.

"האמונה מייחסת לראש השנה את יום בריאת האדם, האדם שאנו כמטפלים בני אנוש וברי-טעות מצווים בשמירה על בריאותו. מי ייתן שנמשיך כולנו, מטפלים ומטופלים כאחד, במלאכת ההתבוננות פנימה, הלמידה מטעויות, הצמיחה, התיקון והגשמת חלומות".

צילום: יחידת צילום "שיבא"

אודיטוריום מסר החדש

הרפואה מבוססת הסימולציה. הוא החזמן להרצות במוסדות רפואיים ברחבי העולם ובכללם מאיו קליניק (Mayo Clinic) אוניברסיטת קייס וסטרן ריזרב (Case Western Reserve), אוניברסיטת מקגיל (McGill) והמרכז הרפואי על שם אלברט איינשטיין בברזיל. "הרפואה משחקת בסימולטורים ועדיין לא הופכת אותם לחלק מהתרבות. למערכת החינוכית יש כוח לשנות סדרי עולם בתחום. סימולציה היא מקצוענות הוראתית", אומר זיו ומציין בסיפוק את המהפכה הגדולה שחלה בתחום גם בישראל: "הנה, לדוגמה, היום כדי להפוך למרדים אתה חייב לעבור מבחן רישוי ביצועי במסר. סטאז'רים מחויבים להגיע אלינו לפני שהם נכנסים לעבודה בבתי החולים, פראמדיקים במד"א חייבים לעבור אצלנו מבחן רישוי, אפילו קבלה ללימודי רפואה עוברת במסר. נגמר העידן שמשפיק לקבל 750 נקודות בפסיכומטרי. היום נכנסות למשוואה פעולות נוספות אותן צריך לבצע. פיתחנו תורת מדידה והערכה באמצעות סימולציה".

כמה רחוק עוד אפשר להגיע בתחום?

"השינוי הוא גדול ודרמטי. הוא מביא אנשים להסתכל פנימה, אפילו להודות בטעויות ולהתחבר למוגבלויות שלהם. יש פה משהו תרבותי עמוק מאוד. ייקח עוד עשור או שניים בהם הלמידה תהיה ממוקדת כישורים ולא ממוקדת זמן. היום הסטודנט סופר שש שנים והנה הוא רופא, בלי קשר ליכולות אחרות להן הוא נדרש אחר-כך כרופא בפועל. מדידת איכויות ויכולות תהיה חלק בלתי נפרד מתוכניות הלימוד. גם קשרי אנוש יהיו חלק מקבלת ההחלטות במערכת".

לשוטט בקומות מסר זוהי חוויה בלתי נשכחת. אתה נמצא בעולם אחר של מצוינות, יצירתיות, רצינות, אחריות ומנהיגות. השמות שם מרחיבה את הלב, נוטעת תקווה ומציפה אותך בגאווה על הצלחה סוחפת בכחול-לבן, הממוקמת ב"שיבא" ומהווה אתר עלייה לרגל ומודל לחיקוי ברחבי העולם.

שורה עליונה משמאל לימין:

ד"ר אפרת מריק-קניג

רפאה מתמחה

זהבה נווה

אחות

דנה דגן

אחות

ליאת ביטון

אחות

שרית סקיאנו

אחות אחראית

אירנה באנט

אחות

חגית תממה

כוח עזר

סטלה חיימוב

כוח עזר

שורה שנייה משמאל לימין:

מרינה פייזוב

עובדת משק

קלרה פרלסון

עובדת סוציאלית

שרה טסלר

מזכירה

ציפי זיסקוביץ

מזכירה

אינה קוזין

טכנאית דמים

נטלי בלופיצקי

אחות

זינה פנחסי

כוח עזר

ד"ר לאוניד מיכאל

רופא בכיר

שורה תחתונה משמאל לימין:

ד"ר ערן שביט

רופא מתמחה

ד"ר זיו פז

רופא מתמחה

ד"ר מרטין שיפר-קרביץ

סגנית מנהל המחלקה

פרופ' יהודה שינפלד

מנהל המחלקה

ד"ר אייל צימליכמן

רופא בכיר

ד"ר רמי אונטרמן

רופא מתמחה

ד"ר שלה אוסטרובסקי

רפאה מתמחה

פנימי

צילום: רובי קסטר

המלאכים של ארנון

ארנון עמית הגיע למרכז הרפואי "שיבא" במצב אנוש. היתה לו פגיעה קשה בעמוד השדרה ושיתוק של ארבעת הגפיים, בעיה נשימתית קשה וסכנת חיים של ממש • כאן נכנסו לפעולה הצוותים המיומנים והמקצועיים של "שיבא". לאורך חודשים ארוכים של עבודה סבלנית קשה ואנושית, הם הצילו את חייו של ארנון, ועוסקים עד היום בשיקומו ובהחזרתו לתיפקוד מכסימלי ולאיכות חיים מירבית

מאת אמיר מרום

על ההגה בכביש השומם. העיניים נסגרות, הידיים אינן מגיבות, הרכב נחבט בעוצמה בעמוד בצד הדרך. המכות חזקות, פוצעות, כואבות. הרכב מתהפך, הדקות נזקפות, אזרח שעובר במקום מזעיק עזרה, ארנון נכנס לסטטיסטיקה המקפיאה והמצמררת. בתאונת דרכים במרכז הארץ נפצע צעיר באורח קשה מאוד. נשקפת סכנה לחייו.

נחוש לנצח בקרב המשמעותי של חייו

המפגש עם עמית נותן לך פרספקטיבה אחרת לגמרי על החיים. השקט שלו, המבט הכן והתמים, העוצמה והאמונה, האופטימיות מבעד לצלקות הפנימיות

ויתארגנו לתפילת השחרית, באותן דקות ממש ייאבק ארנון על חייו בדרך לבית החולים. לך תבין, לך תסביר. 10 חודשים הספיק ארנון לשרת בצבא, פייטר אמיתי, נחוש, מלא מוטיבציה ויכולות, אחד שתמיד תרצה שיהיה לצידך ברגע האמת. המסלול היה ברור: לימודים תיכוניים בפנימייה לחינוך סביבתי בשדה בוקר, שנת שירות בעמותת אתגרים, גיוס והתנדבות ליחידה איכותית.

הטרגדיה הגיחה בפתאומיות: 13 בספטמבר, ארנון חוזר ממסיבה באיזור כפר סבא. הוא נוהג במכונית ההונדה של אמו, מוריד חבר טוב בפתח-תקווה, ממשיך לבדו ברכב לכיוון הבית בגני יהודה. העייפות מכריעה אותו

גם כעת, מרחק חמישה חודשים מאותו רגע מקולל, עולים הזיכרונות וצפים כל פעם מחדש. רגע אחד אתה הגיבור הישראלי האולטימטיבי, צעיר נצחי שכל העולם והעתיד פרושים כמרבד לרגליו, שנייה לאחר מכן אתה נע בין חיים למוות, בין תקווה לייאוש. שנייה אחת של חוסר ריכוז, מציאות שלמה שמתהפכת, לך תחזיר עכשיו את הגלגל אחורנית.

ארנון עמית, חייל קרבי ביחידה מובחרת, בן 20, מלח הארץ, רק רצה לחזור הביתה בשלום. הדרך הבוגדנית והמתעתעת, הכביש הארוך, העייפות המצטברת, העיניים שנעצמו על ההגה. 5 לפנות בוקר, כביש 40 המוביל מפתח תקווה בואכה שדה התעופה בן גוריון, שבת בבוקר. בעוד שעה יקומו הדתיים

"קונצרט לטובת המטופל"

"השיקום ב'שיבא' מתחיל מתפיסת העולם של פרופ' שיבא. בשנות ה-50, כשהוטל עליו להקים את בית החולים, הוא הציג גישה חריגה לאותה תקופה, ורק בשנים האחרונות מבינים שנכון להציב בית חולים שיקומי בתוך בית חולים כללי. חולה בשיקום הוא מטופל לכל החיים, והרעיון של מחלקות שיקומיות בתוך בית חולים כללי, מאפשר לבית החולים להיות מעורב בשיקום עוד מראשית הפציעה או למנוע בעיות שעלולות להיווצר בהמשך הדרך".

סיפורו של ארנון עמית הוא דוגמה מובהקת ומצויינת לחזונו של פרופ' חיים שיבא.

אומר ד"ר גבי זייליג (בספר "רוח שיבא"): "במקצוע הזה המומחה הבודד לא כל-כך קיים. הגיבור כאן הוא הצוות, כל אחד בתחומו. יש משהו בקונצרט הזה שכולל את כל הכלים הדרושים לטובת המטופל, שמאפשר לנו לתת מענה לכל השלבים".

ומוסיף ד"ר צקי (יצחק) זיו-נה, מנהל מחלקת השיקום האורתופדי:

ד"ר אריה וולנר וארנון עמית

צבי בר
ראש עיריית רמת גן

"הלב הגדול של רמת-גן הוא המרכז הרפואי 'שיבא', שבו נעשים דברים מופלאים. בית החולים 'שיבא' הוא גאוותה הגדולה של העיר רמת-גן, אבל לא פחות חשוב מכך גאוותה הגדולה של מדינת ישראל"

ולמוגבלויות, המציאות שנכפתה עליו. ילד בן 20, גבר בראשית חייו, מתחיל הכל מאפס, עובד קשה, לא מוותר, החיים היו יפים מדי בכדי להרים ידיים. לא הוא, לא עכשיו, אף פעם לא. בכירי הרופאים במרכז הרפואי "שיבא" מלווים מזה מספר חודשים את ארנון בתהליך הייצוב, השיקום וההחלמה. שורה ארוכה של ניתוחים, טיפולים מורכבים והמון השקעה, מסירות, נחישות והתמדה מהווים את המציאות החדשה בחייו. הנער המבריק שהדריך סנפלינג בעמותת אתגרים במהלך שנת השירות, שהפך את טיפוס המצוקים לתחביב הגדול ביותר שלו, אינו מוכן לוותר ולהיכנע. על כיסא הגלגלים הוא לומד להתמודד עם המגבלות, נושך שפתיים, אבל נחוש לנצח בקרב הכי משמעותי שניהל, בקרב על איכות החיים.

דוקטור דני סימון, מנהל יחידת הטראומה, משחזר את הרגעים בהם טיפל בארנון. "מדובר בפצוע מורכב עם פגיעת עמוד שידרה צווארית ושיתוק של ארבע גפיים. מעבר לעובדה שהיה ברור שצריך לקבץ את עמוד השידרה שלו, הייתה לו גם בעיה נשימתית קשה מאוד בגלל שיתוק של השרירים וגם ירידה בלחץ הדם בגלל פגיעה בעצבים שאחראים על המתח של דופן כלי הדם."

ארנון נחשב לפצוע קשה בסכנת חיים?
"מורכבות הפציעה שלו בהחלט סיכנה את חייו. עשינו הערכה רפואית מתאימה, נקטנו את כל הפעולות הנדרשות במצבים מן הסוג הזה, אבל בהמשך קרה לו דבר לא-שיגרתי. בגלל

ד"ר נחשון קנולר

בשבועת הרפוא של הרמב"ם כתוב: 'תזכני להביט על כל סובל הבא לשאול בעצתי כעל אדם, בלי הבדל בין עשיר ועני, ידיד ושונא, איש טוב ורע; את האדם בצר לו - הראיני רק את האדם'."

"בזכות רופאים פורצי דרך בתחומם"

ד"ר סימון חוזר על המשפט שוב: "הראיני רק את האדם", ואתה מבין עד כמה עמוק ושושני נמצא המסר הנפלא הזה בתוכו. "ארנון הוא אדם עם אישיות מאוד מיוחדת. אי-אפשר שלא להתפעל מהעוצמות ומהשקט הנפשי שיש לו ולמשפחתו", הוא מסכם.

המצב של פגיעה בכיוון כלי הדם, יש בריחת נוזלים גדולה לכיוון הבטן. אצל ארנון התפתח סיבוך מאוד דרמטי של המצב. מדובר ב'תסמונת מדור ביטנית', זה מקרה שלישי בשנים האחרונות בו אנו מזהים פגיעה משנית בכזה היקף גם בבטן. מדדנו לחץ תוך ביטני, המטרה הייתה להוריד את הלחץ וביצענו ניתוח קומפרסיה של חלל הבטן. הוא עבר את כל הטיפולים בשלום, שמחנו לסייע לו ולתת לו סיכוי להשתקם."

השיחה עם ד"ר סימון מתנהלת בשלבים. אין לו רגע דל בבית החולים. "אני מתבצל שאתמול לא הצלחנו להשלים את השיחה, עבר עלי יום מטורף ומלא פעילות", הוא אומר בגובה העיניים ואני מנצל את ההזדמנות לדבר איתו על הרגשות המסתתרים מאחורי החלוק הלכן והעזרים הטכנולוגיים בעבודה. "זו סוגיה מאוד מעניינת. האדם הוא הפלדה - כך אומרים בחיל השריון. בסופו של דבר, כולנו הרי בני אדם עם רגשות. הלכנו ובחרנו מקצוע בו נוכל להועיל לאנשים אחרים. גם הקשוחים בינינו רואים את האדם. המטרה היא לשמור על אמפטיה ולנסות לא להגיע למעורבות רגשית גדולה מדי, אבל אין ספק שלכל אחד מאיתנו יש קטעים קשים הקשורים בסבל של החולה. הפן הרגשי בפירוש אינו פשוט, אבל

ד"ר דני סימון

המיחשוב בשיבא -

חוד החנית לפני המחנה

מאת שימי ארנסט

זה התחיל בשנות ה-70 לערך. המיחשוב בארץ היה אז בחיתוליו והמרכז הרפואי "שיבא" היה בין הראשונים בארץ לשלב בתוכו מערכת מיחשוב.

חברת "יבמ" זכתה אז במרכז למיחשוב מערכות ה-ATD והמעבדות. בשלב ראשון נעשתה העבודה ישירות מול אוניברסיטת בר-אילן שם שכן מחשב MAIN FRAME ונשכר זמן מחשב לטובת "שיבא".

כעבור מספר שנים, בשנות ה-80 המוקדמות, הוחלט ב"שיבא" על בניית אולם מחשב ייעודי. האולם נבנה במרתף של בניין האישפוז, ועוד לפני שהוקם הבניין כולו כבר עמד המרתף מוכן ומזומן לקלוט את ציוד המיחשוב. דובר אז על מחשב מרכזי אחד עם כמה עשרות בודדות של תחנות עבודה - DUMB TERMINAL. באותם הימים השימוש במחשב היה חדש וזר לכולם, כך שרק יחידי סגולה ("הגאונים") ידעו כיצד להפעיל את תחנות העבודה הללו (ה-PC של היום). נדרשו אז הדרכות והסברים רבים על "הקופסה" הזו, על לוח המקשים שלה וכיצד מדליקים ומכבים אותה, דברים שהיום נראים כל כך טריוויאליים.

מנהלי המרכז בעבר ובהווה הבינו שכדי להיות בית החולים המוביל בישראל, הנמצא בשורה אחת עם בתי החולים המובילים בעולם כולו, חשוב מאוד להשקיע בטכנולוגיה ובמילה נרדפת כמעט - במיחשוב.

מכשירים רפואיים, מיקרוסקופים משוכללים, מכשירי הדמייה למיניהם, בקרים של מערכות שונות - כל אלה הם רק דוגמאות לדברים שהפכו במרוצת השנים למכונות ממוחשבות. בית החולים הפך להיות תלוי יותר ויותר במערכות המיחשוב שלו וניתן לומר שבחלק מהמקרים תלות זו הפכה להיות קריטית. עד כדי כך קריטית - שעבודה ללא מחשב במקומות מסויימים, עלולה לשתק את יכולת מתן השירות לחולים הנמצאים במקומות אלה. במרוצת השנים האחרונות השקיע המרכז הרפואי "שיבא" במערכות מיחשוב מהסוג המתקדם ביותר שהיוו את חוד החנית לפני המחנה ושטרם נראו כמותן בארגונים אחרים. מערכות המיחשוב הביאו לייעול תהליכי העבודה, לחסכון ניכר בזמן, ליכולת ניתוח נתונים גבוהה והפקת לקחים כתוצאה מכך, ובסופו של דבר לשיפור השירות הניתן לחולה. שתי דוגמאות להמחשת החזון בתחום המיחשוב:

מערכת PACS. עד לפני כעשור התבסס מכון הדימות על עבודה עם פילמים. הן הצילום והן הפיענוח נעשו על גבי פילמים שהפכו בסופו של דבר לשקף צלולואיד אשר הוצג על לוח אור, באמצעותו איבחנו הרדיולוג את הממצאים. המהפך שנעשה ב"שיבא" הביא להכנסת מערכת ממוחשבת מתקדמת ביותר של PACS. באותם הימים היתה זו מערכת ראשונה וייחודית בארץ, ודוגמתה היו רק בודדות בעולם.

תיק רפואי. אחת המהפיכות הגדולות שהוביל "שיבא" בשנים האחרונות היתה המיחשוב הקליני. זה חייב שינוי משמעותי בתהליכי העבודה של הצוותים הרפואיים והסיעודיים. תוך כדי תנועה הופקו לקחים, הוכנסו נהלים ונבנתה מתודולוגיה שלמה על הטמעת מערכת ממוחשבת קלינית במחלקה ודרך עבודה עם מחשב נייד ליד מיטת החולה.

מימוש החזון המיחשובי לא נעשה יש מאין. את המהפיכות הללו חוללו העובדים - עובדי יחידת המחשב ב"שיבא". יחידת המחשב, המורכבת מאנשים יצירתיים, מקצועיים ואיכפתיים, מממשת את חזון החלוציות, הראשוניות והמצויינות תוך הסתערות קדימה על כל פרויקט חדש ועל כל משימה חדשה.

* הכותב הינו מנהל מערכות המידע והטכנולוגיות במרכז הרפואי "שיבא"

מנהל היחידה לניתוח עמוד שידרה, ד"ר נחשון קנולר, הוא אחת הסיבות המרכזיות להגעתו של ארנון לבית החולים. המוניטין שצבר לאורך השנים הביאו את המשפחה לקבל החלטה מהירה להעביר את בנם מבית החולים "בילינסון" למרכז הרפואי "שיבא". לכולם היה ברור שניתוח מהיר חייב להתבצע ושאלמנט הזמן הוא קריטי. ד"ר קנולר זוכר היטב את המקרה: "ארנון הגיע משותק בארבע גפיים עם שבר בחוליות התחתונות של הצוואר. מדובר בשברים לא יציבים, כשהסכנה הטמונה במצב, מעבר לשיתוק עצמו, היא שהנזק בחוט השידרה יכול לעלות ותנועות קיימות עלולות ללכת לאיבוד. אלה הבדלים של יום ולילה עבור הפצוע. מטרת הניתוח, אותו ביצעתי בצוותא עם ד"ר אלון פרידלנדר, היא לייצב את עמוד השידרה, להוציא חלקים שבורים שלחצו על חוט השידרה, ולהכין את התשתית לשיקום עצמו. הניתוח התקיים כמובן בסמוך לפגיעה עצמה כי מהר מאוד עלולים להתרחש סיבוכים נוספים. המטרה היא לייצב את הפצוע הכי מהר שניתן. יש לנו הכי הרבה ניסיון בארץ בפגיעות בעמוד שידרה, ולעניות דעתי אנו ניצבים בשורה הראשונה גם בהשוואה לטיפולים הקיימים במדינות מערביות אחרות".

ארנון שהה עשרים יום ביחידה לטיפול נמרץ. פצועים עם חבלות בחוט השידרה הם בקצה הארוך של ספקטרום השהייה במקום. הוא הגיע ליחידה אותה מנהל ד"ר ערן סגל בשלב הסוער של המחלה, בסכנת חיים, עם

ד"ר ערן סגל

דבורה הרץ: “להוות עוגן מוצק לצוות”

אחות אחראית במחלקה לרפואה דחופה

זה אימצתי לעצמי את אמירתו של תומס אדיסון: “אינני מתיימש מפני שכל ניסיון שגוי שנזנח הוא צעד נוסף קדימה”.

אני מקווה שיש ביכולתי להוות עוגן מוצק לצוות, לחזק את תחושת הביטחון ביכולות האישיות של כל אחד מהאנשים שאיתי, לעורר את אותן תעצומות של דבקות ונחישות נלהבת שתרתום אותם למשימה המשותפת ולתחושה הדינמית של צמיחה המניבה עשייה איכותית.

לכולנו יש חלומות, אך רק מעטים מאיתנו מצליחים לחוות אותם במלואם בחייהם. אני חיה את חלומי, ויודעת להעריך את המתנה הנפלאה הזו על בסיס יומי.

מזה כעשר שנים אני משמשת אחות אחראית במחלקה לרפואה דחופה. כאשר אני מביטה בפנים המחייכות שלפני, לעיתים גם מתוסכלות, מאזינה לסיפורי הצוות על הצלחות וגם על החמצות, אני חשה את העוצמה שסביבי ומתמלאת בגאווה יחידה. הרפואה הדחופה היא שטח רפואי וסיעודי מהחדשים בין מקצועות הרפואה והסיעוד המוכרים. עולם המתפתח ומתחדש בקצב מהיר במיוחד. התחרות והשינויים בתפיסה ובגישה של המחלקות לרפואה דחופה גרמו לי להבנה בצורך בתהליכים רציפים של התפתחות, בנייה ויישום של שיטות טיפול ואבחון חדשות, של נהלים ותבניות טיפול במסות האדירות של המטופלים הפונים למחלקתנו.

לכל אורך התקופה בה אני מובילה את הצוות הסיעודי במחלקה לרפואה דחופה דאגתי להמשיך ולהוות מנוע לצמיחה ולהתחדשות של הצוות. פיתוח תפקידים חדשים כמו: אחות ממוינת, אחיות ליחידת CPU, הקמת יחידת הדרכה של צוות סיעודי שהוכשר ומהווה חוד חנית בתחומי הדרכה שונים בבית החולים ובמקומות אחרים ברחבי הארץ, אחיות מדריכות החיאה, אחיות קולטות לצוות חדש ועוד. המשכתי לפעול להעצמת תפקידה של האחות במחלקה. פעלתי לעודד חשיבה מקורית ויצירתית ובכלל ל“הגדלת ראש”.

בעיות, גם אלו שלכאורה נראו בלתי אפשריות לפתרון, לא גרמו לי לרתיעה מתוך אמונה ברורה כי גם מה שנראה לעתים בלתי אפשרי בטווח הקצר, ניתן יהיה ליישמו בטווח הארוך אם נתמיד להאמין ולשאוף. אני גורסת שתמיד צריך ללכת קדימה גם אם לפעמים מרגישים פיק ברכיים. בעניין

פגיעות מורכבות רבות. “אנחנו יודעים לטפל מצויין בסוג כזה של פגיעות”, מספר ד”ר סגל, “ובהחלט עומדים בכבוד ביכולות, בטיפול ובביצועים שלנו מול מחלקות זהות מובילות בארץ ובעולם. היחידה פה נחשפת לחומרים ולבעיות רפואיות מורכבות מאוד בגלל אופי בית החולים ובזכות רפאים שהם פורצי דרך בתחומים שלהם. בכל מה שקשור ליכולות הטכנולוגיות, הציוד ומערכות המיחשוב, אנו במקום מתקדם יחסית. ואשר לאיכות כוח האדם - אנו טובים בהרבה ממרכזים אחרים רבים בעולם”. ד”ר סגל זוכר היטב את ארנון ואת מורכבות הפציעה שלו: “בנוסף לפגיעה בחוט השדרה, היתה לו גם פגיעה ביטנית קשה מאוד והיה קשה להזין אותו. הוא עזב את היחידה כשהוא בהכרה, לא מונשם, יציב מבחינת מערכות העיכול והדם, מוכן לצאת לשיקום”.

“מדורגים באחד המקומות הגבוהים בעולם המערבי”

מנהל המחלקה לשיקום נשימתי (הפועלת ב“שבא” משנת 2000), ד”ר אריה וולנר, ליווה אף הוא את ארנון בתהליך הרפואי המורכב. המחלקה לשיקום נשימתי בבית החולים נחשבת כחלוצה ומובילה בתחום חדש זה בישראל ובעולם. “מבחינת הצלחה וגמילה באחדים, מקצוענות וטכנולוגיות רפואיות, אנחנו מדורגים באחד המקומות הגבוהים בעולם המערבי. יש לנו 90 אחוזי הצלחה בהחזרת חולים לעצמאות נשימתית”, מתגאה ד”ר וולנר ומסביר: “אנו משמשים כמרכז ארצי המקבל חולים מכל רחבי המדינה, כשהמכנה המשותף שלהם הוא שהם זקוקים לגמילה בחזרה לעצמאות נשימתית. בדרך כלל מדובר בחולים מורכבים מבחינה גופנית ונפשית, כתוצאה מטראומות שעברו”. לא מדובר רק בכשל של מערכת הנשימה, אלא בעוד מערכות שנפגעו. רוב החולים במחלקה הם פצועים קשה ושהות ממוצעת של חולה במחלקה נעה סביב שבועה שבועות. המחלקה כוללת

א, ת, נ, ע, פ

שורה עליונה, משמאל לימין:

ריטה זרביאלוב

כוח עזר

צילה בורכוב

כוח עזר

אגר וונדה

אחות

שרית יעל

אחות

גלי לוי

מזכירת מחלקה

עדי לוקר

פיזיותרפיסטית

ירדן אליין

כוח עזר

ד"ר דמיטריוס ארטימיוס

רופא

שורה שנייה, משמאל לימין:

ברטה סופייב

כוח עזר

דורה אמינוב

כוח עזר

ד"ר גדי סגל

רופא בכיר

ד"ר יעל הוד

רופאה

ד"ר אופיר הר נוי

רופא

ד"ר מירי גולוס

רופאה

ד"ר רפי ביצור

רופא בכיר

ד"ר אנדריי קוקוי

רופא

שורה תחתונה, משמאל לימין:

פרופ' מיכאל אהרנפלד

רופא בכיר

דפנה סומך

סגנית אחות אחראית

אורנה גלעד-רחמינוב

אחות אחראית

פרופ' יחזקאל סידי

מנהל המחלקה

ד"ר שמואל שטיינלאוף

סגן מנהל המחלקה

פרופ' אלון פרס

רופא בכיר

ד"ר אייל מלצר

רופא בכיר

מרגריטה קושמקוב

כוח עזר

צילום: רובי קסטרו

חדשות "שיבא"

לב לבייב מצדיע לעובדי מרכז הלב

איש העסקים הנודע, שתרום להקמת המרכז, הגיע לאירוע הוקרה לעובדים, ואמר: "התרומה הגדולה באמת היא שלכם. אתם עושים מלאכת קודש".

בחודש יולי נערך במרכז הלב של המדינה אירוע הצדעה לעובדים. האירוע במרכז הלב ע"ש אולגה ולב לבייב, שנפתח בקביעת מזוזה במחלקת הביניים על ידי מר לבייב, נערך בהשתתפות גמלאי מכון הלב ועובדי מרכז הלב. מר לבייב, אמר בדבריו ברכתו, כי "הצלת נפש יהודי שווה את כל המצוות בעולם. היהדות מלמדת להיות אכפתי ולדאוג לאחר, לחיות למען האחר ועל ידי כך, לגרום לעולם טוב יותר".

איש העסקים סיפר כי "כשאתה מגיע לרוב בתי החולים בארץ ובעולם, אתה מרגיש חולה רק מהאווירה וריחות בית החולים. כשאתה נכנס למרכז הרפואי 'שיבא', אתה מתבלבל - ולא מרגיש שנכנסת לבית חולים, השינוי הזה משפיע כבר מהרגע הראשון על הבריאות, לפחות באופן פסיכולוגי". באשר לתרומתו, אמר לבייב כי "כשאנשים מאמינים במה שהם עושים אתה רוצה לעזור ולהיות חלק מהמערכת, לכן לתת כסף זה חסד. חשוב לזכור, שדברים נעשים לשם שמים ולא על מנת לקבל פרס. אבל יותר מהכול, התרומה הגדולה באמת, היא של העובדים והרופאים שעושים מלאכת קודש וממשיכים לטפל בחולים יום ולילה".

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז

המשולב, ציין כי הטקס עבורו הוא סגירת מעגל, כמי שהתחיל את הקריירה שלו כסטודנט לרפואה בדיוק שם: "אני נרגש, הקריירה הרפואית שלי התחילה פה במכון הלב, בצריפונים, והנה אני חוזר וסוגר מעגל במקום הזה המסמל את איכות רפואת הלב הטובה ביותר במדינת ישראל". רוטשטיין סיפר כי לבייב פנה אליו לפני שנים, ושאל אותו כיצד הוא יכול לעזור לבית החולים. "עניתי לו שיש לי חלום ואשמח אם יוכל לעזור לי להגשים אותו. לקחתי אותו למקום עליו אנו עומדים היום, וניסיתי לתאר לו איך ומה אני חולם שיהיה פה".

מנהל המרכז הרפואי התקשה להסתייר את התרגשותו. "היום הלב שלי מתרחב מרוב שמחה. בידי אבות אומרים, 'אישה נאה, דירה נאה, כלים נאים, מרחיבים דעתו של האדם'. יש פה צוות שנותן מעצמו, יש פה מקצועיות, פתרונות טכנולוגיים מהמתקדמים בעולם, הצלחות ויותר מהכול אנושיות ויד מלטפת ומרגיעה. בשבילנו זו עבודה, אבל בשביל החולה זה החיים".

"אני מצדיע לוותיקי וצעירי מכון הלב", סיים רוטשטיין, "ומחזיק אצבעות שיחד נקיים משהו לתפארת מדינת ישראל - מרכז הלב של המדינה". מנהל מרכז הלב, פרופ' מיכאל אלדר, הוסיף כי המרכז עצמו ייפתח באופן רשמי רק בהמשך. "אבל בדיוק בגלל זה", ציין, "אני שמח שמשפחת לבייב מצאה לנכון לארגן את המפגש הזה עוד לפני הפתיחה, ולבוא במיוחד כדי לפגוש את צוות המרכז. אני חושב שזה מדגים ומדגיש את החשיבות שמשפחת לבייב מייחסת לאנשים העובדים כאן". "בעיניי", אמר אלדר, "זה מעיד על התובנה שהמרכז הוא קודם כל סך העובדים המפעילים אותו, יומם ולילה, 365 יום בשנה ללא הפסקה וללא ליאות".

מנהל מרכז הלב סיים את דבריו בתודות חמות: "אני רוצה לברך בהזדמנות זו, את צוות מחלקת ניתוחי

הלב, שיקום הלב, ניתוחי חזה, וניתוחי כלי דם, מכון הלב והחוקרים ממכון ע"ש נויפלד - כל המרכיבים של מרכז הלב ע"ש אולגה ולב לבייב. אני מבקש לאחל לכולנו עבודה פורייה, שנזכה לעזור ולרפא אנשים רבים ולהמשיך ולהצטיין במה שאנו עושים לטובת המטופלים שלנו.

"אני גם שמח שניתנה לי היום ההזדמנות לומר תודה למשפחת לבייב, על תרומתם להקמת מרכז הלב שלנו הנקרא על שמם. הניתנה, גם מאנשים שיש להם, אינה דבר מובן מאליה. זו תכונה מבורכת שמעידה על בעליה ושבמצבה של המדינה בכלל ושל מערכת הבריאות בפרט היא הדרך היחידה, כמעט, בה ניתן לקדם את נושא הבריאות".

"זו הזדמנות להודות גם לאחראים למבנה הזה - אודי גפן הארכיטקט שתכנן את הבניין (יחד עם סגן הארכיטקט - זאב רוטשטיין) וצחי לגנר וולנטין שבנו אותו. אני מבקש להזכיר כאן את רונת מלין שעבדה כאחות במכון הלב, הפכה להיות מעצבת של בית החולים ותרמה המון לבינוי מרכז הלב ונפטרה בתוך העשייה. יהי זכרה ברוך. את עבודתה ממשיכה בנאמנות מיכל לוריא יחד עם צוות התחזוקה של ביה"ח. ולבסוף, תודה אישית שלי, לסמדר טרומן ואיליין פינקלשטיין, שבלעדיהן לא היינו יכולים להרים את המשא הכבד של בינוי תוך עבודה שוטפת".

חדש: יחידה לטיפול נמרץ כירורגית לב ע"ש דוד עזריאלי

החל מנובמבר 2008 החלה במלוא המרץ פעולתה של היחידה החדשה לטיפול נמרץ לב ע"ש דוד עזריאלי. מדובר ביחידת הטיפול נמרץ לחולי לב המשוכללת, המתקדמת והחדשה ביותר במדינת ישראל, ומהמובילות בעולם כולו. היחידה הוקמה בזכות תרומתו הנדיבה של **מר דוד עזריאלי**,

לבין "שירותי בריאות כללית" לחידוש שיתוף הפעולה בין שני הגופים לשנים 2008-2010.

הסכם זה מחבר מחדש את המרכז הרפואי הגדול במדינה וקופת החולים הגדולה במדינה, ויוצר ברית אסטרטגית לטובת מבוטחי הכללית, כפי שהיה ב-12 השנים האחרונות. על-פי ההסכם החדש, יתאפשר למבוטחי "שירותי בריאות כללית" לקבל מיגון שירותי רפואה איכותיים במרכז הרפואי "שיבא". "שירותי בריאות כללית" תיהנה במסגרת ההסכם החדש מהנחות מחיר וזמינות לשירותים.

חידוש שיתוף הפעולה הפורה בין "שירותי בריאות כללית" לבין המרכז הרפואי "שיבא", פותח דף חדש וחשוב במערכת הבריאות בישראל: מצד אחד יריגה ההסכם את חוסר היציבות ששרר בשנה האחרונה; מצד שני ישפר ההסכם את איכות השירותים הניתנים למבוטחי הכללית.

מנכ"ל "שירותי בריאות כללית", מר אלי דפס, ומנהל המרכז הרפואי "שיבא", פרופ' זאב רוטשטיין, בירכו על השגת ההסכם, והיו תמימי דעים שהסכם זה הוא בעל חשיבות אסטרטגית עליונה לטובת החולים במדינת ישראל.

ההסכם החדש עם ה"כללית" הוא חשוב ומשמעותי בייחוד בכמה היבטים: ראשית, הוא השיג הסדר כספי נוח ל"שיבא", המאפשר למרכז לעמוד בתוכניות העבודה וביעדים שהוצבו. שנית, הוא מבטיח שוויון בהפניית חולים של ה"כללית" ל"שיבא", מול הפניית חולים לבתי חולים אחרים באזור.

בנוסף, ההסכם מתיר לחולים האונקולוגיים זכות בחירה חופשית לחלוטין לגבי בית החולים המטפל.

פרט לכך, ההסכם אינו חוסם אדמיניסטרטיבי חולים של ה"כללית" הזקוקים לטיפול בבית חולים ציבורי, ומעוניינים להגיע ל"שיבא".

במרוצת עשרת חודשי המו"מ, ניסו גורמים רבים ואנשים טובים להתערב בסכסוך, לתווך, להציע הצעות וליזום מהלכים כדי לקרב בין הצדדים, לעשות כל מה שניתן כדי להחזיר את השפיות למערכת ולהביא לחידוש שיתוף הפעולה ההכרחי והמתבקש בין "שיבא"

מסתמים (מונע צורך בצנתור לב לפני ניתוח). באנשים עם מסתם מלאכותי, כשיש חשש לפעילותו התקינה. לאנשים עם גורמי סיכון כגון מחלות לב במשפחה, יתר לחץ דם, שומנים בדם, וכאשר הרופא המטפל החליט שיש לשלול קיומה של היצרות עורקים משמעותית.

בניינים חדשים ותרומות שמאחוריהם

לאחר תהליך הקמה אינטנסיבי שארך חודשים רבים נחנכו לאחרונה הבניין לקרדיולוגיה לא פולשנית ע"ש **מרק ריץ'** והבניין לקרדיולוגיה התערבותית ע"ש **צ'רלס טראו**.

תורם הבניין לקרדיולוגיה התערבותית, **מר צ'רלס טראו**, סיפר כי עבורו

זוהי סגירת מעגל כיוון שכילד הוא שמע ברדיו על הקמת מדינת ישראל והתמלא גאווה, ולימים הקים אביו את הארגון הבלי שהיה עזר למרכז הרפואי "שיבא" לקידום נושא הרפואה בארץ. **פרופ' זאב רוטשטיין**, מנהל המרכז הרפואי המשולב, ציין כי זוהי הפעם הראשונה שבישראל יוכלו המטופלים לקבל את כל שירותי רפואת הלב תחת קורת גג אחת, ובטכנולוגיות המתקדמות ביותר.

נחתם הסכם בין "שיבא" לקופ"ח כללית

בתום תשעה חודשים של משא ומתן ארוך ורצוף משברים, נחתם הסכם בין המרכז הרפואי הגדול בישראל לקופת החולים הגדולה במדינה.

בערב ראש השנה תשס"ט, בתום תשעה חודשי משא ומתן ארוכים ורצופי משברים, נחתם בשעה טובה הסכם אסטרטגי בין המרכז הרפואי "שיבא"

ובעזרתה ניתן היה להקים יחידה עם המכשור והכלים מהמתקדמים בעולם, המקנים לרופאי היחידה ולצוות הסיעודי סביבת עבודה מודרנית, נוחה ויעילה לטיפול בחולים.

טומוגרפיה ממוחשבת של הלב

בדיקת סי טי של הלב - הנקראת לעיתים בשם המטעה "צנתור וירטואלי" - היא בדיקת CT המבוצעת בהתאמה עם תנועתיות הלב (ECG-gated). הבדיקה מבוצעת בעזרת סורקי CT חדישים בעלי 64 פרוסות. במכון הדימות ב"שיבא" מופעלים שני מכשירים חדישים כאלה המותאמים לבדיקות של הלב. CT של הלב היא בדיקה לא פולשנית (ללא החדרת צנתר לתוך הלב) המאפשרת להדגים את דופן העורקים המספקים את הלב ולבחון אפילו היצרות עדינות, עוד לפני שניתן לזהותן אפילו בצנתור, וכל זאת בפעולה פשוטה ומהירה שנמשכת פחות מעשר דקות. כל המחקרים בתחום מראים שכאשר ב-CT של הלב לא מודגמת היצרות משמעותית בעורקים הכליליים, הסבירות שיש מחלת לב משמעותית הינה אפסית ואין צורך בצנתור.

למי מיועד CT של הלב? - לסובלים מכאבי חזה שבדיקות מיפוי לב או אקו לב אינן חד-משמעיות אצלם, או נבדקים שאינם יכולים לבצע מבחן מאמץ; למטופלים שעברו צנתור פולשני ונותרו עם ממצאים לא ברורים; למנותחי לב עם מעקפים, כאשר יש עדיין כאבים לאחר ניתוח והרופא רוצה לוודא שהמעקפים פתוחים ולא נסתמו. למטופלים שהותקן בליבם STENT (תומכן), והרופא מעוניין לוודא שהוא פתוח ולא נסתם. לנבדקים עם מומי לב. לנבדקים לפני ניתוחי לב להחלפת

קציני פיקוד העורף ואנשי משרד הבריאות כי התרגיל היה מוצלח ביותר ו "שיבא הרים אותה ובגדול". הם הדגישו את התגייסות הצוות

למשימה, הרוח, האכפתיות והרצון לשפר. מי שריכז מטעם "שיבא" את הפרייקט היה סגן מנהל בית החולים הכללי ואחראי שעת חירום, ד"ר ארנון אפק, שזכה לשבחים על תפקודו והתנהלותו.

נחנך "שביל הבריאות" עוטף "שיבא" - שלב א'

עוד חזון של מנהל המרכז קרם עור וגידים השנה: מסלול הליכה מעגלי שמקיף את המרכז הרפואי, ומאפשר לבצע התעמלות ולשפר את הבריאות. משלחת של 250 איש מחברת הענק היפנית חובבת ישראל "ניקן", הגיעה למרכז הרפואי "שיבא" כדי לחנוך את מסלול ההליכה "בשביל הבריאות" המקיף את המרכז הרפואי. "בשביל הבריאות" הוא מסלול הליכה בן 3.5 ק"מ, והוא פרי חזונו של פרופ' זאב רוטשטיין, שחיפש דרך נוספת לקדם את בריאות המטופלים, בני המשפחות, העובדים, התלמידים מהסביבה וחילי הבסיס הסמוך. לאורך המסלול יותקנו מכשירי כושר לחיזוק השרירים, במטרה לשמור על בריאותם של המשתמשים.

צילום: ארז פורן, המנהל התפעולי של המעבדה

מנגנונים רפואיים ובפיתוח טיפולים מתקדמים בגישה של תרפיה תאית באמצעות תאי אב. צוות המדענים והרופאים במכון מקיימים שיתוף פעולה פורה במטרה להגשים יעדים אלו אשר יהוו אלטרנטיבה מבטיחה להשתלת כליות.

המעבדה העל-אוטומטית החדשה - מהפכה של ממש

ביונאר 2008 החלה לפעול המעבדה המרכזית העל-אוטומטית, המוכרת יותר כ"מנהל-לאב". מעבדת המנהל-לאב, בניהולו של ד"ר רם דולמן, מבצעת מסביב לשעון את כל בדיקות הדם ונחל גוף נוספים של בית החולים הניתנות לביצוע במכשור אוטומטי.

הקמת מעבדות מרכזיות מסוג זה הינה מגמה הולכת ומתגברת בעולם, ונועדה לתת מענה חדשני כולל ליעול תהליכי העבודה באגף המעבדות ומחוצה לו תוך שיפור השירות, האיכות, הבטיחות והפחתת עלויות. תכנון המעבדה, בחירת המכשור ובנייתה נמשכו כ-4 שנים, כיאה ליחידה כה מורכבת וייחודית. עם ייצוב המעבדה, לאחר התגברות על מחלות הילדות, יזכו הצוותים הרפואיים, וחשוב מאלה, המטופלים, לשירותי מעבדה ברמה הגבוהה ביותר. המעבדה עובדת בשיתוף פעולה מלא עם המכון לכימיה פתולוגית בניהולו של פרופ' בן-עמי סלע.

תרגיל מוצלח ושבחים לרוב

ב- 3.12.2008 התקיים תרגיל חל"כ (חומרי לחימה כימיים) ב"שיבא". בתרגיל השתתפו רבים מעובדי בית החולים נציגי המגזרים השונים. בסיכום התרגיל ציינו הבקרים מ"איכילוב",

"מנהל לאב"

ל"כללית". מדובר בשרים, חברי כנסת, ראשי ערים, אישי ציבור ואילי הון. כולם התקשרו, הפצירו, הציעו, פינו זמן, גילו רצון טוב. ולשווא.

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא": "דיברתי עם רבים מעובדי המרכז במהלך עשרת חודשי העימות, השבתי לשאלות, ניצבתי מול ביקורת פנימית לא-פשוטה שהוטחה בפני על ידי אנשים שלנו שסברו באמת ובתמים שאני שוגה ועלי להרפות ולוותר. הפצתי כמולם להמשיך ולגבות אותי ולהאמין בדרך.

"לאושרי, קיבלתי את הגיבוי הפנימי. כולכם נרתמתם, הצטיינתם באיכות השיפוט וברמת השירות, והצלחתם לגרום למבוטחי ה"כללית" להפוך שולחנות' ובכל זאת להגיע אלינו, ל"שיבא". זה הדבר הכי מרגש שקרה לי מזה שנים ואני אסיר תודה לכל אחת ואחד מכם.

אלמלא הטיפול המשובח שאתם נותנים לכל מי שמגיע אלינו, אלמלא היחס החם שאתם מושיטים לאנשים, אלמלא האדיבות והסבלנות שאתם מגלים למטופלינו בתקופה הארוכה והקשה הזו - לא היינו מנצחים במאבק. המקצועיות מעל הכל והחוסן שגיליתם הם מבחינתי כרטיס הביקור המובהק והאיכותי ביותר של המרכז הרפואי "שיבא".

המכון לחקר תאי אב בילדים: אלטרנטיבה מבטיחה להשתלת כליות

המכון לחקר תאי אב בילדים הוקם במטרה להוות גשר בין מחקר בסיסי ויישומי ועל ידי כך לפתח טיפולים חדשניים ועתידיניים למחלות כליה חשוכות מרפא בילדים. מעבדת מחקר של המכון עוסקת בגילוי ובהבנת

אוריינטציה ומוטיבציה לאחיות החדשות

בחדש דצמבר 2008 השיקה הנהלת הסיעוד את תוכנית הקליטה ל-160 אחים ואחיות חדשים אשר נקלטו במרכז הרפואי "שיבא" בשנת 2008. מטרת התוכנית היא לייעל ולטייב את תהליכי הקליטה, כחלק מתוכנית כוללת שנועדה לפתח ולשמר את המשאב האנושי-סיעודי ב"שיבא". התוכנית הינה תלת-שלבית וכוללת אוריינטציה מוסדית, חטיבתית ומחלקתית ומלווה בתהליכי הערכה מובנים בכל שלביה. שני ימי אוריינטציה מוסדיים לכלל האחיות החדשות ב"שיבא" התקיימו ב"בית סוראסקי", בהם הוצגה בפניהם הנהלת המרכז הרפואי ונערכו הרצאות במגוון נושאים כגון: זכויות עובדים, ורכיבי שכר, מניעת זיהומים נרכשים, מחקר בסיס, מערכות מידע, בטיחות בטיפול, מסלולי קריירה ופיתוח מנהיגות, מרכזי הדרכה, פעילות הוועד ועוד.

האחיות הביעו שביעות רצון גבוהה ממפגשים אלו במשובים כדוגמת: "שני ימי האוריינטציה לאחיות חדשות היו נהדרים. הם סיפקו מידע חשוב לגבי הזכויות, החובות ואפשרויות הקידום בעבודה. אין ספק שקיום הכנס העלה את המוטיבציה של האחיות החדשות, גרם להרגשה של אחדות, רצון לתרום ולהיות חלק ממצוינות. ניכר כי להנהלה איכפת מהעובדים וניתן לפנות אליה בכל שאלה..." (מעין זלמנסון). בהמשך התוכנית יתרגלו האחיות מיומנויות תקשורת ועבודת צוות במסר, וכן שימוש בטכנולוגיות רפואיות ומערכות מידע בתנאי מעבדה. הקליטה המקצועית והחברתית למחלקות נערכת על-פי תוכניות מובנות, המנוהלות על-ידי 'אחיות חונכות' העוברות הכשרה ייעודית לתפקיד זה.

מנוחה שלמה: ההוספיס ב"שיבא" לא ייסגר

בתום ישיבה בין הנהלת המרכז הרפואי לאגף התקציבים, הוסר איום

מורי, נשיא החברה, מנהל המרכז הרפואי "שיבא" פרופ' זאב רוטשטיין ומנהל מכון הליפידים פרופ' דרור חרץ, אשר נטעו עצים לאורך המסלול.

שומעים צלול: מפגש לציון 554 השתלות של שתל השבלול

המרכז הרפואי "שיבא" ממשיך להוביל את המהפכה אשר גאלה מאות מטופלים מחירשות מוחלטת. שתל השבלול - שאותו הביא לארץ פרופ' יונה קרוננברג - מאפשר להעביר אינפורמציה חשמלית מקול שחודר לאוזן, עד למוח, ולפענח את האותות לכדי צלילים. את השתל ניתן להתקין אצל ילדים החל מגיל שנה, וכבר היום אלף ילדים ישראלים שלקו בחירשות נושאים אותו ושומעים כמעט כמו כולם.

בסך הכול הושתלו עד היום ב"שיבא" 554 בוגרים וילדים - וזכו לשמוע. כ-300 מושתלים, בהם ילדים רבים, באו לכנס המרגש שהתקיים לאחרונה בקבוצת יבנה, פגשו את הרופאים ומומחי המכון לשמיעה ודיבור בראשות **פרופ' מינקה הילדסהיימר**, וגוללו את סיפוריהם שהביאו את הנוכחים לסף דמעות.

חידוש: מתקנים להתפלת מים לצרכים רפואיים

במרכז הרפואי "שיבא" קיימים זה מכבר מספר מתקנים להתפלת מים. מתקני האוסמוזה הרפואיים נדרשים כמובן לעמוד בסטנדרטים מחמירים, ופועלים 24 שעות ביממה תחת בקרה קפדנית ביותר. כיום ישנם בבית החולים שני מתקנים להתפלת מים נייחים: האחד במחלקת נפרולוגיה, המתפיל ומספק מים לכ-50 עמדות דיאליזה. והשני ממוקם בבניין גריאטריה ומספק מים לשבע עמדות טיפול. בנוסף, קיימים מספר מתקני התפלה ניידים הניתנים לשינוע ולהתקנה בצמוד לעמדת חולה הזקוק לדיאליזה, ושמצבו הרפואי אינו מאפשר להעביר אותו למחלקת נפרולוגיה.

"ניקן" מנהלת עם מרכז הליפידים ב"שיבא" מחקר על האצה דונליילה, שיש לה השפעה מרחיקת לכת על רמת הכולסטרול, הטריגליצרידים והסוכר בדם. הביקור אורגן והופק ע"י חברת 'ארטרא' המתמחה בייזום וארגון כנסים ושירותי תיירות. "ניקן סוהונשה" היא חברת ענק יפנית העוסקת בפיתוח מוצרי אצות וקוסמטיקה, ומעסיקה 14,000 עובדים. בבעלותה מפעל בישראל, צפונית לאילת, שבו מגדלים ומייבשים את אצת הפלאים הכתומה "דונליילה" (Dunaliella), המייצרת כמויות עצומות של מספר סוגים של בטא-קרטרן (הרבה מעבר לגור, למשל) - נגזרת של ויטמין A, שיש לו השפעות אנטי-אייג'ינג מרחיקות לכת. כמוסות של האצה נמכרות בהצלחה עצומה ביפן כבר 16 שנה, ומניבות ל"ניקן" מאות מיליוני דולרים. הכמוסות נמכרות תוך הבלטת מקורן הישראלי, באריזה שעליה צילום של ירושלים העתיקה.

ל"ניקן" מדיניות פרו-ישראלית מובהקת, והיא היחידה שהעזה לשגר 2,000 מעובדיה לארץ, בעיצומה של האינתיפאדה הראשונה. את מפעל האצות באילת, המעסיק 10 עובדים

ישראלים, מנהל מר הירופומי גוטו, 40, יפני דובר עברית, שהגיע לארץ לפני 11 שנים בעקבות האהבה, התאהב בישראל ונשאר בה. שיתוף הפעולה של "ניקן" עם "שיבא" הוא במחקר מהפכני, הבדק את השפעת ה"דונליילה" על רמת הכולסטרול ה"טוב" (HDL) בדם, כמו גם על רמת הטריגליצרידים והסוכר. אירוע החנוכה נערך במעמד בעלת החברה הגב' טאנקה, מר הירופומי גוטו, מנהל המפעל באילת, מר נוב

פתרון זה הינו נדבך נוסף במאמצים שמשקיע מערך השינוע של בית החולים לשם ביצוע שינוע של מטופלים באופן בטיחותי ומהיר, תוך השקעת מחשבה למתן נוחות מירבית לחולה, לצוות הרפואי הנלווה ולנהג.

על פעילות ועד עובדי המינהל, המשק ופארה-רפואיים

מטרת ועד עובדי המינהל והמשק הוא לשרת בצורה הטובה ביותר את האינטרסים החיוניים והיומיומיים של כ- 3000 עובדים אותם הוא מייצג. העבודה בוועד, כידוע, נעשית בהתנדבות מתוך תחושה של שליחות ורצון טוב לעשייה בשירות החברים. תחומי הפעילות של הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק בביה"ח, המחשלתיים, בראשות **בתיא צדקה**, רבים ומגוונים וכוללים בין היתר: פעולות תרבות וספורט, ימי כיף וטיולים לכל המשפחה במחירים מסובסדים, מתן הלוואות לעובדים לתקופות קצובות ללא ריבית, מתן שיעור לעובדים פעמיים בשנה, מתן ייעוץ וסיוע לעובדים הנמצאים במצוקה בתחומים שונים, מתן ייעוץ משפטי ראשוני חינם ועוד. זה כדאי.

תינוק נפטר מחנק - לבו הושטל בתינוק אחר

מותו הטרגי של פטוט בן 10 חודשים העניק חיים חדשים לתינוק שסבל מאי ספיקת לב, וקיבל את לבו. עוד ניתוח נדיר שבוצע בהצלחה במרכז הרפואי "שיבא".

תינוק בן שנה וארבעה חודשים זכה השנה ללב חדש ולחיים חדשים. התינוק נולד עם מום שפגע בצד השמאלי של לבו וסבל מאי ספיקת לב. הדרך היחידה לטפל במום המולד הייתה באמצעות השתלת לב. תרומת האיברים התקבלה מהוריו של תינוק בן עשרה חודשים שנפטר לאחר שבלע פקק מפלסטיק ונחנק למוות.

התינוק שזכה לתרומת הלב סבל ממום מולד ונחת פעמיים בבית החולים "שיבא" בנסיון לשפר את תפקודי

ממפעלי הייצור הגדולים בארץ בתחום הכביסה המוסדית.

כל המערכות במכבסה ממוחשבות ואינן משאירות מקום לטעות אנוש. מכונות הכיבוס מבוקרות על-פי התקנים המחמירים ביותר בעולם, והחומרים בשימוש בתהליכי הכיבוס השונים מוזרקים ישירות אל תוך המכונות ללא מגע יד אדם.

מידי יום מגוהצים ומקופלים כ-7,000 סדינים, 4,000 סדיניות ו-2,500 ציפיות שהם רק שלושה פריטים ממגוון רחב של עוד 35 פריטים אחרים הנמצאים במחזור הכללי.

לאחר ביקור במכבסה וצפייה מקרוב אחר שרשרת האספקה הלוגיסטית המורכבת, אפשר להעריך את השירות ואת הצוות המסור העומד מאחורי מערך הכביסה של "שיבא", בניהולו של דרי לוי.

שינוע חולים במיטותיהם לנוחות ולבטיחות מירבית

שינוע החולים ברכבי בית החולים ומחוצה לו דורש הערכות מורכבת תוך התחשבות בנוחות החולה ובבטיחותו. באופן ייחודי בארץ, מטופלי המרכז הרפואי "שיבא" משוגעים מהמחלקות בבניין האשפוז למחלקות מרוחקות יותר כשהם שכובים במיטותיהם מבלי שיהיה צורך לטלטלם מהמיטה לאלונקה והחזרה למיטה לאחר הבדיקה.

נושא השינוע בכיסאות גלגלים מעט מורכב יותר, עקב הצורך לעגן את הכיסאות בצורה בטיחותית. כמענה לסוגיה זו הותקנו לאחרונה מערכות קשירה בטיחותיות העומדות בכל התקנים הנדרשים לביצוע קשירה מהירה והעברה של מספר כסאות גלגלים עם חולים כשהם קשורים ומעוגנים בחגורות בטיחות.

סגירת ההוספיס, שריחף מעליו במשך חודשים ארוכים.

ההוספיס היחיד בישראל, המאפשר לחולים סופניים לעשות את דרכם האחרונה באופן מכובד וללא כאבים, ימשיך לעמוד על תילו ולקבל מטופלים חדשים. כך סוכם בין הנהלת המרכז הרפואי "שיבא" לאגף התקציבים. פירסום הידיעה הראשונה על כך שההוספיס במרכז הרפואי "שיבא" עתיד להיסגר בסוף יוני 2008 בהיעדר תקנים שיאפשרו את המשך הפעלתו, יצר זעזוע אמיתי בציבוריות הישראלית. המרכז הרפואי "שיבא" הוצף בגל של תגובות, על עצומה תמיכה באינטרנט חתמו עשרות אלפי תומכים, התקשורת הכתובה והאלקטרונית לא פסקה מלעסוק בנושא, והנהלת "שיבא" טבעה באלפי שיחות טלפון, מכתבים, פקסים ומיילים שהביעו תמיכה, התנגדו לסגירה הצפויה והציעו עזרה ותרומה.

לאחר חודשים של מאבק ציבורי, סוכם בישיבה שנערכה בלשכת מנהל המרכז הרפואי, כי יוגדרו תקנים לרופאים ואחיות, שיאפשרו את המשך הפעלת המוסד החשוב. בכך חוסל סופית איום סגירת ההוספיס ב"שיבא".

בישיבה שנערכה אצל פרופ' זאב רוטשטיין, סוכם כי אגף התקציבים ינחה את נציבות שירות המדינה לבטל לאלתר את איום הסגירה, ולהוציא מכרז למנהל המחלקה.

מנהל המרכז ציין בחיוב את הסיוע של הנהלת משרד הבריאות וצמרת האוצר, ובייחוד את מעורבותו של רביב סובול מאגף התקציבים, במגמה להביא לפתרון המשבר.

"התייצבות הציבור מאחורי המרכז הרפואי 'שיבא' היתה מדהימה ומרגשת, והובילה לשיאים חדשים את הקשר ההדוק שקיים בינינו לבין הציבור כבית החולים של המדינה", אמר פרופ' רוטשטיין.

מכבסת המרכז הרפואי "שיבא" - פלא טכנולוגי

המכבסת המרכזית של המרכז הרפואי "שיבא" אחראית על כיבוס של 11,000 ק"ג כבסים מידי יום, ונחשבת לאחד

גן הפסלים הסמוך לבית החולים השיקומי

תרומות נדיבות במיוחד של תורמת מחו"ל, ידידה ותיקה של המרכז, שנכחה במקום, ושל איש עסקים ישראלי מוכר וידוע, שלא יכול היה להגיע לאירוע, אבל הרעיון קסם לו ועל כן הודיע מראש כי יתרום סכום נאה ביותר לטובת העניין. **פרופ' זאב רוטשטיין**, מנהל המרכז הרפואי "שיבא", הודה מקרב לב לידידי המרכז שהתכנסו וגילו נדיבות יוצאת דופן. הוא סיפר, כי הכספים שנתרמו יוקדשו לרכישת ציוד טכנולוגי מתקדם להשבחת הטיפול בנפגעי צה"ל במסגרת המרכז למציאות מדומה שהוקם בבית החולים השיקומי. פרופ' רוטשטיין הרעיף מילות תודה חמות לעברם של ענת יהושע ומשה קסטיאל, שתרמו את המתחם הנפלא שבבעלותם לטובת האירוע.

העצמה אישית לצוות היחידה לרפואת שיניים לילדים וחולים מורכבים

פעילות היחידה לרפואת שיניים לילדים וחולים מורכבים, בהנהלתו של **ד"ר מאיר רקון**, החלה ב-1982 בחדר קטן וצידי באגף המרפאות במחלקת הילדים. עם השנים, התרחב צוות המרפאה והחל לתת שירות גם לנשאי HIV, לחולי איידס וחולים במחלות זיהומיות שונות.

צוות היחידה עובד בתנאי מתח ולחץ יומיומיים, המוגדר מאופי המטופלים המורכבים, והוא מצטיין בשכלול דרכי התקשורת בין אנשי הצוות, הרופאים והצוות הפארה-רפואי. בכל שנה נשלח הצוות להשתלמויות ולסדנאות של העצמה אישית במטרה להגביר את התקשורת ולצמצם את החיכוכים, המתחים והלחצים.

הלב, אך הניתוחים לא הצליחו והפתרון היחיד שנותר היה השתלה. "קצב ההתפתחות שלו היה נמוך בהרבה בהשוואה לתינוק רגיל. חלק גדול מתקופת חייו הקצרה הוא בילה בבית החולים", סיפר פרופ' גיי לביא, מנהל היחידה להשתלות לב בבית החולים, שביצע את ההשתלה יחד עם ד"ר דודי משאלי, מנהל היחידה לניתוחי לב בילדים.

עוד סיפר ד"ר לביא, כי "בשל אי ספיקת הלב הקשה התינוק, שרק החל לנסות לעשות את צעדיו הראשונים, לא הצליח בזאת בשל המאמץ הרב וליבו החלש".

השתלת לב בתינוקות היא אירוע נדיר יחסית. השתלת לב קודמת בוצעה בתינוקות בת שנה וחודש, אך במקרה זה מדובר בתינוק בעל משקל הנמוך ביותר שהושלת בישראל. בשל אי ספיקת הלב שממנה סבל היה משקלו של התינוק 6 ק"ג בלבד.

בני משפחתו של התינוק, שנקראו בדחיפות להגיע לבית החולים בשבת, נועצו באדמו"ר מנדבורנה ורק לאחר שקיבלו את ברכתו החלו בהכנות לניתוח.

מגופו של התינוק שנפטר נלקח גם כבד, אך הוא לא התאים להשתלה בישראל. בהסכמת הורי התינוק הוטס הכבד למרכז ההשתלות האיטלקי. בשנה האחרונה סייעה איטליה בתרומת כבד לארבעה ילדים ישראלים ומבוגר, שלא נמצאה להם תרומה בארץ. צוות רופאים איטלקיים הגיע לארץ במטוס פרטי כדי להעביר את הכבד למרכז ההשתלות בפלרמו. ההשתלה בוצעה בתינוק מאלבניה, שמצבו מוגדר כעת יציב.

מכירה פומבית שכזאת

גן הפסלים היפהפה "נמכר פומבית" - וההכנסות קודש לרכישת ציוד טכנולוגי מתוחכם לשיקום נפגעי צה"ל.

מאות מידידי המרכז הרפואי "שיבא" התכנסו ב-20 בספטמבר, במתחם החדש של "קסטיאל" בדרום תל-אביב, לאירוע יוצא דופן של מכירה פומבית וירטואלית של גן הפסלים המרשים הממוקם ליד בית החולים

השיקומי.

גן הפסלים היפהפה מכיל עשרות רבות של פסלים, שנתרמו על-ידי מיטב אמני ישראל. הגן הפך חלק בלתי נפרד מבית החולים השיקומי. פצועי צה"ל ובני משפחותיהם מטיילים ונחים בגן, הנמצא מול חדרי האשפוז, ומעניק למקום שלוה פסטורלית מצד אחד, ועושר תרבותי מצד שני.

אירועים שונים התקיימו בשנים האחרונות בגן הפסלים, אבל גולת הכותרת הייתה חתונתם של ליאור וזוהר ויינריך, באוגוסט 2006. אחי החתן, סמ"ר רון ויינריך, מפקד טנק, נפצע קשה בפעילות מבצעית בדרום לבנון, היה מרותק למיטתו ואי אפשר היה לטלטל אותו מחוץ למתחם בית החולים. המשפחה, מגובה בשורה של אנשים טובים שנתרמו לעניין, קיבלה החלטה לשנות את מיקום החתונה ולקיים אותה בגן הפסלים, בהשתתפות האח הפצוע. מי שלא נכח בחתונה הזו, לא ראה שמחה אמיתית והתרגשות עילאית.

כדי לתחזק את גן הפסלים ולאפשר את המשך פיתוחו, נולד הרעיון של מכירה פומבית וירטואלית, אותה הנחה המומחה לניהול מכירות פומביות, **מני פאר**.

במרצת הערב נאספו תרומות בגובה כמה מאות אלפי דולרים, ובמרכזן

חדשות "שיבא" - מחקרים חדשים

מדעני "שיבא" גילו את "גן המלכומה"

תגלית שיבאית עולמית עשויה לסייע באיתור סרטן עור משפחתי מחקר ראשון מסוגו שנערך במרכז הרפואי "שיבא" מצביע על כך שבדיקה לנשאות מרכיבי הגן הקובע את גוון העור והשיער הנקרא MC1R, עשויה להיות אמצעי נוסף לזיהוי אוכלוסיות בסיכון גבוה לפתח מלנומה.

המחקר הוצג בכנס החברה הבינלאומית לחקר המלנומה (Society of Melanoma Research), שהתקיים ביפן בחודש מאי האחרון. במסגרת המחקר, נבדקו משפחות בהן אובחנה מלנומה במספר בני משפחה ונאסף מידע על מידת חשיפתם לשמש הישראלית. הממצאים הראשוניים מצביעים על רבגוניות במבנה הגן, הבולט יותר בקרב האשכנזים. בנוסף, נמצא כי הסיכון לפתח מלנומה עולה פי 3 עד 7.6 כתלות במספר ובסוג המרכיבים של הגן.

מלנומה ממאירה של העור היא גידול סרטני, שסימני ההיכר הטיפוסיים שלו הם - כתם, או בליטה קטנה בעור, בגוון חום כהה - שחור, שקשה לעיתים להבדילה מנקודת חן שפירה. מחלקת העור במרכז הרפואי "שיבא" ערוכה לקלוט מקרים של מלנומה משפחתית ולסייע באבחון מוקדם ובמניעה של המחלה אצל החולים ובני משפחותיהם.

2,800 פעוטות חוסנו במסגרת ניסוי

במחקר שעורך פרופ' אשכנזי יחד עם המכון הלאומי לבריאות בארה"ב ייבדק האם חיסון חדשני יוכל להעניק הגנה נגד דיזנטריה. בעברית המחלה הזאת נקראת "בורדס", אבל היא הרבה יותר מוכרת בשם הלועזי שלה: דיזנטריה. היא כוללת שלשול חמור, המלווה בדם וריר בצואה וכן בחום גוף גבוה.

בבי"ח אדמונד ולילי ספרא לילדים מתקיים זה מספר שנים מחקר מקיף

על יעילות החיסון כנגד חיידק השיגלה בקרב האוכלוסיות המגוונות בישראל (יהודים, דרוזים, ערבים ובדווים). בראש המחקר עומד פרופ' שי אשכנזי, מנהל מחלקת ילדים בבי"ח שניידר לילדים, והוא מתקיים בשיתוף עם המכון הלאומי לבריאות בארה"ב (NIH).

מדינת ישראל הינה בעלת אנדמיות גבוהה למחלת הדיזנטריה הנגרמת בעקבות חשיפה לחיידק השיגלה ובכל שנה חולים במחלה 1 לכל 1,000 תושבים. בשל סיבה זו נבחרה ישראל להיות שדה למחקר זה.

במסגרת המחקר חוסנו כ-2,800 פעוטות בגילאי 1-4 בחיסון מחקרי מוצמד כנגד חיידק השיגלה בשני תרכיבים: S.Flexneri 2a-1 S.Sonnei. צוות המרכז התרוצץ באתרים השונים בכל זמן ומועד ובכל מזג אוויר מקרית שמונה בצפון ועד תל שבע בדרום, במטרה לנטר ולדאוג להתקדמות המחקר ולעקוב אחר תופעות לוואי, אשפוזים ושלשולים בקרב המוחסנים. שלב בדיקת יעילות החיסון הסתיים וכעת מגבשים החוקרים את הממצאים לקראת הפרסום הקרב.

גילוי: קשר בין תסמונת דאון ללוקמיה

פרופ' יורעאלי בדק שינויים גנטיים, וגילה כי לילדים עם תסמונת דאון יש נטייה גדולה יותר ללקות בסרטן הדם.

מחקר שנערך בבית החולים "ספרא" לילדים, ומהווה פריצת דרך בהבנת הסיבה ללוקמיה בילדים עם תסמונת דאון.

מתוצאות המחקר עולה, כי ילדים עם תסמונת דאון הם בעלי סיכון של יותר מפי 20 לחלות בלוקמיה בהשוואה לילדים רגילים.

המחקר נערך בשיתוף עם מרכזים אירופיים המטפלים בלוקמיה בילדים ועם מרכז ידע גליל עליון, ובראשו עמד פרופ' שי יורעאלי, ראש היחידה לגנומיקה יישומית במרכז הרפואי "שיבא".

במסגרת המחקר נבדקו שינויים גנטיים בקרב 87 ילדים ובני נוער מאירופה עם תסמונת דאון ולוקמיה, בניסיון להסביר את התפתחות המחלה. הממצאים מצביעים על שינוי בגן המכונה JAK 2, שהתגלה ברקמות התאים של נחקרים עם תסמונת דאון שלקו בלוקמיה.

לדברי פרופ' יורעאלי, לממצאים חשיבות רבה והבנתם תאפשר אופציה טיפולית חדשה בלוקמיה משום שאותו הגן נמצא אחראי גם לגרימת מחלת דם נוספת.

תרופות חדשות למחלת הדם נמצאות כעת בשלב הניסויים הקליניים ובעקבות המחקר הנוכחי ייתכן והן יוכלו לשמש גם לטיפול בלוקמיה.

"ניתן לאתר סיכון לאירועים מוחיים בילדים"

כך גילתה ד"ר קנת, במאמר שפרסמה בכתב העת הנחשב Stroke מחקר חדש בראשותה של ד"ר גילי קנת, מנהלת יחידת הקרישה במרכז הארצי להמופיליה, מגלה לראשונה כי חלק מגורמי הסיכון לאירועים מוחיים ביילודים ניתנים לאיתור כבר בבדיקות מקדימות של האם.

במחקר הנוכחי נבחנו 47 מקרים של תינוקות שעברו אירועים מוחיים והסתבר כי חלק מאותם גורמי סיכון נמצאו אצל 68% מהאמהות של יילודים אלו, למרות שאינן מציגות תסמינים קליניים. מחקרים קודמים הראו כי התינוקות שנפגעו מאירועים מוחיים הם בעלי גורמי סיכון לקרישיות יתר כגון: פקטור V ליידי, נוגדנים פוספוליפידיים ועוד.

בחזית הטכנולוגיה

המערכת שהושקה לראשונה במרכז הרפואי "שיבא" מיועדת לשפר את הטיפול ואת איכות חייהם של אלפי חולים הסובלים מהפרעות בקצב הלב או מאי ספיקת לב ואף לאפשר מתן התראה מוקדמת על הידרדרות במצב החולה.

פרופ' מיכאל גליקסון, מנהל יחידת הקיצוב ואלקטרו-פיזיולוגיה במרכז הלב ב"שיבא" מציין: "הטכנולוגיה המשודרת מביתנו של החולה, הינה צעד גדול בטיפול ומעקב בחולי לב כרוניים ומספקת אפשרות חסרת תקדים של קבלת התראות, מידע רפואי ואף את מצב תקינות המכשירים".
עד כה נאלצו החולים להגיע מדי מספר חודשים לביקורת ומעקב בבית"ח, במרבית המקרים לצורך "קריאת נתונים" בלבד מהמכשיר. מערכת CareLink תחסוך זמן יקר ומשאבים, הן לחולה הכרוני והן לצוות המקצועי, ע"י הפחתת מספר ביקורי מעקב בבית"ח. שירות ההתחברות למערכת החדשנית הינו ללא תשלום ובמימון חלק מקופות החולים.

הצלחה בניסוי סלולרי לאבחון מרחוק

העתיד כבר כאן: בחודשים האחרונים מתבצע בבית"ח "שיבא" ניסוי באמצעות מכשירים סלולריים ברשת "סלקום", שמטרתו לבדוק את האינטגרציה של מכשירים סלולריים בשירות שניתן על ידי המחלקה, על עבודת הצוות ועל הטיפול הרפואי שניתן למבקרים בבית"ח. ◀ "סלקום" העניקה לצוות הרפואי

צילומים: סיון פרג

טיפול חדשני לבעיות באבי העורקים יחליף ניתוח מסוכן

ניתוחי אבי העורקים הם קשים ומסוכנים. הגישה לאבי העורקים בחלקו הקדמי נגישה על ידי פתיחת בית החזה כמו בכל ניתוח לב פתוח, אולם צידו האחורי של אבי העורקים אינו נגיש על ידי פתיחת בית החזה בלבד ויש לבצע חתך צידי נוסף על מנת להגיע לאזור האחורי. חולים הסובלים מקרע והרחבה של כל האורטה (אבי העורקים) נדרשים לעבור ניתוח מאוד מסובך, עם אחוזי תמותה גבוהים ותקופת החלמה ארוכה וקשה. עד כה, מרביתם של חולים אלו מישראל הוטסו לבתי חולים בחו"ל בכדי לעבור את הניתוח, ויש כאלה שבגלל המורכבות שבניתוח זה אף בוחרים שלא לעבור אותו ובכך קובעים את גורלם.

בניתוח ראשון ויחיד מסוגו שנערך על ידי **ד"ר תנ"ר סליס**, מנהל יחידת ניתוחי אבי העורקים במרכז הרפואי "שיבא", נותח חולה מורכב בשיטה חדשנית בה התבצעה פתיחת בית החזה והשתלת תומך (סטנט) באורטה אחורית (יורדת) שמחובר אליו כבר שתל שבועות מחליפים את האורטה הקדמית ובכך חוסכים ניתוח נוסף. פרט לכך, הסיבוכים ואחוזי התמותה נמוכים בהשוואה לניתוח הרגיל.

עד לאחרונה כמעט ולא נמצא בארץ פתרון ניתוחי הולם לסובלים מבעיות מורכבות באבי העורקים, ועבור חולים אלו מדובר בעידן חדש ובבשורה גדולה.

שידור ישיר, מכל הלב

לאחרונה הושקה במרכז הרפואי "שיבא" מערכת CareLink, המאפשרת מעקב מרחוק אחר חולי לב מושגתי מכשירים לבביים (דפיברילטורים המנטרים ומטפלים בהפרעות בקצב הלב ע"י מתן שוק חשמלי ומסייעים על פי מחקרים למנוע מוות מדום לב) באמצעות טכנולוגיה אינטרנטית אלחוטית.

הגילוי מטיל אור חדש על הידע הרפואי בהיווצרות אירועים מוחיים ביילודים, וייתכן כי גילוי זה ישנה בעתיד הקרוב את הגישה להריונות אצל נשים עם סיכון גבוה מסוג זה. על המחקר עבד צוות של גניקולוגים, נאונטולוגים ומומחי המטולוגיה וקרישה מביה"ח "שיבא", והוא עומד להתפרסם בקרוב בכתב העת הרפואי החשוב STROKE.

הקפאת שחלות מחייבת ביצוע ביופסיה

שימור פוריות באמצעות הקפאת רקמות שחלה לפני טיפול כימותרפי חייב בבדיקות מעמיקות לגילוי תאי סרטן. כך עולה ממחקר שנערך ב"שיבא".
במחקר שהובל ע"י ד"ר דרור מאירוב, ביחידה להפריה חוץ גופית במרכז הרפואי "שיבא" (בניהולו של פרופ' שוקי דור), בשיתוף פרופ' דינה בן-יהודה מהמרכז הרפואי הדסה, נמצא כי באמצעות שיטות מיוחדות ניתן לגלות תאים סרטניים ברקמות השחלה בטרם החזרתן לגוף המטופלת. מכיוון שהטיפולים הכימותרפיים עלולים לפגוע בפוריות, השיטות החדשניות מאפשרות שימור פוריות בדרך בטוחה.

המחקר בחן 56 נשים החולות במחלות סרטן המטולוגיות אשר פנו להקפאת רקמת שחלה במטרה לשמר פרייה. באף מקרה לא התגלו תאי סרטן בבדיקות מעבדה שגרתיות, אולם כשנבדקו הרקמות בשיטות הייחודיות התגלתה עדות לתאים סרטניים ברקמת השחלה של אחת מהנשים ועל כן לא בוצעה ההחזרה ונמנע הסיכון של חזרת המחלה. במחקר השתתפו: פרופ' גדעון רכבי, פרופ' ארנון גלר וד"ר יזהר הרדן מהמרכז הרפואי "שיבא" ותוצאותיו התפרסמו בכתב העת המוביל Human Reproduction.

מכשירים מתקדמים עם מצלמה מובנית המאפשרים לנהל שיחות וידיאו לצורך התייעצות בזמן אמת. עד כה בוצעו כ-60 התייעצויות מולטימדיה סלולריות בין הצוותים הרפואיים. עיבוד התוצאות מראה כי ב-47% מהמקרים הרופא הבכיר תרם לשינוי כלשהוא בהתוויה הטיפולית, ובכמה מצבים ממקרים אלה הייתה זו תרומה משמעותית. ב-20% מהמקרים החליט הכונן, בעקבות יעוץ המולטימדיה, להגיע לבית-החולים בעצמו.

מדדי שביעות הרצון בקרב הצוות הרפואי היו גבוהים ביותר, ומסקנתם הברורה היא שראוי לאמץ שיטה זו. פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא": "הניסוי מוכיח כי הטכנולוגיה הסלולרית מסוגלת להביא את הרופא המומחה לזירה באופן בו הוא משפר את יכולת הטיפול מרחוק.

עמוס שפירא מנכ"ל "סלקום": "אני רואה בהצלחת הניסוי חשיבות גדולה ושמש שהמכשיר הסלולרי משמש גם בהצלת חיי אדם ובשיפור איכות ומהירות הטיפול הרפואי"

חדש : מאיץ קרינה משוכלל ומדויק במיוחד. הטריולוגי

הקרנה חיצונית מהווה טיפול יעיל למגוון של גידולים ממאירים, אולם המגבלה העיקרית של טיפול הרדיותרפיה היא הנזק שעלול להיגרם בעקבות ההקרנה לרקמות בריאות בסביבת הגידול.

הדרך למזער את הנזק היא על ידי טיפול קרינתי מדויק - אבל מה קורה כשהגידולים בתזוזה או שיש לתת כמות

גדולה מאוד של קרינה בכדי להשמיד כליל את הגידול?

הפתרון החדש גלום במאיץ (מכשיר פולט קרינה) חדשני, הכולל גם מערכת CT (טומוגרפיה ממוחשבת). המערכת מאפשרת מעקב אחר מיקומו המדויק של הגידול בכל רגע נתון - כך שניתן להתאים את הקרינה לתזוזה. הטכנולוגיה החדשה מאפשרת לטפל ברמות קרינה מאוד גבוהות, דבר שבעבר העלה חשש לגרימת נזק לסביבת הגידול.

בנוסף, במקום לחלק את הטיפול לסדרה בת 30-40 הקרנות יומיות אפשר כעת להסתפק בסדרה בת 1-3 טיפולים של מנות קרינה גדולות, מה שמיעיל את הטיפול באופן משמעותי בגידולים מסוימים.

החולה הראשונה עברה ניתוח להוצאת גידול ממאיר בריאות לפני כשנה וחצי, ולאחר שהגידול חזר הסתבר כי לא ניתן לבצע כריתה חוזרת. לאחר הטיפול במאיץ החדש של חברת "ואריאן", 90% מהגידול נעלם, וסביר להניח ש-10% הנותרים ייעלמו גם הם במהרה.

לראשונה בישראל: תומכן מהפכני הושלם בצנתור

במחלקה לניתוחי כלי דם במרכז הרפואי "שיבא" נותח לראשונה חולה עתיר גורמי סיכון שסבל מהרחבה מפרצתית מורכבת באבי העורקים בשיטה חדשה בשם Fenestrated EVAR.

השיטה הצנתורית החדשה אינה כרוכה בפתיחת הבטן, ומיועדת לטיפול בהרחבה מפרצתית מורכבת של אבי העורקים. הקטע המורחב באבי העורקים מטופל באמצעות תומכן מכוסה בשתל (סטנט-גרפט), דרכו מוכנסים תומכנים לעורקי הכליות והמעיים.

פרופ' יעקב שניידרמן, מנהל מחלקת כירורגית כלי דם: "הטיפול בשיטה הישנה, המכונה 'השיטה הפתוחה', כרוך בשיעורי תחלואה ותמותה גבוהים. לעומתו, גישה אנדוסקולרית קלאסית עם סטנט-גרפט צינורי, המתאימה להתרחבויות פשוטות אינה מאפשרת שימור זרימת הדם לענפים

עורקיים חיוניים".

ראוי להדגיש ששיטת ה-Fenestrated EVAR מאפשרת טיפול בחולים עם התרחבות מפרצתית מורכבת, שהוגדרו כבעלי סיכון גבוה לניתוח.

השיטה פותחה על ידי מדעני חברת Cook האוסטרלית, והיא מיושמת כיום במספר מוגבל של מרכזים רפואיים ברחבי העולם. הפעולה הייחודית ב"שיבא" בוצעה על ידי צוות המחלקה לניתוחי כלי דם בשיתוף עם צוות רדיולוגיה התערבותית ומומחי החברה האוסטרלית. הטיפול עבר בהצלחה והחולה שוחרר לביתו במצב מצוין.

רק ב"שיבא": שיטה ייחודית לטיפול באי ספיקת לב

במרכז הלב ע"ש לבייב במרכז הרפואי "שיבא", מופעלת בהצלחה רבה שיטה חדשה הנקראת BECPT, ומיועדת לטיפול בחולי תעוקת חזה וחולי אי ספיקת לב.

למרות ההתקדמות שחלה בשנים האחרונות בטיפול בחולי לב עדיין קיימת קבוצה גדולה של חולים שחף הטיפול התרופתי והטיפולי ההתערבותיים כמו צנתור לב או ניתוח לב- הם ממשיכים לסבול מתעוקת חזה.

בשיטת BECPT מוזרם בלחץ דם מפלג הגוף התחתון לאזור עורקי הלב החולים ע"י ניפוח כריות אויר המולבשות על הרגליים, ובכך משתפרת מיידית זרימת הדם ללב ויכולת כלי הדם להתרחב.

לאחרונה מיושמת שיטה זו גם בחולי אי ספיקת לב וזאת לאחר מחקרים שבוצעו במספר מרכזים מובילים בארה"ב בהם נמצא כי שימוש ב-BECPT בקרב חולי אי ספיקת לב שיפר משמעותית את יכולת המאמץ והפחית את מספר האשפוזים. בישראל מיושמת שיטה זו אך ורק במרכז הרפואי ע"ש שיבא, ומאות חולים שעברו את הטיפול מדווחים על שיפור ניכר באיכות חייהם. חשוב לציין כי הטיפול ב-BECPT אינו פולשני ולא דורש אשפוז. כל טיפול

לכוויות או לנזק מבני לתעלות הניקוז הפנימיות של העין.

מערכת חדשה לשיפור השיקום למטופלים קשים במכון לפעילות משקמת

מטופלים הסובלים מפגיעות ראש, פגיעות עמוד שידרה, שיתוק מוחין, פגיעות אורטופדיות לאחר החלפת מפרקים ופגיעות מערכתיות אחרות, יוכלו מעתה לקבל טיפול מכון במכון לפעילות משקמת שבמרכז השיקום במרכז הרפואי "שיבא".

מדובר בצירוף של שתי מערכות.

האחת פותחה ב"שיבא" בעזרת סגן

צילום: שאל גולן

מפקד פרויקט המרכבה לשעבר, **בני בלוטמן**, ומרכז המכון לפעילות משקמת, **יצחק פרידמן**. הפרויקט קרם עור וגידים לאחר כשנתיים של מאמץ, בו התנדבו לא מעט אנשים, תרמו מזמנם ומכישוריהם לבנות מודל מיוחד של מכשיר, המאפשר להניח את המטופל על גבו במצב שכל פעולות גפיו, ולו הקטנה ביותר, תגרור תגובה שהינה הסטת המתקן עליו שוכב המטופל.

המערכת השנייה היא מכשיר אליו מתחברים באופן אלחוטי, מהחדשים בשוק, המאפשר ניטור של מגוון יכולות פיזיולוגיות, החל מנשימה, אק"ג, פעילות שרירית, אי.אי.גי, מוליכות עור, זרימת דם מוחית ועוד. שילוב שני המתקנים מאפשר למטפל להבין באופן בלתי אמצעי מול מה הוא מתמודד, והאם אסטרטגיות הטיפול אותה הוא מבקש ליישם אכן מספקת את התוצאות הדרושות.

ובמשך האשפוז ואף תרמו לתוצאות קוסמטיות טובות, אך עדיין נדרש היה לבצע גם חתך באורך של כ-5-7 ס"מ, שדרכו מוצא האיבר שנכרת. חתך זה מאריך את זמן ההחלמה, עלול להזדהם ולפתח בקע בצלקת שידרוש ניתוח חוזר לצורך תיקונו.

לאחרונה החלו פרופ' עמרם אילון וד"ר מרט חייקין ממחלקה כירורגית ב', בשיתוף עם פרופ' גולדנברג ממחלקת נשים ב"שיבא" לבצע כריתות של המעי הגס בשיטה מינילפרוסקופית חדשה שאינה דורשת חתך בדופן הבטן, כאשר המעי שנכרת מוצא דרך חתך בנרתיק.

היעדר חתך בטני מונע את הסיבוכים הנובעים מהחתך עצמו כגון כאב, זיהום והתפתחות בקע ניתוחי. טכניקה זו מבוצעת במספר מצומצם של מרכזים בעולם ובארץ מתבצעת רק ב"שיבא".

עד כה כל הניתוחים בשיטה זו עברו בהצלחה והחולות הביעו שביעות רצון רבה לאחר הניתוח.

לייזר טיטניום לטיפול בגלאוקומה

לאחר ניסוי רפואי מוצלח שבוצע לאחרונה במרכז גלאוקומה ע"ש סם רוטברג, במרכז הרפואי "שיבא" אישר מנהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA) את השימוש בלייזר מסוג טיטניום-ספיר בחולי גלאוקומה עם לחץ תוך עיני לא מאוזן.

מחלת הגלאוקומה, המכונה גם "הגנב השקט של הראייה", מתאפיינת בעלייה הדרגתית ולא מורגשת של הלחץ התוך עיני. באם המחלה אינה מאובחנת ומטופלת בזמן עצב הראייה עלול להיפגע וכתוצאה מכך תיפגע הראייה לעיתים אף עד לאבדן ראייה מלא.

יריות של לייזר אל אזור תעלות הניקוז הפנימיות של העין משמש לטיפול בגלאוקומה מאז שנות השמונים, אולם הלייזר המקובל עד כה, מסוג ארגון, גורם לכוויות חום באזור הטיפול. הלייזר החדש מסוג טיטניום-ספיר התגלה בניסוי הרפואי ב"שיבא" כיעיל יותר, חודר לעומק רב יותר ואינו גורם

אורך כשעה ואינו כרוך בתופעות לוואי משמעותיות.

מקורפאגים מ"שיבא" לטיפול בזיהומי עצם החזה בקנדה

ריפוי של פצע מורכב מסדרת תהליכים ביולוגים הכוללים בין היתר יצירת כלי דם חדשים וסילוק של תאים מתים, חיידיקים ורקמה חולה מאזור הפצע. התא העיקרי המתאם ומתווך את התהליך המורכב הזה הוא המקורפאג.

כבר בשנות ה-90 הציע פרופ' דוד דנון להשתיל מקורפאגים מתורמי דם צעירים ובריאים, בחולים עם פצעים שאינם נרפאים. מאז התפתח הטיפול, בשיתוף עם בנק הדם של מד"א, והוקמה מרפאה ייחודית לטיפול בחולים אלו במרכז לטכנולוגיות מתקדמות ב"שיבא".

במשך השנים טופלו מאות חולים שסבלו מזיהום עמוק בעצם החזה מכל רחבי הארץ ותוצאות הטיפול הוכיחו ירידה משמעותית במשך האשפוז, מניעת ניתוחים חוזרים וירידה משמעותית באחוזי התמותה. המרפאה לטיפול במקורפאגים מנוהלת ע"י ד"ר

ארז קכל הנמצא בטורונטו במסגרת השתלמות באחד מבתי"ח המובילים בתחום ניתוחי הלב. לאחרונה טופלו על יד ד"ר קכל שלושה חולים קנדיים שסבלו מזיהום עמוק בעצם החזה. החולים היו במצב קשה ביותר וסבלו מזיהום שהתפשט בגופם. במבצע מהיר הוטסו מנות המקורפאגים מ"שיבא" לטורונטו, החולים טופלו ע"י ד"ר קכל, החלימו ושוחררו לביתם.

כריתה זעיר-פולשנית של המעי - ללא חתך בטני

מחלות וגידולים בדרכי העיכול כגון: דיברטיקוליטיס, קרוהן וקוליטיס כיבית, הן מחלות שכיחות באוכלוסיה המערבית.

התפתחויות בכירורגיה הלפרוסקופית המצריכה מספר חתכים זעירים של 5-12 מ"מ בדופן הבטן במקום החתך הבטני הנרחב בניתוח רגיל אמנם גרמו לירידה ברמת הכאב, בסיבוכי פצע

פרוייקט הדגל של "שיבא": "תוכנית תלפיות למנהיגות רפואית"

מאת פרופ' יהודה אדלר

פרופ' יהודה אדלר

בוגרי תוכנית "תלפיות" הצבאית. עולם הבריאות והרפואה בישראל הוא דינמי מאד ונתון לשינויים מתמידים. במציאות כזו, רק מוסדות בעלי יכולת שינוי ושיפור עצמי מתמיד מסוגלים להציע לחולים את הטיפול הרפואי המיומן והמשובח ביותר. רופאים ומנהלים רפואיים חייבים להיות גמישים, בעלי מחשבה פתוחה ורצון לשאוף למטרות חזון חדשות. כדי להכשיר נכונה את רופאי העתיד, על המרכז הרפואי "שיבא" לפתח סביבת לימוד הדוחפת למצויינות וחדשנות, מעבר למערכות ההכשרה הקיימות בבתי הספר לרפואה. ב"שיבא" זקוקים לרופאים המדגימים פוטנציאל מנהיגות אמיתי ביכולות האישיות, הישגים אקדמיים ועבודה קלינית. על רופאים אלה להיות מחוייבים להמשיך ולהתפתח ב"שיבא" ולהוביל את המרכז לפריצות דרך בעתיד. מכאן נולדה ויצאה לדרך "תוכנית תלפיות" השאפתנית.

מתן מלגות מובילות לכל משתתף, הנחייה אישית על ידי מנטור (חונך) ברמת מנהל מחלקה, ואפשרויות התמחות מותאמת אישית, הן חלק אינטגרלי מהתוכנית. בנוסף, התוכנית מעניקה הזדמנות למשתתפיה לקדם פרוייקט אישי מחקרי או קליני, תחת הדרכת בכירי החוקרים, הרופאים ואף נציגי הנהלת בית החולים.

מאז יצאה התוכנית לדרך בשנת 2002 נבחרו שלושה מחזורים של "תלפיונרים", ובסך הכל משתתפים בתוכנית 23 מנהיגים יוצאי דופן לעתיד הרפואה בישראל. בכל שנתיים ייבחר מחזור חדש. הנבחרים זוכים במענק מחקר משמעותי וחסר תקדים בקנה מידה ישראלי (כ-60 אלף דולר) למשך תקופה של חמש שנים, המשמש למימון מחקר משמעותי או יחמה קלינית, המהווים מרכיב מרכזי בקידומם.

תהליך סינון קפדני

המודל של "תוכנית תלפיות" מבוסס על תוכניות פיתוח המנהיגות הקרויות בשם זהה בצה"ל, במיוחד באגף המודיעין. במסגרות הצבאיות הללו נבחרים האנשים המוכשרים ביותר למסלול קידום מהיר ומוצבים בסביבות העבודה המתגרות ביותר. לא מעט אנשי מפתח בחברה הישראלית הם

"תוכנית תלפיות למנהיגות רפואית" במרכז הרפואי "שיבא", היא המורשת שלנו לעתיד. דרך התוכנית אנו חותרים לזיהוי ולהכשרה של מנהיגי הרפואה של המחר, כדי לענות על הצרכים הקריטיים של החברה הישראלית ממערכת הבריאות.

מערכת ההכשרה הרפואית בישראל חייבת לעבור שינוי תפיסתי מעמיק, מעבר להכשרה המקצועית הבסיסית, על מנת ליצור סביבת למידה רפואית, הדוחפת למצויינות ולחדשנות. התוכנית, שפותחה ב"שיבא" ביזמתו, במעורבותו הפעילה ובדחיפתו המתמדת של מנהל המרכז, פרופ' זאב רוטשטיין, מזהה, מקדמת ומכשירה את הרופאים הצעירים המוכשרים ביותר לתפקידי מפתח במערכת הרפואה והבריאות בארץ. הפיתוח של רופאים חוקרים צעירים ומוכשרים (MD/PhD) לרופאי רנסנס ולמנהלים רפואיים בכירים, עשויה להוות מנוף לשינוי הן ב"שיבא" והן במערכת הרפואה בישראל בכלל. התוכנית המלהיבה ובעלת החזון היא התרומה של המרכז הרפואי "שיבא" לאיכות המערכת הרפואית בארץ בטווח הארוך. ההשפעה של התוכנית המהפכנית הזו תורגש במשך שנים רבות, הרבה מעבר לזמננו. זוהי השקעה אמיתית בעתיד, וככזו, מדובר במטרה נאצלה וראויה.

יוסף חייק

יהודה קרמי

גל מרקל

גיא בן סימון

בעז ווייס

בני דקל

אריאל טסיסונה

אסף יונטה

אמיר תירוש

איתי פסח

אייל צימליכמן

ב"שיבא" מטפחים את מנהיגות המחר

מאת פרופ' זאב רוטשטיין

המרכז הרפואי "שיבא" לוקח על עצמו את המשימה הלאומית מספר 1 של מדינת ישראל בתחום הרפואה והמחקר הרפואי - טיפוח ופיתוח דור המנהיגות העתידית שלנו.

כל-כך כואב ומתסכל לראות איך הצעירים המוכשרים כל-כך שלנו משתלבים בחו"ל במוסדות מחקר מהמובילים בעולם, משתקעים שם עם משפחותיהם ומונעים מאיתנו את התשתית האנושית המחקרית, שהינה משאב חיוני וקריטי למדינת ישראל. לפני כ-6 שנים החלטנו ב"שיבא" לעשות מעשה. הכרזנו על תוכנית יוקרתית לפיתוח דור מנהיגי העתיד ברפואה ובמחקר רפואי- "פרוייקט תלפיות למנהיגות רפואית" - והתחלנו במלאכה. השגנו תרומות משמעותיות לנושא, פיתחנו תוכנית העשרה ופתחנו בהליכי סינון של המצויינים שבמצויינים, אלה שזועדות הסריקה שלנו סיווגו אותם כבעלי פוטנציאל להיות המנהלים הרפואיים של המחר והחוקרים פורצי הדרך של המחר. היום, בתום שלושה סבבים של בחירה, אנו מביטים בהשתאות בתוצאות הראשונות, ופשוט לא מבינים מדוע לא חשבנו על זה קודם והתחלנו עם הפרוייקט הלאומי-ציוני הזה מוקדם יותר.

זו ההחלטה הניהולית המשמעותית ביותר בתפקידי בהנהלת "שיבא".

כל 23 חתני "פרוייקט תלפיות" שלנו הם השאור שבעיסה, נבחרת משוכחת ומנצחת. עמיתי ואני בהנהלת המרכז הרפואי "שיבא" עוקבים בגאווה בלתי מוסתרת אחר התפתחותם המהירה והישגיהם המרשימים. תוכניות ההעשרה בתחומים השונים והמגוונים שאנחנו מציעים להם, תורמות לגיבוש החברתי של הקבוצה ומשביחים עוד יותר את היכולות האישיות והאנושיות של כל אחת ואחד מחברי הפרוייקט המדהים הזה, שכותרתו: רופאים מעולים, חוקרים מבריקים, אנשים טובים. החזון מתממש לנגד עינינו.

מהם ליוזמה ויצירתיות בכל מה שקשור להעלאת רעיונות לשיטות ולגישות חדשות ברפואה בתחומי ההתמחות שלהם.

נחשבים מובילים בתחומם

כחלק מהשבחת התוכנית והעשרתה, נשכרה חברה חיצונית לחשיבה המצאתית שיטתית לעידוד חדשנות Systematic Inventive Thinking - S.I.T. חברת S.I.T, יחד עם הנהלת בית החולים, מלווה את ה"תלפיונרים" בהתפתחות האישית והקבוצתית ובהרחבת ראיית העולם שלהם. משתתפי התוכנית מקבלים את ההזדמנות להיחשף באופן קבוע למגוון רחב של מרצים מהשורה הראשונה בתחומים שונים, כולל דמויות מוכרות ומובילות במערכת הרפואה והבריאות בארץ ובעולם. המפגשים נערכים אחת לשישה שבועות וכוללים מפגשים וסדורי שטח. ה"תלפיונרים" זוכים להכשרה רחבה בתחום יחסי האנוש, הבנה ושימוש בתהליכים ניהוליים, מיומנויות הנהגה, תרבות יהודית ופילוסופיה.

זהו פרוייקט הדגל של המרכז הרפואי "שיבא". כבר עתה, כאשר חלק מחברי המחזור הראשון הגיעו לבגרות (סוף התמחות, סוף תת- התמחות), ניתן לעקוב בגאווה בלתי מוסתרת אחר "תלפיונרים" בשלים המשתלבים באורח טבעי בצמרת המרכז הרפואי ונחשבים למובילים בתחומם ב"שיבא" ובמדינת ישראל. סביר להניח שבעתיד הקרוב חלקם יזכה להכרה בינלאומית מחמיאה בזכות הישגיהם, עבודתם, מחקריהם ומבנה אישיותם.

הכותב הוא מנהל "פרוייקט תלפיות", ובאחרונה מונה למנהל בית החולים "משגב לדרך" בירושלים

דבר קיומה של התוכנית הייחודית הזו, על פרטיה השונים, מתפרסם בכל בתי הספר לרפואה בארץ ובקרב הסטאז'רים בתוכנית הסטאז' הארצית. המועמדים עוברים תהליך סינון דרך שלוש ועדות, כאשר יחס הקבלה לתוכנית עומד על נבחר אחד מבין 15 מועמדים. ועדות הקבלה מורכבות מרופאים וחוקרים מובילים בבית החולים, כמו גם מסגל ההנהלה הבכיר.

חונך אישי בכיר

רשאים להגיש את מועמדותם סטודנטים וסטאז'רים מצטיינים מכל רחבי הארץ, העונים על הקריטריונים הבאים: רופאים או חוקרים צעירים מכל מוסד בישראל, אשר השלימו או קרובים להשלמת לימודי תואר שני או שלישי; סטאז'רים לרפואה או מתמחים ב"שיבא"; מומחים אשר השלימו את התמחותם בשלוש השנים האחרונות, או MD/PhD אשר מבצעים מחקר רפואי או פרמצבטי ו/או מחקרים קליניים ב"שיבא". לאחר שלבי הערכה אינטנסיביים, הנבחרים חותמים על חוזה תלפיות רשמי. החוזה מצידן חמש שנות הכשרה בתוכנית ומחויבות להשלים חמש שנים נוספות במרכז הרפואי "שיבא" כרופא בכיר או כחוקר. כאמור, כל "תלפיונר" מקבל מענק מחקר משמעותי למשך תקופה של חמש שנים, בנוסף למשכורתו כרופא בבית החולים. כל משתתף בתוכנית מלווה על ידי חונך אישי מהסגל הבכיר ביותר של "שיבא". החונך אחראי להדריך את ה"תלפיונר" בעבודתו, כמו גם לקדם את רעיונותיו בתוך מערכת המרכז הרפואי. נושא קידום רעיונות חדשים מהווה מרכיב מרכזי בתוכנית. חתני "תלפיות" מצויים במסלול המהיר לקידום לעמדות מפתח ב"שיבא", ולכן מצפים

שלי מזוק

שושי גרינברגר

שמעון בן חורין

רענן ברגר

רעיה ליבוביץ'

רן הראל

עינב גיל

עידו וולף

עופר מרגלית

עומר בר יוסף

מיכל ילון

יעל הברמן

חברת תל-השומר בע"מ:

הדרך הנכונה לקידום המדע והרפואה

החולים הציבוריים, והקימה מנגנון אשר מטפל באיתור, רישום ומיסחור אמצאות בבית החולים, מתוך ההבנה כי בכל יום שעובר ללא מערך רישום ומיסחור אמצאות מפסידים כולם - המוסד, המדינה, החוקרים והציבור. כך הוקמה חברת יישום הנקראת 'תל-השומר בע"מ', האמונה על רישום ומיסחור אמצאות עבור בית החולים ובפיקוחו. רישום פטנטים הינו תהליך רב-שלבי ממושך ויקר.

70 מחקרים מוגני פטנט

רישום פטנט עשוי להמשיך כחמש שנים ולהגיע לעלות של עשרות אלפי דולרים. ועדת פטנטים מוסדית, המורכבת משנים-עשר מבכירי הרופאים והמדענים בבית החולים, בוחנת את הפרוייקטים השונים על מנת לקבוע את מידת החדשנות, ההיתכנות והכדאיות של רישום פטנט עבור הפרוייקטים המוצגים בפניה. **פרופסור שלמה נוי**, מנהל המחקר והפיתוח, הינו היושב-ראש של חברת היישום. ניהול המחקר ופיתוח כולל את קידום המחקר היישומי במסגרת בית החולים, לרבות השקעה בתשתיות מחקר, תוכנית תלפיות לרופאים-חוקרים, תרומות למחקר, ויצירה של מסגרות לשיתוף פעולה עם מוסדות אקדמיים בארץ לצורך עידוד שיתופי פעולה בין-מוסדיים. מחלקת המחקר ופיתוח אחראית גם על קידום ההגשה של מענקי מחקר תחרותיים מקרנות מחקר, התקשרות חזית עם חברות העורכות ניסויים קליניים בבית-החולים, ועל פעילותה של ועדת הלסינקי.

ד"ר סילבי לוריא, מנהלת חברת המיסחור בתל השומר, הינה מדענית ויזמת בעלת רקע עשיר במחקר אקדמי

איכות הטיפול הרפואי. אולם ביסוס של תהליך מיסחור בבית החולים אינו משימה פשוטה. נדרשים זמן, ניסיון והשקעה כלכלית על מנת לבסס תהליך מיסחור מצליח במוסד. יש לאייש את יחידת המיסחור בכוח אדם מיומן, בעל רקע עסקי, משפטי וטכנולוגי. יש לפתח חשיבה יזמית בקרב חוקרי המוסד, יש לעצב ולפרסם מדיניות פנימית ומערך של תמריצים שייעודו את המדענים להגיש אמצאות למוסד, יש להקים מערך הסברה פנימי בנושאי קניין רוחני, רגולציה, קשרים עם התעשייה והמנגנונים המוסדיים שעומדים לרשות החוקר לצורך הגשת בקשת פטנט ומיסחור אמצאות. למרות אין-ספור דיונים, שתי הצעות חוק עקרות, וישיבות רבות וארוכות של ועדת המדע והטכנולוגיה ואגפי משרד האוצר בכנסת, עדיין אין בישראל חקיקה המסדירה את הטיפול בקניין רוחני במערכת הבריאות הציבורית. היעדר חקיקה מקשה על הפעלה של תהליך מיסחור, כיוון שהוא משאיר את המוסד בוואקום רגולטורי, וללא כללים מוגדרים לדרכי פעולה.

המרכז הרפואי "שיבא", שמאז ומעולם הנהיג שינויים במערכת הבריאות, לקח על עצמו את האחריות להיות בית החולים הממשלתי הראשון שימסחר את תוצרי המחקר היישומי שלו. בשנת 2003, בצעד אמיץ וחלוצי, בליווי משפטי ובהסתמך על ניסיון של האוניברסיטאות ובתי החולים הציבוריים בישראל, החליטה הנהלת "שיבא" כי לא ניתן להמשיך ולוותר על תוצרי הקניין הרוחני של טובי החוקרים, המדענים והרופאים של המרכז. על כן אימצה הנהלת המרכז הרפואי את מודל העבודה המקובל במכון ויצמן, באוניברסיטאות ובבתי

בארץ, כמו בעולם כולו, מהווים המחקר הבסיסי והקליני חלק אינטגרלי מפעילות בית-החולים. רופאים וחוקרים במרכז הרפואי "שיבא" מקיימים מחקר בסיסי וקליני רחב היקף וברמה גבוהה ביותר, המתפרסם במיטב העיתונות המקצועית בעולם, חוזק במענקי מחקר תחרותיים ויוקרתיים.

חשיבותו של קיום מחקר בבית חולים היא ברורה. המחקר מסייע להעלאת רמת השירות הרפואי, חושף את הרופאים והחוקרים לתפיסות חדשות, לפרוטוקולי מחקר בינלאומיים ולקהילה הרפואית העולמית. לחוקר בבית החולים יש את היכולת המדעית-קלינית לזהות צרכים רפואיים ולהציע פתרונות חדשניים. בבית החולים מתקיימת אינטגרציה מפרה בין רופאים וחוקרים, המביאה פעמים רבות לפריצות דרך בשיטות איבחון וטיפול. חלק מפריצות דרך אלו הינן בעלות פוטנציאל מסחרי, ועשויות להניב רווחים שיתרמו להמשך קידום המחקר.

למרכז הרפואי "שיבא" ברורה לחשיבות של בניית מערך מחקר בסיסי וקליני במשולב עם הטיפול הרפואי כחלק מתוכנית אסטרטגית רב-שנתית, כדי לשמר ולטפח כוח אדם מצויין ויצירתי, כמו גם את

פרופ' שלמה נוי

כרמי מוסקונה: "להסביר, לא להנחית"

מנהל ענף החשמל
וסגן מנהל השירותים הטכניים

תשתיות החשמל באתר הבנייה של מגדל האישפוז החדש. צברתי שם נסיון, המשמש אותי עד עצם היום הזה.

בכל תפקיד המוטל עלי אני מנחיל לעובדי את חשיבות השליחות שנפלה בחלקנו לשרת את האדם באשר הוא אדם, ולנסות להקל עליו ולהנעים עד כמה שניתן את שהותו בבית החולים. אני מאמין מאד באדם כאדם, וחשוב לי שהאדם הנמצא מולי ירגיש זאת, יידע זאת.

גם כשהייתי חשמלאי מתחיל וגם כיום כסגן מנהל מחלקת שירותים טכניים בנוסף לתפקידי כמנהל ענף חשמל, אני איש צוות, אוהב לעבוד עם עמיתי, דואג לשתף אותם בניהול המחלקה ובהחלטות קשות שצריך לקבל. אני לא מנחית, אני מסביר ומנסה לשכנע. העובדים רואים בי כתובת אוהדת לבעיותיהם המקצועיות והאישיות, דלתי תמיד פתוחה בפניהם.

אני גאה בצוותים שהקמתי לאורך השנים בבית החולים, ואין לי ספק שרק בזכות שיטת הניהול החברית והרגישה הזאת, הצלחנו לעמוד ביעדים ולהגיע להישגים. המרכז הרפואי "שיבא" הוא עבורי מפעל חיים. אני מקווה להיות כאן ולתרום למקום הנפלא הזה עוד שנים רבות. הייתי ונתרתי שיבאי גאה.

אני מכיר את המרכז הרפואי "שיבא" מגיל 10. אבי המנוח היה מוותיקי "שיבא", ושימש כקצין הביטחון הראשון בבית החולים. גם אמי עבדה ב"שיבא", במשרד הקבלה של מחלקת העיניים. בית החולים הזה היה ביתנו השני. על המתרחש ב"שיבא" שוחחנו בבית על בסיס יומי, כי זה מה שהעסיק אותנו והיה חשוב לנו. גדלנו והתפתחנו במרכז הרפואי "שיבא", ואני מקווה שגם תרמנו את תרומתנו להתפתחות וצמיחתו המדהימה של "שיבא" עד היותו בית החולים הגדול במדינה, בית החולים של המדינה.

אני בוגר תיכון אורט ברמת-גן במגמת מערכות חשמל, זה כיוון החיים שבחרתי לעצמי: נקלטתי ב"שיבא" במחלקה לשירותים טכניים כחשמלאי בענף החשמל, ומואז אני חלק בלתי נפרד של המרכז הרפואי הזה. לאורך השנים, דרך תפקידי השונים, למדתי להכיר על בורין את תשתיות החשמל המורכבות והמסובכות של בית החולים. זוהי מומחיות נרכשת, שאי-אפשר ללמוד אותה בשום בית-ספר.

בשנותי הראשונות כחשמלאי ב"שיבא" נפלה בחלקי הזכות והעונג לעבוד מקרוב עם הגברת שרה שיבא, שהייתה ממונה על תחום האנרגיה. האנרגיות הבלתי נדלות שלה ושל בעלה, פרופ' חיים שיבא, המייסד והמקים של המרכז הרפואי, הקרינו על כל הסובבים אותם, ובתוך כך גם עלי. בזכותם הפכתי להיות שיבאי גאה, עובד מסור ונאמן, הראה בתפקידו שליחות של ממש, האוהב להגיע כל בוקר למקום העבודה. אני יודע להעריך את זה. אני מבין שזה לא אוטומטי בכל מקום עבודה. אין לי ספק שזה השביח את יכולותי ואת התנהגותי כלפי הזולת.

במהלך שנותיי במרכז הרפואי "שיבא" למדתי ניהול לוגיסטי באוניברסיטת תל-אביב, ושדרגתי את רשיון החשמל מ"חשמלאי מוסמך" ל"חשמלאי ראשי". השתתפתי בקורס ניהול בכיר ובנוסף הוסמכתי לטכנאי תעשייה וניהול.

את קפיצת המדרגה המקצועית המשמעותית של חיי קיבלתי כאשר התמניתי לאחראי על

ומסחרי. תפקיד זה מקדם השקעות של גופים מסחריים במחקרים בתל-השומר, רישוי של טכנולוגיות מוגנות פטנט לחברות מסחריות, יוצר מסגרות חדשות לקבלת מענקי מחקר מהמדינה הראשי במשרד התמ"ת, דרך שיתופי פעולה עם התעשייה ויצירת שיתופי פעולה אסטרטגיים עם גופים העשויים להביא ערך מוסף לפרוייקטים בתל-השומר כמו הנדסה או עיצוב. ד"ר טלי אלויה, מנהלת הקניין הרוחני בבית החולים, בעלת רקע מדעי ומשפטי, אחראית על איתור אמצאות ורישום של פטנטים, אמצאות, סימני מסחר וזכויות יוצרים, הערכת חדשנות ופטנטיביליות של מחקרים, וניהול ועדת פטנטים מוסדית.

הרופאים והחוקרים העוסקים במחקר יישומי בתל-השומר מצטיינים ביצירתיות, במיקסום של תקציבי מחקר זעירים, במוטיבציה גבוהה ובמחויבות אינסופית למחקר בו הם מאמינים.

למרות תקופת פעילותה הקצרה של החברה והתקציב המצומצם בו היא פועלת, הישגיה של החברה מרשימים.

בתל השומר מתנהלים כיום כ-70 מחקרים מוגני פטנט המבוססים על אמצאות של חוקרים ורופאים ב"שיבא". מחקרים אלו עוסקים בתחומים מגוונים, כגון אבחון טרנס לידה, פרסונליזציה של תרופות, מניעת זיהומים בבית-החולים, מיכשור רפואי בקרדילוגיה וגניקולוגיה, מרקרים ביולוגיים לאיבחון וחיזוי של מחלות, אינדיקציות חדשות לתרופות קיימות, שימושים תרפויטיים בתאי גזע ועוד. כ-15 חוזי רישוי נחתמו עם חברות מסחריות לרישוי של טכנולוגיות מוגנות פטנט, ועוד עשרות חוזים לשיתופי פעולה הממומנים על-ידי התעשייה בשווי של מאות אלפי דולרים.

חברת 'תל השומר בע"מ' מחוייבת להמשיך ולקדם את המחקר הבסיסי והיישומי בתל-השומר מתוך הבנה, כי בעזרת מחקר מדעי יצירתי ופורץ דרך נקדם את המדע והרפואה ואת מעמדה של ישראל בחזית הבינלאומית בתחום מדעי החיים.

ממלכה קסומה

המשך מעמוד 12 <<

וצוחקות. גם הצוות רפואי נראה נינוח ומחוייך. אין ספק שניכרת אווירה מאד בלתי-אמצעית, שמקרינה על כולם והופכת את השהייה בבית החולים לנעימה.

בדיוק באותה שעה מגיעה פמליה קטנה של זוג יהודי, תושבי ארה"ב, הגוררים שקיות גדולות ובתוכן בובות, דובונים וליצנים קטנים שנועדו לילדים המאושפדים ב"ספרא". החיוך שהם מצליחים להעלות על פני חלק מהילדים שמקבל באותה שעה טיפול כימותרפי, אומר הכל. זה הופך את זוג התורמים למאושר באדם. הם חיפשו בדיוק את החיוכים הללו. בשבילם הם באו.

תורמים, מתנות וחיוכים

משם המשכתי למרכז הבינלאומי לטיפול בילדים עם מומי לב מולדים, זוהי הקומה הרביעית החדשה שנחנכה באחרונה, חוד החנית של בית החולים "ספרא" לילדים (ראה מסגרת). אין ספק שסיור בקומה הזו מרחיב את הדמיון. הציוד המתקדם ביותר, מבנה משוכלל, צבעוני ומאיר פנים לבאים בשעריו. דאגה לכל פרט, לא רק היכן יונתם ויאושפז הילד, אלא גם היכן ילונו הוריו, ואיפה יחממו לעצמם אוכל או יעשו כביסה. הכל קיים, הכל משולט, תאוה לעיניים, גאוה גדולה לבית החולים.

בקומת הקרקע של בית החולים, באחד מצידיו של אולם המבואה רחב הידיים ומאיר הפנים, הולך ונבנה "בית לין", מרכז הגנה לילדים ונוער. מרכז חדשני וראשוני זה הוא חלק מהתפיסה הכללית של המרכז הרפואי "שיבא", על-פי החזון של המייסד ומגשים החלום, פרופ' חיים שיבא, ולפיו צריך להעניק לחולה את כל הטיפול הדרוש תחת קורת-גג אחת, ולא לטרטר אותו לכתובות אחרות ולוחות זמנים ארוכים ומתישים. חזון זה משתקף בקונספט של מרכז ההגנה החדש. צוות רב-מקצועי, הכולל את ציגי משרד הרווחה, המשטרה,

משרד המשפטים ובית החולים, עבוד יחד תחת קורת גג אחת ויסייע לבצע איבחון וחקירה של ילדים נפגעי התעללות. שיתוף פעולה חסר-תקדים, זה יאפשר ביצוע תהליכי עבודה מהירים, יעילים ומיומנים.

המרכז ממוקם בצמידות לחדר מיון ילדים, והוא יהיה הראשון העובד בקונספציה של בית חולים, עם קשר צמוד לצוות הרפואי והסיעודי, כך שיוכל לטפל במקצועיות ובזמן אמיתי גם בבעיות חריפות ומורכבות. הרוח החיה מאחורי מרכזים מהסוג הזה בארץ ובעולם היא הגב' לין שוסטרמן, אשה יקרה ונדיבה, התורמת רבות ולאורך שנים למדינת ישראל וגם למרכז הרפואי "שיבא".

התחנה האחרונה שלי היתה המרכז להפרעות אכילה. 20 בנות מקסימות גרות בו, ואחרי שחציתי את דלת הכניסה קיבלתי את הרושם שאני נמצא בפנימיה מטופחת, עם חדרי מרווחים בהם גרות הבנות לצד כיתות לימוד, חדרי טלוויזיה, חדרי פעילות וחדר אוכל. שום דבר לא מעיד על העובדה שאלה בנות המאושפזות בגלל הפרעות אכילה, ושחלקן נמצאות בסכנת חיים של ממש.

אהבה אין-סופית לילדים

שיחה קצרה עם הצוות הרפואי מחזקת אצלי את הרושם שהצטבר מן הסיור כולו בבית החולים "ספרא" לילדים: בניין בית החולים מקסים, הציוד הרפואי הוא המילה האחרונה, הצוות הרפואי, הסיעודי, המינהלי, הלוגיסטי וההתנדבותי משובח באיכויותיו. אבל מעל לכל התחושה היא שיש ב"ספרא" בני אדם. אנשים טובים וחמים, רגישים וקשובים, סבלניים וחייכנים. הרצון לעזור והאהבה האין-סופית לילדים המשותפת לכולם הם הייחוד האמיתי, הקסם האמיתי של בית החולים "ספרא" לילדים במרכז הרפואי "שיבא".

פנימית

שורה עליונה, משמאל לימין:

אולגה איליאב כוח עזר
אירנה אדג'אשווילי טכנאית דמים
רחלי כידרה אחות
רובא גנאים אחות
לודמילה ברסלבסקי אחות
ילנה יעקובוב כוח עזר
ריטה נבו גודס אחות
רינה דובינסקי מ"מ אחות אחראית
ד"ר אמיר דגן רופא מתמחה
ד"ר גיל בורנשטיין רופא מתמחה
גרמן מורביציק אח
אורלי ברזילי מזכירה

שורה שנייה, משמאל לימין:

אימן סעיד אח
אמל עואד אח
ורד משיח כוח עזר
זהבה שבתאי עוזרת מחקר
מריאנה לויאנס אחות
טניה פישמן אחות אחראית
ד"ר מעיין קניגשטיין רופא מתמחה
ד"ר אבשלום ליבוביץ רופא בכיר
ד"ר טלי אביתר רופאה מתמחה
ד"ר עדנה פלג מנהלת מעבדת מחקר
ד"ר נעמי נוסינוביץ רופאה בכירה
אילונה זוסמן אחות

שורה תחתונה, משמאל לימין:

שלום אבן זהב מתנדב
אברהם לרוזה מתנדב
ניר שמעוני רופא בכיר
טלי דגן מזכירת מנהל המחלקה
פרופ' אהוד גרוסמן מנהל המחלקה
ד"ר יהודה קמרי רופא בכיר
ד"ר יונתן שרעבי רופא בכיר
ד"ר מיכאל טלר סגן מנהל המחלקה
פרופ' שרה אפטר יועצת המח' לדימות
זהבה גלאל אחות מחקר

צילום: רובי קסטרו

ד'

עולם שלם של שירות ואמינות

לעובדי שיבא היקרים,

משרד הנסיעות צבר ממוקם בקניון
מרכז הצומת.

המשרד מציע לך ולבני משפחתך שירות
זמין, מידי ועומד לרשותכם בכל תחומי
התיירות (חו"ל ופנים), נסיעות בתפקיד
דרך קרנות המחקר הממומנות
ישירות מקרן מחקרים ללא צורך
בתשלום ישיר-אישי כלשהו.

נשמח לראותכם,
צוות תל השומר

עולם שלם של חופשות מהגדות

מלון מרינה
ת"א

חג ראשון

(08-11.4 3 לילות)

חצי פנסיון כולל א. חג

2,990

שי"ח לזוג

מלון רימונים
נווה אטיב

חג ראשון

(08-11.4 3 לילות)

חצי פנסיון כולל א. חג

3,050

שי"ח לזוג

מלון ספורט
אילת

חג ראשון

(08-12.4 4 לילות)

פריז, בריסל,
אמסטרדם

(07-16.4 10 ימים)

\$1,250

(מתונה בזוג + 2 ילדים עד גיל 16)

חג ראשון

(08-12.4 4 לילות)

הכל כלול

4,650

שי"ח לזוג

בורגוס
Hrizontema
Palace 4*

(09-12.4 3 לילות)

המחיר כולל: טיסות, מיסים,
העברות ואירוח ע"ב חצי פנסיון

\$469

לאדם בחדר זוגי

רודוס
GRAND
HOTEL 5*

(08-12.4 4 לילות)

המחיר כולל: טיסות, מיסים,
העברות ואירוח ע"ב חצי פנסיון

\$609

לאדם בחדר זוגי

טל': 03-7387700, anat_bd@tzabar.co.il

צבר
כל החופש שבעולם

חמצן התרומות

התרומות המגויסות למרכז הרפואי "שיבא" מן הארץ ומן העולם מאפשרות את פיתוח בית החולים והפיכתו לגדול ולמוביל בישראל • ל"שיבא" ידידים אוהבים ונאמנים בכל רחבי העולם, התורמים סכומי כסף נכבדים ולא יפנו עורף גם בתקופה של משבר כלכלי

אירוע ההתרמה השנתי במונטה-קרלו
צילום: סטודיו פניקס

הרפואי "שיבא", פרופ' זאב רוטשטיין, אמר לנאספים בערב ההתרמה: "אמש התראיין באחד מערצי הטלוויזיה הישראליים גבר פלשתיני שאמר, בין היתר, כך: 'כאן בעזה אני מתחבא במרתף הבית היות שהישראלים מפציצים מתקן של החמאס הצמוד לביתי. ובאותו הרגע הרופאים של המרכז הרפואי 'שיבא' עמלים להציל את חייו של האחייני שלי, החולה בסרטן ומאושפז שם. כנראה שהרופאים ב'שיבא' אוהבים אותנו, משום שהם מטפלים בנו הפלשתינים בדיוק כפי שהם מטפלים באזרחים הישראליים'. 'ואכן, המרכז הרפואי 'שיבא' משמש כבועת גן עדן נינוחה באזור רווי מחלוקות ומריבות. דרך הרפואה אנו משכינים שלום אמיתי בין יהודים וערבים, ומעניקים תקווה שזה אפשרי גם במישורים אחרים".

למתרימים בצפון אמריקה, מספר על הקשר בין התרומות העכשוויות למשבר הכלכלי בעולם. "זה ברור וגלוי שבחצי השנה האחרונה ניכרת האטה. אפילו הנדבנים שיש להם הרבה כסף מעדיפים להיכנס למצב של המתנה ולראות איך ומתי יסתיים המשבר. חלק מהעבור זה כיום הוא לטפח את מעגל התורמים הקיים ולוודא ששיתוף הפעולה מולם יעבוד כשורה".

אחד העוגנים בעבודה מול התורמים, כך לפי וינברג, הוא העובדה שבית החולים (בפרט בית החולים השיקומי), קרוב מאוד לצה"ל. "אנו זוכים לקרדיט רב מיהודי התפוצות בזכות הפרוייקטים הגדולים שעשינו ועוד נעשה בתחומי בית החולים השיקומי. נושא החיילים ושיקומם קרוב מאוד לליבם של התורמים".

לאורך השנים נרתמו לצורך הפרוייקט מנהיגים רבים בישראל. הבולט שבהם היה ראש הממשלה לשעבר, יצחק רבין ז"ל, שאשתו לאה ז"ל, שימשה כפעילה מרכזית בתחום. גם הנשיא שמעון פרס, שרים וח"כים נוספים השתתפו במרצת השנים באירועים שיזמה המחלקה בחו"ל.

אירוע ההתרמה האחרון התקיים בסוף דצמבר 2008 בסן-מוריץ, שווייץ, כאשר כוחות צה"ל החלו במבצע "עופרת יצוקה" בעזה. מנהל המרכז

מחלקת יחסי הציבור הבינלאומיים של המרכז הרפואי "שיבא" פועלת ומגייסת תרומות החל משנת 1992. "הכל בנוי על קשרים ויחסי אנוש. צריך להיווצר קליק בין האנשים. יש המון עבודה של אחד על אחד מול התורמים הפוטנציאליים ובנוסף אנו נעזרים ופועלים בצוותא עם ארגוני ידידים שלנו במדינות וערים רבות", מספרת עדה צנלה ואולריקה חן, הפועלות למען המטרה ואחראיות על מדינות אירופה. "התחרות בתחום היתה קיימת תמיד וממש קשה למצוא אפיקים חדשים, אבל הראש שלנו עובד כל הזמן במטרה להגיע לשווקים חדשים. הרבה פעמים מגיעים לתורם מסוים והוא אומר לנו שכבר פנו אליו לפנינו 30 מוסדות, ואז אנחנו צריכות להיות יצירתיות ולהסביר מה הייחוד שלנו".

למשוואת היחסים עם התורמים חייבים להכניס המון פרמטרים של היכרות אישית, אמון, קשרים, סבלנות וכימיה עם האנשים. הכספים הנתרמים, לרוב, הם ממוקדי פרוייקטים ואנונימיות היא כבר לא מנת חלקם של בעלי הממון. רובם ככולם אוהבים לראות שיש תוצר ראוי לכספם והם מגיעים למרכז הרפואי כדי לראות מקרוב את פירות נדיבותם.

דויד וינברג, האחראי על פיתוח פרוייקטים ואספקת המידע השיווקי

תורם נדיב. יוסף בוכמן
צילום: אליס פורברג

גם היא ידידה. שרון סטון
צילומים: סטנלי וייס, ידיד "שיבא" בארה"ב

הצדעה ל"שיבא" באו"ם. השגריר דני גילרמן

כלות וחתני "פרס שיבא" לשנת 2008

צילומיו של פרופ' חיים שיבא מעטרים את רחבת "בית סוראסקי"

בטקס מרשים שהתקיים ב-22 במאי 2008 ברחבת בית סוראסקי, חולקו 19 פרסי שיבא למצטיינים במרכז הרפואי "שיבא". זה היה טקס חגיגי, שהיווה חלק מאירועי שנת ה-60 של מרכז "שיבא".

פרופ' מרדכי שני העלה קווים לאופיו המיוחד והיוצא דופן של פרופ' חיים שיבא, ולתרומתו המכרעת בשורה של נושאים.

נציג משפחת שיבא, **פרופ' אלון מוזס**, הזכיר אנקדוטות מרגשות מחייהם של שרה וחיים שיבא. **פרופ' זאב רוטשטיין** דיבר על "רוח שיבא", החיה ומפעמת במרכז הרפואי "שיבא" לנצח, והיא זו שהפכה את "שיבא" לבית החולים של המדינה.

פרופ' רפי ולדן, שעמד בראש הוועדה לבחירת זוכי פרס שיבא, תיאר את עבודת הוועדה, הודה לחבריה, והחמיא לזוכות ולזוכים.

בשם מקבלי הפרס בירך **פרופ' בן-עמי סלע**.

הפרסים השנה היו ע"ש **פרופ' חיים שיבא**, **גב' שרה שיבא**, **ג'ו בוקסנבאום** (מייסד קרן שיבא), **דוד שוהם** (היו"ר השני של קרן שיבא) ו**דוריס רובין**.

חלוקת פרסי "שיבא" תתקיים מעתה באורח קבוע אחת לשנתיים.

שולחן הנשיאות בטקס פרס שיבא. משמאל לימין: פרופ' אלון מוזס, פרופ' רפי ולדן, פרופ' מרדכי שני, פרופ' זאב רוטשטיין, והמנחה: אבי בטלהיים

צילומים: יוני המנחם

גב' דורית סקיניס

אחות אחראית במכון
לגסטרואנטרולוגיה ומחלות כבד
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

מר יוסי ורד

רנטגנאי ראשי
זוכה פרס שיבא
ע"ש דוד שוהם,
היו"ר הראשון של קרן שיבא

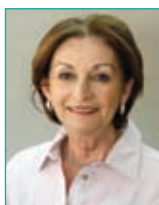
ד"ר אביבה אבן-זהב

מומחית קלינית בגריאטריה,
מרכזת נושא פצעים
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

גב' איליין פינקלשטיין

מנהלית מכון הלב
זוכת פרס שיבא
ע"ש שרה שיבא

גב' נאוה יוספסברג

מתאמת הטיפול בטרומבה
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

פרופ' רפאל אדר

מ"מ סגן המנהל המרכז
הרפואי, בקרת איכות וניהול
סיכונים
זוכה פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

גב' רבקה פרידמן

אחות בכירה בחדר מיון
ואחות כללית בביה"ח
השיקומי
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

גב' זוהרה כ"ץ

עובדת סוציאלית
זוכת פרס שיבא ע"ש
פרופ' חיים שיבא

ד"ר שלמה אלמוג

מנהל המעבדה
לטוקסיקולוגיה
ופרמקולוגיה קלינית
זוכה פרס שיבא ע"ש ג'ו
בוקסנבאום, מייסד קרן שיבא

גב' בת-שבע פריי

מנהלת משאבי אנוש
זוכת פרס שיבא
ע"ש דוריס רובין

גב' נאוה לוי

מרכזת השירותים בסיעוד
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

גב' אורלי בר

אחראית ריפוי בעיסוק ילדים
זוכת פרס שיבא ע"ש
פרופ' חיים שיבא

ד"ר גולדה קובצ'יץ'

רופאה מתמחה א.א.ג. שנה
ראשונה
זוכת פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

מר כרמי מוסקונה

סגן מנהל השירותים הטכניים
ומנהל מחלקת חשמל
זוכה פרס שיבא
ע"ש שרה שיבא

פרופ' חנוך הוד

מנהל היחידה לטיפול נמרץ לב
זוכה פרס שיבא ע"ש ג'ו
בוקסנבאום, מייסד קרן שיבא

פרופ' אורי מרטינוביץ'

מנהל המכון לקרישת הדם
והמרכז הארצי להמופיליה
זוכה פרס שיבא
ע"ש דוד שוהם,
היו"ר הראשון של קרן שיבא

ד"ר אסף ויונטה

מתמחה ברפואת ילדים
זוכה פרס שיבא ע"ש
פרופ' חיים שיבא

פרופ' בן-עמי סלע

מנהל המכון לכימיה פתולוגית
זוכה פרס שיבא
ע"ש פרופ' חיים שיבא

גב' דליה וסטריין

מזכירתו של פרופ' מרדכי שני
זוכת פרס שיבא
ע"ש שרה שיבא

חולה ומאושר

במרכז לטרשת נפוצה בוצע מחקר ראשון מסוגו בעולם שמטרתו לבדוק אושר וצמיחה אישית בחולי טרשת נפוצה מסוג התקפי • אנו מוכיחים שאושר איננו הקוטב ההפוך לדיכאון

מאת פרופ' יורם ברק, גב' מירי גרוטו ופרופ' ענת אחירון

אחד מעמודי התווך בתחומי בריאות הנפש והניירולוגיה הוא שיפור הבריאות הגופנית והנפשית. התנועה החדשנית בפסיכולוגיה הידועה "כפסיכולוגיה חיובית" (פס"ח), שמא לה למטרה את הבנת האושר ושיפור האופטימיות, בירור מטרות החיים, חזקות אופי, וכיצד ניתן להפעיל את כל אלה לשיפור הבריאות. התערבויות פס"ח עשויות גם להיות שימושיות כתוסף ישיר במאמץ למנוע ולטפל בפסיכופתולוגיה. למרות שרובנו שואפים להיות מאושרים, לרוב אנו נכשלים בניבוי ובצפי עומק השפעת ההסתגלות וההשוואה החברתית על אושרנו, ואנו מפחיתים בהשקעה בחיי המשפחה ובבריאות. לאור זאת מן הראוי לדאוג ולפתח התערבויות שיגביר את שביעות הרצון של הפרט ושל החברה בה אנו חיים.

אושר נמצא במיתאם להצלחה בטווח נרחב של מימדים בינאישיים, כלכליים ובריאותיים במעגל החיים. הקשר "אושר-הצלחה" מתקיים לא רק כי הצלחה גורמת לאנשים מקור אושר, אלא בעיקר כי רגשות חיוביים מקדמים הצלחה. אושר קשור גם לבריאות טובה יותר והתנהגות מכוונת הצלחה. מספר רב של מחקרים תומכים בתפיסת מערכת יחסים הדוקה בין אושר ובריאות, ומרמזים כי הן מטען תורשתי

והן הסביבה משחקים תפקיד חשוב במערכת יחסים זו. מכאן שאושר הוא גורם מתווך חיוני בשמירת שביעות רצון ובריאות.

בקרב הסובלים מטרשת נפץ דיכאון ולעיתים קרובות מדווח על שביעות רצון נמוכה מהחיים. ב-15 השנים האחרונות השימוש בתרופות המשנות את מהלך המחלה השפיע באופן חיובי על מהלך המחלה, אך עדיין לא הוכחה השפעת תרופות אלה על מדדי מצוקה נפשית או תחלואת הנפש בקרב החולים. ועוד, השפעת פס"ח לא נבדקה כמעט בקרב אוכלוסיות חולים בכלל וחולים בתחלואה ניירולוגית בפרט, לא כל שכן בחולים הסובלים מטרשת נפוצה.

המחקר הנוכחי הוא הראשון מסוגו בעולם ומטרתו הוגדרה מראש לבדוק אושר וצמיחה אישית בחולי טרשת נפוצה מסוג התקפי, חולים מטופלים באינטרפרון-1א (רביף), בהשוואה לפרטים בריאים מותאמים במיגדר וגיל לחולים.

למחקר גויסו 105 חולים הסובלים מטרשת נפוצה ועוד 87 מתנדבים בריאים. בשתי הקבוצות היה ייצוג יתר של נשים (כשני שלישים) בשל שכיחות גבוהה של מחלה זו בקרב נשים. הגיל הממוצע של המשתתפים היה 44. בקבוצת החולים חומרת הנכות היתה יחסית נמוכה וכולם היו ניידים באופן עצמאי. כל החולים היו מטופלים בזריקות אינטרפרון במהלך המחקר וממוצע משך הטיפול בקבוצה היה כשלוש שנים. כמחצית מהחולים לא סבלו מהתקף או החרפה של מחלתם בשנה שקדמה למחקר.

אושר, שביעות רצון מהחיים וצמיחה אישית לא נבדלו באופן משמעותי בין חולים הסובלים מטרשת נפוצה בהשוואה למתנדבים בריאים. עיבוד

קטגורי של חלוקת המשתתפים לתתי הקבוצות של שביעות רצון מהחיים הראתה, כי יותר חולים מדווחים על חוסר שביעות רצון מחייהם, אך פרופורציה דומה בין החולים והבריאים המאד מרוצים מחייהם. חשוב לציין שגיל, מגדר, שנות השכלה או חומרת הנכות לא השפיעו על אושרם של הנבדקים.

מיתאם חיובי ומשמעותי סטטיסטית נמצא בין מינון התרופה בה טופלו החולים והציון בסולם האושר. גם ציוני שביעות הרצון מהחיים נמצאו במיתאם חיובי למינון התרופה. נטיה למשמעות סטטיסטית בין משך הטיפול וציון האושר הודגמה במחקר זה. עיבוד סטטיסטי נוסף לא הדגים השפעה מתווספת של גיל, מגדר או שנות השכלה למינון התרופה.

העבודה הנוכחית הינה הראשונה מסוגה בהתמקדותה במדדים משדה הפסיכולוגיה החיובית ובכך נמצאת בניגוד למחקרים מסורתיים בפסיכיאטריה המתמקדים ברגשות שליליים וחולניים כדיכאון וחרדה. עבודתנו מדגישה את הדמיון במדדי אושר וצמיחה אישית בין חולי טרשת נפוצה ובין בריאים. יש בכך לרמז כי על אף היות אדם סובל מטרשת נפוצה הוא יכול להיות מאושר. חוקרים רבים הראו, כי אנשים בריאים משערים כי מחלה ממושכת תהרוס את חייהם ואושרם, אך השערתם אלו אינן מתאמתות במציאות. במחקרים עתידיים אנו מתכננים להרחיב את השאלות לחולים רבים יותר ולהפעיל סדנאות לשיפור אושרם של החולים.

אנו מקווים שבכך נסייע להתמודדות עם מחלה מורכבת זו ונצליח להביא לשדרוג המערכת החיסונית כפי שהראינו במחקרים קודמים.

משמאל לימין: פרופ' ענת אחירון, פרופ' יורם ברק וגב' מירי גרוטו

המצטיינים ב"שיבא"

ביום רביעי, 29.10.08, התקיים כמדי שנה, טקס למקבלי פרס לעובדים בעלי הישגים מיוחדים בשירות המדינה וקרן המחקרים.

את הטקס הינחו מר גילי נבו, מנהל אדמיניסטרטיבי למינהל, ארגון ומשאבי אנוש, וגב' שרי פישר, עוזרת הבכירה. ברכו: מנהל המרכז, פרופ' זאב רוטשטיין; מנהלת הסיעוד, גב' שושי גולדברג; יו"ר ועד הרופאים, ד"ר ערן סגל; יו"ר ועד האחיות והאחיות, מר שמוליק בן-טל, ויו"ר ועד עובדי מינהל ומשק, גב' בתיה צדקה.

ואלה שמות הזוכים:

גב' נטליה בלאוסוב, סגנית מנהל יחידה במעבדה מיקרוביולוגית קלינית פרס מנהלת "מצטיינת בדרג התיכון"

ד"ר לידיה גביס, מנהלת המכון להתפתחות הילד בבית החולים "ספרא" לילדים פרס מנהלת "מצטיינת בדרג התיכון"

פרופ' משה שבתאי, מנהל יחידה מקצועית בכירורגיה אנדוקרינית במחלקת כירורגיה ב' פרס מנהל "מצטיינת בדרג התיכון"

ד"ר אאורליה גלאובר, רופאה מומחית בהרדמה

פרס "עובדת מצטיינת", משרד הבריאות

גב' שרית סקיאנו, אחות אחראית במחלקת פנימית ב' פרס "עובדת מצטיינת", משרד הבריאות

גב' אילנה רזה, סגנית מנהלת משאבי אנוש פרס "עובדת מצטיינת", משרד הבריאות

מקבלי "פרס המשרד":

גב' תמי אבידן, מילדת ביולדות א'

ד"ר דמיאן אורבן, רופא מתמחה במכון האונקולוגי

גב' דפנה אורנשטיין, ספרנית מוסמכת בבית הספר האקדמי לסיעוד

גב' רות אלקיים, אחות אחראית ביחידה לרדיותרפיה במרכז הסרטן

גב' שושי בלום, ראש צוות בחדר ניתוח

גב' סילביה גובר, אחראית תחום מקצועי (ניידות) במכון רנטגן

מר אורי גולדברג, מנהל מדור (ציוד טכני) במחלקת שירותים טכניים

גב' דניה ובר, עובדת סוציאלית

גב' אינה זורבינסקי, עובדת מעבדה בהמטואונקולוגיה ילדים

גב' אילנה זלזניק, אחות בטרשת נפוצה

גב' ורד חג'בי, רכזת נושא (עובדים) במחלקת כוח אדם בקרן המחקרים

גב' תמר חלבי - קזולה, אחות אחראית במערך הנשמה

גב' טטיאנה חמליצקי, כוח עזר באשפוז יום אונקולוגי

גב' גלית טמל, כוח עזר במחלקה פנימית א'

גב' צפורה טרי, מרכזת משק מחלקתית במחלקת יולדות

גב' שגית יחזקאל, סגנית מנהל מדור (הזמנות חו"ל) באפסנאות רפואית

גב' יונה יניב, ספרנית מוסמכת ביחידה האורקולית

מר סלומון יצחקוב, ראש צוות ניקיון במחלקת משק

מר דני כהן, כוח עזר במחלקה לשיקום המבוגר ב'

ד"ר עינת להב - עזריה, רופאה מתמחה בבית החולים "ספרא" לילדים

גב' שרה למפרט - קליין, ראש צוות קבלת חולים במחלקה לרפואה דחופה בבית החולים "ספרא" לילדים

גב' רחל לשם, ראש צוות במרפאת גסטרו בבית החולים "ספרא" לילדים

גב' תמי מודיאנו - מקל, מתאמת נושא ביחידת השד במכון האונקולוגי

גב' אירינה סובול, ראש צוות במחלקה לשיקום נירולוגי

גב' יעל סופר, רכזת נושא (מינהל) ביח' ריאות בבית החולים "ספרא" לילדים

מר נחום קלמפנר, רכז נושא (הנדסה ואחזקה) במחלקת שירותים טכניים

גב' ורדה רובין, מרפאה בעיסוק במחלקת שיקום נירולוגי א'

גב' מרינה ריטמן, רכזת נושא מינהל לוגיסטיקה בתחבורת חוץ

מר גרגורי שבון, כוח עזר בהתאוששות

גב' עדנה שלום, סגנית אחות אחראית בטיפול נמרץ ניתוחי לב

"פרס המשרד" לצוות מצטיין של בית החולים לצוות אחיות אשפוז יום אונקולוגי - **פנינה אליהו, תמר בן אפרים, מרגלית דן עזרא, מריאל חדד מונטל, ג'סיקה ליבנה, סוניה מויאל, יהודית פנקס ברקוביץ', ענת שוורץ כהן, בתיה שילון.**

מפגן עוצמה 60

האירוע המרכזי לציון יובל ה-60 ל"שיבא", הפך לחגיגה סוחפת ומרגשת • 6,000 איש הגיעו לערב וחזרו עמוסי חוויות הביתה • הנשיא וראש הממשלה שיגרו ברכות מוקלטות, פוליקר נתן שואו והנהלת בית החולים הציגה נבחרת איכותית של עובדים מצטיינים • מפגן בלתי-נשכח של גאוה שיבאית

מיצג מולטימדיה משולב ומורכב על "שיבא" בעבר ובהווה

- ד"ר אמתי זיו דיבר על פרופ' יחזקאל סיד, מנהל מחלקה פנימית ג'.
- ד"ר שושי גולדברג דיברה על יעל שמש-אבוטבול, מתאמת טיפול תומך וסטומה.
- יקי קידר דיבר על שמעון מויאל, מנהל מערך המזון.
- ציון אוליאל דיבר על יעקב יעקוביאן, אחראי מרפאה פנימית.
- גלעד נבו דיבר על המיילד משה יוסף-ברין.

לקראת סופו של המיצג הופיעו בפני הקהל כמה מטופלים, שהיו מאושפזים במרכז הרפואי "שיבא" וחיהם הוחזרו להם. סיפוריהם היו מצמררים וסוחטי דמעות.

האירוע, בהפקת חברת "כפיים", כלל - בנוסף לאנשי "שיבא" - את הזמרים ליאל קולט, קרן דר ודני רובס, את התזמורת הקאמרית הקיבוצית בניהול המוסיקלי ובניצוחו של ירון גוטפריד, מקהלת בת-קול, להקת המחול הייצוגית של ת"א ("אביב מחולות"), להקת המחול הייצוגית של הרצליה ומקהלת שרונת. הנחה את הערב חיים יבין.

"אני גאה לעבוד ב"שיבא", "זה היה מדהים", "התרגשנו מכל רגע", "אני עובדת פה עשרות שנים, ודבר כזה עוד לא היה", "לא אשכח את האירוע הזה" - אלה הם רק מקצת מהתגובות הנלהבות של עובדי המרכז הרפואי לאחר האירוע המרכזי של יובל ה-60, "שיבא מכל הלב", שהתקיים באמפיטאטרון לטרון, ב-3 ביולי. כ-6,000 איש הגיעו לאירוע שנמשך למעלה מחמש שעות, וכלל ארוחת ערב, מיצג מולטימדיה משולב ומורכב על "שיבא" בעבר ובהווה, והופעה מלוטשת ומהנה של יהודה פוליקר, במיטב שיריו הישראליים והיוונים. גולת הכותרת הייתה המיצג על "שיבא", שכלל סרטים איכותיים, בהם שולבו עובדים רבים של המרכז הרפואי לאורך שישים שנותיו. חלק מן הסרטים היה מרגש ביותר, ואף מזיל דמעות. ראשי המדינה, הנשיא שמעון פרס וראש הממשלה אהוד אולמרט, שיגרו ברכות מוקלטות, שפיארו את "שיבא" והציגו אותו כמרכז הרפואי החשוב והמשמעותי ביותר במדינת ישראל. האמפיטאטרון בלטרון רעם ממחיאות כפיים סוערות ומקריאות עידוד,

צילומים: ארז עוזר

יהודה פוליקר ריגש והרקיז מאות מעובדי "שיבא"

אלפי עובדי המרכז הרפואי גדשו את יציעי אמפיתיאטרון לטרון

דני רובס ואחת מלהקות הריקוד

קרני לייזר וזיקוקי דינור סחפו את הקהל

צילומים: ארז עוזיר

קרן הדר בשיר הסיום המרגש של המופע

60 ל"שיבא"

מאת ישראל הדרי

בראשית לא היה כאן כלום
לא עץ לא צל לא מאום
קירות בטון וגגות של פח
וארובות מלאות פיח.

ביתנים ביתנים מפוזרים
במערכת צנרת מחוברים
זוהמה, אי-סדר ושבר
שלטו בכל פינה ובכל עבר.

היינו אז קומץ קטן
עם רצון עז ואיתן
להקים כאן בית חולים לעזרה
לפצועים ולנזקקים במלחמה.

רופאים, אחיות וטכנאים,
פועלות, פועלים ופקידים.
התגייסו לבצע המשימה -
לשרת את הפצועים נאמנה.

ללא מיכשור, ללא ציוד מתאים
טיפול ועזר לחולים
להחלים, להתגבר על מכאוב -
פגועים בגוף ובנפש לרוב.

והמשימות הלכו וגדלו -
עולים למדינה כל יום זרמו
וגדלו הצרכים הרפואיים
לשבי ציון הדוויים.

משמי זעף היו אז למכביר
והמעברה הוצפה בנחשול אדיר -
רכוש ונפש היו בסכנה
ומי כרופאים והאחיות חיילים במלאכה.

ועברנו מלחמות וגיוסים
לילות חרום וקליטת פצועים
כוננות כל הדרגים
לאורך חודשים ושנים.

להיות ער לכל רעש וצלצל
במסיירות, בנאמנות ללא גבול
לעמוד כל הזמן על המשמר
להציל חיים זה דבר יקר.

וקיבלנו חזרה את השבויים
החולים המוכים והדוויים,
ומי שלא ראה שמחת המפגש
לא ראה שמחה מימיו.

קשרנו קשרים בחץ
ומתנדבים זרמו לגיוס -
רופאים, אחיות ועובדי רפואה ידועי שם
הגיעו אלינו אף הם.

ונפתח המרכז לשיקום
לטפל בכל קטיעה ובכל מום -
להקנות לנכים יכולת
להתמודד עם כאבים וסיבולת.

לכל ביתן היה פה סיפור
וכל מחלקה עשתה היסטוריה
כל חולה שניצל ונרפא
זאת היתה המטרה

ולא נוכל לסיים זה השיר
מבלי פה להזכיר
את האיש שזחה, הקים וניא
הלא הוא פרופ' חיים שיבא.

אשרינו שזכינו לעבוד במחיצתו
וללמוד פרק מתורתו -
תורת החיבה לאדם
ליחיד, לקהילה ולעם.

ישראל הדרי, בן 81, לשעבר המנהל
האדמיניסטרטיבי של המרכז הרפואי "שיבא",
מאחורני מקימי המרכז בשנת 1948, ומי
שעבד ב"שיבא" לאורך 47 שנים.

שיקום כשגרת חיים 60

מפגש הרואי ומרגש בו התארחו משוקמי צה"ל לדורותיהם, עמד במרכז חגיגות ה-60 למרכז השיקומי • שר הביטחון, אהוד ברק, אמר בטקס: "אנשי הצוות הרפואי ידעו לעודד אתכם ולהפיח בכם כוחות פנימיים ותעצומות נפש"

דני גילרמן
לשעבר שגריר ישראל באו"ם

"אין מוסד בישראל, ולדעתי יש רק מעטים בעולם, המייצגים את החדשנות, המקוריות, המצוינות, האיכותיות, החמלה האנושית והנכונות לעזור ולסייע, כפי שזה טבוע באופיו של המרכז הרפואי ע"ש שיבא"

היסטוריה. מעטפה

שהונפקה ביום הראשון לפתיחת

דואר ב"ח תל השומר, 1.1.1954

ב-27 במאי 2008 נערך במרכז הרפואי אירוע מיוחד במינו שכלל מפגש של כל משוקמי צה"ל לדורותיהם, אשר טופלו ושוקמו בבית החולים. האירוע התקיים במעמד שר הביטחון, אהוד ברק, ושר הבריאות, יעקב בן יזרי. שר הביטחון הדגיש בנאומו, כי הערב מכבד שני סמלים ישראליים מובהקים - המרכז הרפואי "שיבא" ונכי צה"ל לדורותיהם. לדבריו, שישים שנותיו של המרכז הרפואי הגדול ביותר בישראל ובמזרח התיכון הם השתקפות של שישים שנותיה

האור, אל הרפיו והשיקום". השר ברק הביע תודה והוקרה למנהל בית החולים השיקומי, פרופ' שלמה נוי, ולכל הסגל הרפואי, הסיעודי, השיקומי, המקצועי והמינהלי של בית החולים. "מעבר לטיפול המקצועי, יש בכך גם את אותה 'נשמה יתרה' של אנושיות, הזדהות עם הכאב והסבל, ויחס אישי אמפטי לכל אדם באשר הוא אדם, וגם 'דבר מה נוסף' של יחס לחברינו - פצועי צה"ל".

שר הבריאות, יעקב בן יזרי, ציין בדבריו, כי פרופ' חיים שיבא ז"ל, מייסד בית החולים, מדינת ישראל ותכנון מערכת הבריאות - חד הם. "אנו זקוקים לעוד מוסדות כמרכז הרפואי 'שיבא'. אני בטוח שרבות מהנכים חייבים תודה עמוקה לרופאים, לצוות הסיעוד ולטכנאים שבמקצועיותם וסבלנותם עטפו אותם באהבה רבה". פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא", אמר: "אני מתרגש. נכי צה"ל משנת 48 ועד היום הם האנשים שנתנו את גופם בשביל מדינת

של מדינת ישראל. בפנייתו לנכים אמר: "עמדתם בנקודת שבר שממנה הצלחתם להתרפא ולהתאושש בתהליך ארוך של התמודדות כואבת, שיש בה עליות ומורדות, עד להחלמה ולשיקום. לצידכם עמדו בודאי בני משפחה וחברים שליוו אתכם כל הזמן באהבה רבה. אנשי הצוות הרפואי, הסיעודי והמקצועי בפניהם נחשפתם בכאבכם, במצוקתכם, בשעות משבר ביום ובלילה, ידעו מניסיונם לא רק כיצד להחיש את החלמתכם, אלא גם כיצד לעודד אתכם ולהפיח בכם כוחות פנימיים ותעצומות נפש כדי לעשות צעד אחד קטן בדרך אל

צילום: יחידת צילום "שיבא"

מופע מדהים. להקת "גלגלי הקסם"

ציון אוליאל: "סבלנות ואורך רוח"

סמנכ"ל תקצוב ואדמיניסטרציה רפואית

ולמדו להכיר אותי מקרוב, השכילו להבין שאינני פועל ממניעים אישיים כלשהם או מאינטרסים זרים. טובת המקום עומדת תמיד לנגד עיני, וגם אם נעשות פה ושם שגיאות, יש לי לא מעט סיפוק מן ההישגים שהגענו אליהם חרף הקשיים העומדים בפני בית חולים ממשלתי.

עם כל חילוקי הדעות וההתמודדויות היום-יומיות, אני מסיר את הכובע בפני העובדים ב"שיבא", המשקיעים את מירב המאמצים ולא מאבדים מוטיבציה וחשק לעשות ולתרום, למרות שאין ביכולתנו לתגמלם כראוי.

וינסטון צ'רצ'יל אמר: "פסימיסט רואה קושי בהזדמנות, אופטימיסט רואה את ההזדמנות בקושי". פרופסור מרדכי שני ופרופסור זאב רטשטיין הביאו אותי למרכז הרפואי "שיבא" וגרמו לכך שאני גם שורד וגם נהנה לעבוד פה בזכות תכונות אופי זהות המאפיינות את שניהם: הם עטים על כל רעיון, פתוחים לכל יחמה, מעניקים גיבוי גורף לכל אדם מוכשר שמוכן להשקיע, הם אנשים כריזמטיים שיכלו לעשות חיל (וגם לביתם) בשוק הפרטי, אך מאמינים נלהבים ברפואה הציבורית ונהנים לשרת אותה ולהשביח אותה. עם אנשים כאלה זה כיף אמיתי לעבוד. ניתן ללמוד מהם, יש עניין לסייע להם, והשהייה לידם מרתקת.

דוד בן-גוריון אמר: "כשאדם עולה במעלה ההר לא די שיראה מרחוק את הפיסגה וישא תמיד את עיניו לקראתה, עליו לראות את השבילים ולבדוק אם אין בדרכים פתחים ובורות או חיות טורפות. ואם ישנם, עליו להתגבר עליהם או לעקוף אותם, אחרת לא יגיע ליעד".

המימרה הזו חקוקה בזכרוני כל העת, כי להצליח בתפקיד כמו שלי בבית החולים הגדול במדינה, זו כמעט משימה בלתי אפשרית. ולכן אני מנסה מדי יום ביומו לא להיכשל ולא למעוד. על הצלחות, אם ישנן, ידברו אחרים.

הנחיתה בשיבא מצה"ל לא היתה קלה. להגיע מהצבא למערכת ממשלתית על כל מורכבותה וקשייה, היוותה הלם עבורי בשבועות ובחודשים הראשונים. בהדרגה הפנמתי שכל משימה הזורשת את השינוי הקטן ביותר נתקלת בקשיים רבים וזורשת סבלנות ואורך רוח. הסתגלתי למציאות החדשה, כי ידעתי שרק כך ניתן יהיה לבצע את התוכניות הגדולות של הבוסים שלי.

כך הוקם מערך אדמיניסטרציה רפואית במבנה הייחודי הקיים היום ב"שיבא", שתכליתו היא מיקסום הכנסות הנגזר מכלל הפעילות הרפואית במרכז הרפואי. המערך החל לרקום עור וגידים, נעשה רה-ארגון מחדש על-פי תחנות עבודה מרכזיות העובדות באופן עצמאי ומספקות שירות איכותי חרף האילוצים הרבים המקשים על תיפקוד שוטף וראוי. המלאכה לא תמה וברור שעוד עבודה רבה מצפה לנו (כמו למשל מיחשוב זימון תורים לניתוחים, שיפור השירות האדמיניסטרטיבי במחלקות ועוד).

ההתמודדות היומיומית מול סביבה חיצונית הכוללת לקוחות מצד אחד, ספקים מצד שני, ואי-ודאות בדמות עלייה בלתי סבירה בתשלומים, מצריכה קבלת החלטות לא-פופולריות לעתים. אי-אפשר להגיע למצב שבו כולם יהיו מרוצים במערכת ענק ממשלתית כמו זו של המרכז הרפואי "שיבא". אני יודע שרבים כותסים, לעתים קרובות עלי אישית, ולמדתי לקבל את זה ולהבין את התיסכול של האנשים. אני מקווה שאותם אנשים, שעובדים איתי לאורך שנים

ישראל ואנו חייבים להם חוב אדיר. אני מבקש לחבק אתכם. תמיד נהווה בית חם למשוקמי צה"ל. פרופ' רטשטיין ציין, כי אנו לומדים הרבה מאד על תהליך השיקום והוא אינו דומה למה שהיה ידוע בשנת '48. "מה שכן נשאר מאותם השנים זה החיבוק לצה"ל ולנכים בפרט והרוח המיוחדת של אז - 'רוח שיבא'".

לדברי פרופ' שלמה נוי, מנהל בית החולים השיקומי, חולי השיקום מכונים גם "הנפגע הנשכח". אנשים נוטים לשכוח, שבחלוף השלב האקוטי מתחיל עבור הנכה שלב ארוך וממושך של השתקמות. שיקום שנמשך שנים ארוכות והוא כולל מלבד את הנכה גם את משפחתו. הקשר עם הנכה נשמר ב"שיבא" לאורך השנים והוא קיים כל עוד לנכה יש בו צורך. "אנו תמיד כאן למען הנכה", אמה.

בחלק האומנותי של הערב הופיעו להקת "גלגלי הקסם" בריקודים סלונים, ישראל קטורה במופע סטנד אפ ולהקת "הכל עובר חביבי" בהופעה שהלהיבה את הקהל הרב שנכח באירוע.

בית החולים השיקומי נבנה בשנת 1948 כדי לטפל בפצועי הקרבות של מלחמת העצמאות. במהלך שנות קיומו פיתח מרכז השיקום קונספציות טיפוליות ייחודיות וכוללניות בטיפול בנכה, כמו ניתוח הקטועים על ידי רופאי השיקום שהינם אורטופדים ורופאי שיקום כאחד, עובדה שיצרה שילוב של טיפול אקוטי עם טיפול שיקומי על ידי גוף אחד רב-מערכתי. הקו המנחה את הצוות המטפל הוא הרצף הטיפולי-שיקומי, החל מהאירוע החריף ועד לאחר חזרתו של המשתקם לקהילה. בית החולים השיקומי מתברך בטיפולים חדשניים בנפגעי עמוד שדרה, משותקי גפיים, טיפול המשלב גם שיקום נשימתי ייחודי ועוד. בשנים האחרונות הוכנסו למרכז השיקום טכנולוגיות חדשות, כמו מציאות מדומה, רובוט ככלי עזר להולכת משותקים, מכשירים להליכה אקטיבית RGO, אשפוז יום לחולים קשים ומחלקת נפגעי ראש שנבנתה כחלק מקונספט חדש.

הקטנטנים 60

אריאל נולד במשקל של 420 גרם בלבד, הדס שקלה 700 גרם, אבל עבודת הקודש במחלקת הילודים והפגים עזרה להם להתחזק, לגדול ולהתפתח • הפגייה חוגגת 40, סיבה למסיבה עם הילודים של פעם

הזמר דני רובס, שהופיע בהתנדבות, הנעים את זמן האורחים במספר שירים, והוקמה תערוכה של ציוד רפואי ששימש את הפגייה מתחילת דרכה ועד היום. ליצינים הסתובבו בשטח והפעילו את הילדים. במהלך הטקס נחשף הקהל לסיפוריהם המרגשים של שלושה "בוגרי" הפגייה: אריאל סאלם, ילד כבן 11 שנולד במשקל 420 גרם בלבד, וכתב את הסיפור "הנס", המתאר את סיפור חייו. על סיפור זה הוא זכה במקום הראשון בתחרות הארצית לכתיבה יוצרת לילדים.

הדס לובין, חיילת בת 19 שנולדה במשקל 700 גרם בלבד בפגייה ב"שיבא". באותם הימים כיהן אביה, ד"ר דניאל לובין, כמתמחה במחלקת הפגים וכיום משמש כרופא בכיר במחלקה. תמיר בת נולד פג וכיום הינו בן 37. לפני כשלוש וחצי שנים נולדו לו תאומים, גם הם פגים. בת הינו בן של פרופ' בת, שהיה רופא בכיר במכון הגסטרו ב"שיבא".

למחלקה ולפיתוחה גם בעתיד. ד"ר יעקב קוינט, מנהל מחלקת ילודים ופגים, אמר: "הקטנים האלו נלחמו על חייהם והם אלה שמוכיחים לנו בכל יום מחדש, שהמאמץ שווה ושתמיד יש

הפגייה חוגגת 40 שנה לקיומה. ב-30 במאי נערך במרכז הרפואי הפנינג מרהיב לציון 40 שנה למחלקה. באירוע נכחו ילדים שנולדו פגים בבית החולים ובני משפחותיהם.

חגיגת הפגייה בן הפסלים

תקווה".

לאורך האירוע עמדו לרשות המוזמנים מקררים מלאים בקרטיבים, שתייה חמה וקפה ודוכני אוכל.

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל "שיבא", אמר בדברי ברכתו: "את מה שאתם ידעתם ברגע שהגחתם לאוויר העולם, אנחנו למדנו בשנים רבות של ניסיון: 'החיים זה לא פיקניק'. אבל אתם לא הייתם מוכנים לאמץ את המוסכמה הזאת ובזכות כך הגענו לרגע שבו אנחנו יכולים ביחד לעשות 'פיקניק מרגש'. אתם, שהייתם חפים מניסיון חיים, אך חדורי אינסטינקט בסיסי להתקיים בכל מחיר, לגדול, להתחזק ולחזור לנתיב החיים כמו כל תינוק. במעמד מיוחד זה, כולנו מבינים את המשמעות העמוקה של כל אחת מהמילים: תודה על שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".

ד"ר רוברט אקווי, המנהל את עיזבון אילנה כך המנוחה, שתרמה רבות למען המחלקה, בירך בהתרגשות, שיבא את עבודת הקודש של מחלקת הילודים והפגים, והבטיח להוסיף ולדאוג

צילומים: יחידת צילום "שיבא"

הליצינים חגגו והילדים נהנו

מצדיעים לתורמים

מאות תורמים מהארץ ומהעולם, ידידי ואוהבי המרכז הרפואי "שיבא", התכנסו במשכן הנשיא בירושלים לאירוע הצדעה ותודה על פועלם ונדיבותם • הנשיא, שמעון פרס, הרעיף שבחים על המרכז הרפואי ואמר: "מה שקורה ב'שיבא' מעורר השראה"

צילומים: יוני המנחם

לילי ספרא, הנשיא שמעון פרס ופרופ' זאב רוטשטיין

שירתה המקסימה של ליאל קולט, ידידת המרכז הרפואי "שיבא" ומי שמתייצבת באדיקות ובהתנדבות לכל אירוע חשוב של "שיבא" כדי להזדהות אישית ולסייע בקידומו של המרכז, נעלה את האירוע המרגש. בתום הטקס התכנסו האורחים לארוחת ערב חגיגית במלון "מצודת דוד" בירושלים, תרומתו של איש העסקים אלפרד אקירוב. שם, כמו בבית הנשיא, חולקו תעודות הוקרה, וכן הוענקה תעודה מיוחדת על מפעל חיים למר אברהם פרסלר, במסגרת חגיגות ה-60 של המרכז הרפואי "שיבא". מר פרסלר, איש משרד הבריאות למעלה מ-40 שנה, משמש משנת 1992 כנציג ועידת התביעות בישראל, ובמסגרת זו משקיע את כל מרצו וזמנו בפיתוח הטיפול הרפואי הגריאטרי בכלל, ובניצולי השואה בפרט. תודות למפעלו, הועברו לישראל כ-2.5 מיליארד שקל, ובנוסף כחצי מיליארד שקל לחינוך והנצחת השואה.

"60 שנה למדינה, 60 שנה לצה"ל, 60 שנה למרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר. זה לא מקרי שאנחנו חוגגים השנה ביחד את יובל ה-60 למדינה, לצבא ולמרכז הרפואי שלנו. ההיסטוריה של שלושת הגופים הללו כרוכה יחדיו, אינה ניתנת לניתוק, והיא מקפלת את סיפורה המפעים והמרגש של מדינת ישראל בששת העשורים שלה. "זהו ערב הצדעה לתרומות ולתורמים של 'שיבא'. לא כולם כאן, כמובן. זה לא קל לקבץ מאות אנשים ביום אחד מכל רחבי העולם. אבל נמצאת איתנו נציגות מרשימה ומעוררת כבוד של נשים וגברים, שבזכות חזונם, אהבתם ונדיבותם, המרכז הרפואי 'שיבא' הוא בית חולים שניתן להתגאות בו".

במסגרת יובל ה-60 של המרכז הרפואי "שיבא" בתל-השומר, התקיים ב-11 ביוני 2008 במשכן הנשיא בירושלים, אירוע הצדעה לתורמי "שיבא" מן הארץ ומן העולם. כ-200 אורחים הגיעו לאירוע המרגש, במהלכו חולקו תעודות הוקרה והוגש לתורמים שי - סיכת "שיבא".

הנשיא, מר שמעון פרס, דיבר בחמימות רבה על המרכז הרפואי "שיבא" ועל שורת הישגיו המרשימים לאורך השנים. הנשיא התעכב על תרומתו האדירה של בית החולים השיקומי ב"שיבא", שהציל את חייהם של אלפי חיילים והחזיר אותם לטיפקוד ולאיכות חיים. "מה שקורה ב'שיבא' מעורר השראה. אין עוד מקום כזה בעולם שאינו נותן תוקף למילים: LOST CASE אינני יכול לתאר לעצמי את התפתחות מדינת ישראל ללא תרומתו ופועלו של בית החולים השיקומי בתל-השומר. לא חוסכים שם שום מאמץ להציל חיים. רוחו של חיים שיבא שורה שם כל העת, והיא שגורמת לכך שאין שם אף פעם אווירת ייאוש. לא ייאמן מה שנעשה בבית החולים הזה". מנהל המרכז הרפואי "שיבא", פרופ' זאב רוטשטיין, הודה בחמימות לנשיא המדינה על שניאות לארח את האירוע ועל דברי ברכתו החמים. ועוד אמר:

הנשיא ומנהל המרכז מרותקים לשירתה הכובשת של ליאל קולט

עיתונות

שורה עליונה, משמאל לימין:

טניה לברוב
אחות

תמי ואחניה
אחות

ד"ר דנה הרצברג
רופאה בכירה

ד"ר מאיר מועלם
רופא בכיר

מזל סמחוב
כוח עזר

רעות שניר
אחות

נינה סיידוב
כוח עזר

אשר טדלה
אח

שורה אמצעית, משמאל לימין:

ד"ר אלכס ברנבאום
סט"ר

נאוה מזרחי
מזכירה

אתי נשיא
מזכירה

אירנה קוברינסקי
כוח עזר

רגינה מושייב
אחות

נחמה טפר
כוח עזר

ד"ר אריק אפל
רופא מתמחה

שורה תחתונה, משמאל לימין:

ד"ר חגי לנדוב
רופא מתמחה

רוזי שוקי
אחות אחראית

פרופ' צבי פרפל
מנהל המחלקה

ד"ר חיים מעיין
רופא בכיר

ד"ר רחל פאוזנר
רופאה בכירה

ד"ר נועה זמר
רופאה מתמחה

ד"ר נדב סחר
רופא מתמחה

צילום: רובי קסטרו

זוכה פרס "רוח ברכה" לשנת 2008:

ד"ר אברהם אביגדור

בטקס מרגש שהתקיים בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל-אביב, זכה ד"ר אברהם אביגדור, רופא בכיר במכון ההמטואונקולוגי במרכז הרפואי "שיבא", בפרס "רוח ברכה" לשנת 2008, פרס יוקרתי הניתן לרופאים המהווים מופת בגישתם האנושית, על שמה של פרופ' ברכה רמות ז"ל

פרופ' ברכה רמות, כלת פרס ישראל לרפואה, היתה ממעצבות מערכת הבריאות בישראל, קלינאית מחוננת, חוקרת מצטיינת ומודל לחיקוי. כמנהלת המחלקה ההמטולוגית ב"שיבא" היא חנכה דורות של תלמידים שצמחו ותיפקדו על-פי מורשתה - רפואה בעלת אופי הומני, פיתוח המודעות של רופאים כבני-אדם, הניחנים בחמלה אנושית, באוזן קשבת, בסבלנות כלפי המטופל וברגישות לצרכיו ולמצוקותיו. הפרס לד"ר אביגדור ניתן במסגרת הכנס השנתי לזכרה של פרופ' רמות, המאורגן במשותף על-ידי שלושת הגופים שבהם פעלה והטביעה חותם: המרכז הרפואי "שיבא", אוניברסיטת תל-אביב ו"מכבי שירותי בריאות". עוד קיבלו השנה את פרס "רוח ברכה" ד"ר דפנה מיתר מאוניברסיטת ת"א וד"ר סמי אבו מ"מכבי שירותי בריאות". בכנס, בהנחייתו של פרופ' משה קוטלר, סגן דיקן לחינוך רפואי וראש החוג לחינוך רפואי באוניברסיטת ת"א, השתתפו רבים ממוקירי זכרה

ופועלה של ברכה רמות, רופאים, חוקרים, חברים ובני משפחה. דיברו על פרופ' רמות בנענוע ובאהבה פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי "שיבא", ד"ר אהוד קוקיה, מנכ"ל "מכבי שירותי בריאות" ובנה, אריה רמות.

"לשאוף לרפואה אנושית"

ד"ר דורון אביטל, לשעבר מפקד סיירת מטכ"ל וכיום עמית מחקר באוניברסיטת ת"א, הירצה על "מנהיגות בשעת משבר", והעיתונאי רינו צרור הינחה רב-שיח בשם: "גיבוש דמות הרופא - התהליך, ההשראה, התוצאה", במסגרתו ריאיון שלושה זוגות רופאים וחוקרים, שאחד מהם היה חניך של השני, ועד היום הוא מתייחס אליו כאל דמות מופת ("ROLE MODEL") - פרופ' צבי שפירר וד"ר רז סומך (מהמרכז הרפואי "שיבא"); פרופ' ערן דולב וד"ר ירון דגן (מאוניברסיטת ת"א); ד"ר סיימון זסלבסקי וד"ר מירי מזרחי (מ"מכבי שירותי בריאות").

בדברי התודה הנרגשים שלו אמר, בין היתר, חתן הפרס, ד"ר אברהם אביגדור:

"זכיתי להכיר את פרופ' רמות עם תחילת התמחותי בהמטולוגיה. גישתה הישירה, התומכת וההומנית, הן כלפי עמיתיה למקצוע והן כלפי מטופליה, היו לשם דבר. אני זוכר דיונים וויכוחים ממושכים באותן ישיבות, שבהם היא העדיפה את איכות חייו של החולה על-פני טיפולים נוספים שסיכויי הצלחתם היו מינימליים. לא פעם היתה בדעת מיעוט, ובדיעבד התברר

שצדקה. המכון ההמטולוגי ב"שיבא" שאותו הקימה ובו חניכה דור שלם של המטולוגים, אמנם עבר שינויים ותהפוכות לאורך השנים, אבל רוח ברכה עדיין קיימת.

"הדבר החשוב והמידי הוא לתת לחולים שלנו את תחושת הביטחון שהם לא לבד במאבק על חייהם. חשוב לתת להם להרגיש שיש רופא הנלחם במחלתם ביחד איתם, שיעשה כל מה שניתן כדי למצוא פתרונות רפואיים, שיש להם מישהו נגיש וזמין בעת מצוקה בכל שעה משעות היום. התחושה הזו אצל החולה נבנית בהדרגה ובאיטיות מפגישה לפגישה, בסבלנות רבה ובאורך רוח מצידו של הרופא. אין מרשם בדוק יותר משיחה בגובה העיניים, אמפתיה וחיוך, ללא התנשאות מיותרת, כדי ליצור את אותה תחושת ביטחון ויחס של אמן וכבוד הדדי. ואז, כבמטה של קסם, תחושת האיום הקיומי של החולה נעשית עמומה יותר, תחושת חוסר האונים נמוגה, והתקווה מתחילה להופיע.

"אנו מחוייבים לשאוף לרפואה יותר אנושית ופחות מכנית, רפואה יותר אישית המותאמת לקווי האופי של כל חולה וחולה. זוהי התמצית שצריכה להנחות אותנו, הרופאים, בטיפולנו בחולים.

"הגישה הזו מיושמת יום-יום במערך ההמטולוגי ב"שיבא" על-ידי צוות רופאים מובחר בסיוע אדיר של צוות הסיעוד ועובדי המעבדה. אני גאה להיות חלק מצוות מעולה שכזה, והפרס שאני מקבל כאן היום הוא גם אות הוקרה לכל המערך ההמטולוגי במרכז הרפואי שיבא".

"יחס של אמן וכבוד הדדי". ד"ר אברהם אביגדור

תיירים בחלוק לבן

יותר ויותר אזרחים מרחבי העולם מבקשים לקבל את הטיפול הרפואי המיטבי בבתי חולים מובילים בארצות אחרות. מאות מהם מגיעים למרכז הרפואי "שיבא" מדי שנה

לטיפול רפואי נקודתי מקצועי וטוב - ויצאה כשגרירה. ניקולס כריסטופר, 39, מקפריסין, נפצע לפני מספר שנים בתאונת אופנוע באי השכן. הוא נחבל בחזה וטופל בבית חולים בקפריסין, כשהאבחנה הייתה שברים בצלעות. במסגרת הבדיקות שנעשו לו בארצו, לא אובחנה פגיעה באבי העורקים אשר ארבע שנים מאוחר יותר הביאה למצב שסיכן את חייו באופן קיצוני.

בשנת 2007 הופנה כריסטופר ל"שיבא" עקב החמרה מסכנת חיים במצבו שנבעה מהרחבה ניכרת של אבי העורקים (בעקבות אותה פציעה מספר שנים קודם לכן). הוא טופל בבית החולים ע"י צוותים משולבים של רופאים ממחלקות שונות. ד"ר אלון בן-נון, מנהל המחלקה לכירורגיית חזה, מתאר מערך משולב ומרתק של ניתוחים וטיפולים ב"שיבא", שהצילו את חייו של כריסטופר. לאחר התייצבות במצבו, עבר כריסטופר סדרת ניתוחים מורכבת וייחודית שלא בוצעה מעולם במצב מסוג זה. הותקן לו וושט חדש שנבנה מהקיבה הועבר דרך החזה וחובר ללוע. כמו כן, עבר סדרת תיקונים פלסטיים של דופן בית החזה תוך כריתת צלעות מזוהמות ושימוש במתלי שרירים על מנת להחליף אותן ולסגור פצעים עם זיהומים כרוניים. לאחר החלמה ראשונית מסדרת הניתוחים הארוכה, הוא עבר תהליך של שיקום ע"י צוות המחלקה לניתוחי חזה ולב יחד עם צוות הפיזיותרפיה והריפוי בעיסוק. בתום שנה שלמה של אישפוז שוחרר לביתו. תוך שלושה חודשים חזר לתפקוד מלא ואפילו לתחביבו משכבר הימים: שיט ודיג בים התיכון.

חולים ובדיקות נמצא גידול ממאיר במוחו. לאחר מספר טיפולים שכללו ניתוחים, אשפוז של מספר חודשים בבידוד, החליטה המשפחה ליצור איתנו קשר ולהעבירו ל"שיבא". ככל שהשהות שלהם במתחם הלכה והתארכה, נוצר קשר עמוק בין אנשי היחידה וההורים. האב פרופ' לאומנות מכהן כמנהל במוזיאון רב מוניטין בסנט פטרסבורג שברוסיה, האם עיתונאית בכירה בעיתון מקומי. תוך כדי הטיפולים בבנם, ניתן היה להבחין בבירור שהם יותר ויותר מתחברים ומתקשרים למקום ולארץ ישראל. המשפחה הפכה לחלק אינטגרלי מהיחידה האונקולוגית. התינוק היפה והמדהים התחבב על כולם ונוצר קשר טוב עם הרופאים, המרדמים וצוות האחיות.

לאחרונה, התבקשו אנשי היחידה להמציא למשפחה אישורים שונים שהם צריכים להמשך הטיפול. ההפתעה לא אחרה לבוא כשהתברר שכל האישורים שהם ביקשו היו לצורך רישום הבן כאזרח ישראלי. כל זאת, לאחר שהם חקרו את שורשי המשפחה והתברר להם שהסבא של האם יהודי. עוד דוגמא לכך שאין תחליף לשירות וללב גדול וחם: משפחה שהגיעה

נישת תיירות המרפא הולכת וגדלה בשנים האחרונות ברחבי העולם. אזרחים ממדינות רבות מבקשים לעצמם את הטיפולים הרפואיים המתקדמים והטובים ביותר, יוצרים קשר עם מרכז רפואי ספציפי ומגיעים לסדרה של בדיקות, טיפולים וניתוחים. המרכז הרפואי "שיבא" מפעיל מזה 18 שנה תוכנית שעיקרה לתת מענה לפניות הרבות של מטופלים מעבר לים. המחלקה עברה לאחרונה רה-ארגון וכיום מועסקים בה 15 עובדים. "יש עליה מאוד גדולה בביקוש למוצר תיירות המרפא, וגם התחרות בין בתי החולים דוחפת את כולנו להשתפר ולהתקדם ביכולות שלנו", אומרת רונית זימן, מנהלת מוקד שירות לקוחות. ליחידה מגיעים תושבי חוץ מרחבי העולם ששמים את מבטחם במערך הרפואי המקצועי בארץ בכלל ובבית החולים "שיבא" בפרט. מדובר במאות מטופלים מדי שנה (60% ממדינות חבר העמים, 40% מקפריסין ועוד אזרחים בודדים ממדינות כמו ניגריה, אתיופיה ורומניה), הנעזרים בסוכני תיירות מרפא לשם הגעתם לישראל. רבים מהמטופלים הופכים להיות במרצת השנים לשגרירי רצון טוב של מדינת ישראל. אחד הסיפורים המרגשים יותר עוסק במשפחה מסנט פטרסבורג, שהגיעה ל"שיבא" כדי לטפל בבנה בן ה-14 חודשים החולה במחלת הסרטן. כבר מהשלב הראשונים ניתן היה לקבוע בוודאות כי מדובר במשפחה מהמעמד הגבוה, אינטליגנטית ומבוססת. האם והאב שכרו דירה ברמת אפעל על מנת להיות קרובים לבית החולים, שכרו אוטו, קנו אופניים והפכו את בית החולים לביתם השני באותה תקופה. הסיפור שלהם החל בנסיעה לחופשה באיטליה. הילד חש ברע והובהל לבית

שורה עליונה, משמאל לימין:

שמוליק סנדלר אח

תהילה בפלר מזכירה

ג'ני פרידמן אחות

נדיה זוורוב מזכירה

ד"ר מרגריטה רובינשטיין רופאה

ד"ר דקלה כמוס רופאה

אירנה ישראלוב אחות

נועה גליק סטודנטית לרפואה

נטע גוטליב סטודנטית לרפואה

קרן פרידנלד סטודנט לרפואה

ברק סטוצ'ינר סטודנט לרפואה

שורה שנייה, משמאל לימין:

ענבר גרינר סטודנטית לסיעוד

ד"ר יבגני גולדרין רופא

שלומית ניר-ויסמן אחות מחקר

ברנו פייזיב כוח עזר

ד"ר עדי בארי רופאה

ד"ר טטיאנה ברדיצ'בסקי רופאה

לירון אביזיז אח אחראי

ד"ר אבי אפשטיין רופא

ארתור שפירו אח

ד"ר גיא שפירא סטז'ר

שורה תחתונה, משמאל לימין:

ז'קלין אלימלך מתנדבת

איאד ג'ריס אח

ד"ר אולג פרסקי רופא

ד"ר אלכסיי ניימושין רופא

פרופ' פנינה לנגביץ רופאה בכירה

פרופ' אבי ליבנה מנהל המחלקה

פרופ' אילן בנק סגן מנהל המחלקה

ד"ר אריק אסמן רופא בכיר

ד"ר אולגה פלד רופאה

יפעת קדר מזכירה

פגישתנו

צילום: רובי קסטרו

חדש
בישראל!

ילדים הם לא ירקות! מהיום מטפלים להם בכינים עם מוצר רפואי ללא חומרי הדברה כימיים.

ראובני פרידן | IPG

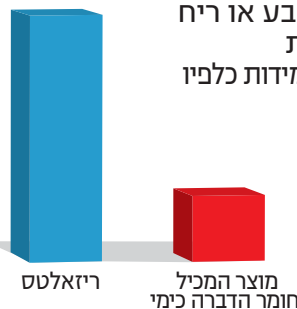
טיפול ב-
10
דקות
בלבד!

ריזאלטס - משמיד כינים ומסלק ביצי כינים ללא חומרי הדברה כימיים

ריזאלטס נבדק עד היום בקרב 1,122 מטופלים ובשבעה מחקרים קליניים שונים ברחבי העולם, ובכולם נמצא יעיל עד פי ארבעה מתכשירים נגד כינים המכילים חומרי הדברה*.

- משמיד כינים תוך 10 דקות בלבד
- אינו מכיל חומרי צבע או ריח
- מאפשר סירוק קל ונוח
- יעילות מוכחת קלינית
- מנגנון הפעולה הפיסיקלי של ריזאלטס מונע מהכינים לפתח עמידות כלפיו
- חומרים מרכיבים - Isopropyl Myristate (Active ingredient) ו-Cyclomethicone (Carrier)

*המחקר בוצע מול מוצר המכיל 1% פרמתרין.

ניתן להשיג בכל בתי המרקחות, רשתות הפארם וקופ"ח לאומית (בהנחה לחברי הביטוח המשלים). באישור משרד הבריאות.
למידע נוסף חייגו: 1-700-70-60-22, או בקרו באתר: www.resultz.co.il

LUXEMBOURG MEDICAL
A member of Lapidot Group

משמיד כינים ידידותי לילדים

מלחמה גרעינית בסרטן

ד"ר יעל מרדור קשרה את עתידה המקצועי בחקר הסרטן, והיא מתכוונת לנצח

צריך לפגוש את ד"ר יעל מרדור, המדענית הראשית של המרכז לטכנולוגיות מתקדמות (שלמדה פיסיקה גרעינית באוניברסיטת תל-אביב, אך קשרה את עתידה המקצועי בחקר הסרטן), כדי להשתאות מן הלהט שלה, מן האופטימיות והנחישות שהיא מקרינה.

ד"ר מרדור, חוקרת בעלת שם עולמי בנושא גידולים סרטניים במוח, נרתמה למשימה בגלל רקע משפחתי כואב, שסיקרן אותה מקצועית וגירה אותה לעסוק בנושא ולנסות לפצח אותו.

שיחה עם האשה האנרגטית הזו, שיורה מילים בצורות, מתבטאת באנגלית טוב יותר מאשר בעברית, משכנעת את השומע שעם אנשים כמות ניתן לנצח את הסרטן.

היא בת 45, נשואה לד"ר ישראל מרדור ("מכירה אותו מגיל אפס"), שאף הוא למד פיסיקה גרעינית, ומונה באחרונה לעמוד בראש פרויקט הקמת מאיץ חלקיקים גרעיני-ישראלי בשם "שרף" במרכז הגרעיני בנחל שורק.

לבני הזוג מרדור שני ילדים ומעט זמן לבלות ביחד. שניהם מרוכזים בעבודה, מכורים לה, רואים בה שליחות.

במשרדה הקטן והעמוס לעיפה במרכז לטכנולוגיות מתקדמות מחזיקה ד"ר מרדור מזרון, כי היא מבלה במקום לילות שלמים, ומדי פעם מתירה לעצמה שעות שינה בודדות.

לפני 15 שנה ישבה קבוצה של פסיקאים ואיתם כמה נירוכירורגים במכון המחקר הרפואי בארה"ב (NIH), והחליטה על שיטה חדשה ופורצת-דרך לטיפול בחולים בעלי גידול סרטני במוח. עד אותו זמן נכשלו כל הנסיונות לטפל בחולים הללו בעזרת כימותרפיה. גידולי מוח לא הגיבו כלל לטיפול הכימותרפי, וחולים נפטרו בתום שלושה חודשים בממוצע. בשיטה החדשה משתילים קטטר דק לתוך הגידול במוח, ובעזרת משאבה מיוחדת מטפטפים תרופה פנימה במשך חמישה ימים ברציפות. הטיפול מייצר גל לחץ,

שמאפשר להסיע את מולקולת התרופה על פני נפחים גדולים של המוח בריכוז גבוה. כך נוצרה תקווה חדשה. הטיפול נוסה תחילה על בעלי חיים, ובסוף שנות ה-90 הוחל בטיפול בבני אדם. הניסוי הראשון בבני אדם ב"שיבא" החל ב-1999. 15 חולים סופניים צורפו לניסוי, והתוצאות היו מדהימות: אצל 73 אחוז מהם הצטמצם הגידול במוח ב-50 אחוז לפחות מגודלו המקורי. "דבר כזה לא נשמע עד אז בשום טיפול אחר בעולם", מדגישה ד"ר מרדור.

מאז ועד היום נעשתה דרך ארוכה, מתישה ורצופת מהמורות במחקר, אבל במרכז לטכנולוגיות מתקדמות בניהולו של פרופ' אריה אורנשטיין, יושבים עשרה מדענים עקשנים ונחושים, הרואים בעבודתם שליחות, ולא ירפו מן המשימה גם אם תארך שנים ארוכות. קבוצת המחקר הקטנה של ד"ר מרדור (שלושה פסיקאים ושני ביולוגים), עובדת בשיתוף ובהרמוניה מלאה עם פרופ' צבי רם, אז סגן מנהל המחלקה הנירוכירורגית ב"שיבא", והיום מנהל המחלקה ב"איכילוב", והצליחה כבר לרשום שני פטנטים יוקרתיים במכון המחקר הרפואי בארה"ב. מספרת ד"ר יעל מרדור: "פיתחנו שיטה לפיה ניתן לראות לאן התרופה מתפשטת במוח. השתמשנו בהדמייה, לקחנו תרופות שנמצאות בשוק המחקר ובדקנו כיצד הפראמטרים הפיסקליים של הנוזל משפיעים על יעילות הפיזור של התרופה במוח. כך גילינו שצמיגות היא גורם דומיננטי, וככל שהחומר צמיג יותר למוח. הוא חודר ביעילות גדולה יותר למוח. זהו פטנט ייחודי לנו, שיכול, כך אנחנו מקווים, להביא לפריצת דרך במחקר הכללי בנושא גידולי מוח סרטניים".

בעוד כשלושה חודשים אמור להתחיל בארץ ניסוי קליני דרמטי של ד"ר מרדור ופרופ' רם, בשיתוף עם חברת התרופות הקנדית "פרוטוקס". נבנתה נוסחה חדשה, שונה הרכב התרופה, שולב כל הידע שהצטבר אצל הצוות

ב"שיבא", ובמשך עשרה חודשי עבודה מרוכזים ומפרכים, הושלמה כתיבתו של פרוטוקול מקצועי של הניסוי המתוכנן, הוגש ל-FDA (מינהל המזון והתרופות האמריקני) ואושר לביצוע.

זו מלחמה ארוכה ומתישה. איך את מצליחה לא להתייאש?

"הייאוש הכי גדול שלי הוא על כך שאין מספיק כסף למחקר, ולא ניתן להשיג כסף לדברים חשובים שאפשר וצריך לעשות. זה עושה לי בחילה. ולמרות זאת, אני עדיין אופטימית. לדעתי אנחנו מבינים את הסיבות לכך שהמחקר נכשל עד כה. לא, אני לא מתייאשת. האופטימיות שבי מאפשרת לי לעבוד ב'שיבא' מבוקר עד לילה. חבל שלא התמחיתי בעוד תחום ביזנס. כי האבסורד הוא שהמלחמה בסרטן לא עומדת על המדע, אלא האם נדע ונשכיל לחתום על חוזה עם חברה כזו או אחרת. יש תרופות נפלאות שהלכו לפח, תהליכים נהדרים שירדו לטמיון, והכל בגלל מריבות, פוליטיקה, אגו וכסף. יכול להיות שייקח עוד הרבה זמן לרפא כליל אנשים שחלו בסרטן, אבל אין לי ספק שאנחנו כבר יודעים להאריך חיים של חולים כאלה, ולאפשר להם איכות חיים טובה. זה יילך וישתפר, ובדרך נוכל לעשות עוד הרבה דברים חשובים הקשורים למוח, כמו למשל להתקדם ביכולת שלנו להבין את מחלת האלצהיימר. ולכן לא תמצא אצלי ייאוש ולא תראה אותי מרימה ידיים. אני אופטימית".

אופטימית. ד"ר יעל מרדור צילום: יחידת צילום "שיבא"

מניעת זיהומים: זה אפשרי

ד"ר דבי בן-דוד

ד"ר דבי בן-דוד

מה הנוסחה להצלחה?

ההצלחות המדווחות בשנים האחרונות הם תוצאה של שילוב מספר מרכיבים חיוניים: שיפור בתשתיות, הדרגה והטמעת נהלים, הצבת דוגמה אישית של הצוות הבכיר, מדידה שיטתית של הליכי עבודה שונים (כגון: היגיינת ידיים או טכניקה של החדרת צנתר מרכזי), ניטור מתמשך של זיהומים, מחויבות של הצוות המטפל וגיבוי מצד ההנהלה.

כך לדוגמה כדי להעלות בבתי החולים בארץ את ההיענות להיגיינת ידיים יש להעלות את זמינות התכשירים סמוך ככל האפשר לאזור הטיפול בחולה, לקיים תוכניות הדרכה לצוות מטפל על ההתוויות והטכניקה הנכונות. במקביל, על כל עובד ועובדת מוטלת האחריות לחטא ידיים תמיד.

ההצלחה הארצית והמקומית בהפחתת התחלואה ב KPC צריכה ויכולה להתרחב לתחומים נוספים. מניעת זיהומים בקרב מאושפדים צריכה להפוך לאחד מהיעדים של בית החולים במטרה לספק טיפול איכותי ובטיחותי יותר למטופלים שלנו.

* הכותבת היא מנהלת השירות למניעת זיהומים

האחרונות אימצו ארגוני בריאות רבים את הגישה שכל זיהום מהווה טעות רפואית ושניתן למנוע לחלוטין התפתחות זיהומים בקרב מאושפדים. בתי חולים רבים הציבו יעד של אפס זיהומים. גישה זו, שנראתה אולי יומרנית ונאיבית במקצת, הפכה בבתי חולים רבים בארה"ב למציאות יומיומית. יחידות טיפול נמרץ רבות מדווחות על חודשים ללא התפתחות זיהומים בקרב המאושפדים. האסטרטגיה שהוכיחה את עצמה כוללת הטמעה של מקבץ הנחיות שקל לזכור ולנטר את הביצוע, התגייסות של הצוות הבכיר וגיבוי של ההנהלה.

האם ניתן להעלות את ההיענות להיגיינת ידיים?

העברה של פתוגנים על גבי כפות הידיים של הצוות מהווה את המנגנון העיקרי של התפתחות זיהומים בקרב מאושפדים. לאחר כל מגע עם חולה ניתן למצוא על כפות הידיים של המטפל מאות-אלפי חיידקים. על כן הפתרון למניעת זיהומים והתפשטות חיידקים יציבים לאנטיביוטיקה בבתי חולים נראה לכאורה פשוט להפליא! במידה וכל אנשי הצוות יחטאו ידיים לפני ולאחר כל טיפול בחולה צפויה ירידה משמעותית בשיעור הזיהומים. אך עד לפני מספר שנים ההיענות בקרב הצוות במרבית המוסדות היתה נמוכה מ 50%. לאחרונה הוחלפה רחצת הידיים הקלאסית בחיטוי ידיים מהיר עם תכשיר אלכוהולי. לתכשירי אלכוהול יעילות גבוהה יותר בהרג חיידקים, שיעור נמוך של תופעות לוואי וחסכון משמעותי בזמן הפעולה. בעשור האחרון הצליחו בתי חולים מובילים בעולם להעלות את ההיענות להיגיינת ידיים ע"י התערבות משולבת ומתמשכת שכללה הצבת תכשירי אלכוהול בכל רחבי בית החולים, הדרכה של כל אנשי הצוות, ואמצעי שיווק אינטנסיביים.

מ' בת 60, אושפדה בתחילת 2006 בשל שבץ מוחי. כשבועיים לאחר האשפוז פיתחה תמונה של ספסיס. בתרבויות דם חוזרות צמיחה של חיידק קלביילה פנומוניה עמיד לקרבפנם (KPC). למרות טיפול אנטיביוטי אינטנסיבי החיידק המשיך לצמוח במשך 10 ימים והחולה נפטרה בתמונה של אי ספיקה רב מערכתית. מ' הייתה אחת ממאות חולים שאושפזו באותה שנה בבתי חולים בארץ ונדבקו בחיידק היציב כמעט לכל קבוצות האנטיביוטיקה. בקרב חולים שפיתחו אלח דם עם חיידק זה נצפתה עליה בתמותה של פי 4 בהשוואה לחולים שנדבקו בחיידקים רגישים.

בעקבות ההתפרצות הוקם במרץ 2007 גוף משימה לאומי שגיבש הנחיות ארציות וביצע ניטור יומי קפדני על ההיענות. לאחר ההתערבות, במרכז הרפואי "שיבא" נצפתה ב-2008 ירידה של מעל ל-60% במספר המקרים החדשים שנדבקו ב KPC בהשוואה ל-2007.

עד לאחרונה זיהומי בתי חולים לא היו על סדר היום של המערכת הרפואית והצוות המטפל לא היה מודע לחומרת הבעיה בארץ. ההתפרצות הדרמטית של KPC הפנתה את תשומת הלב של מערכות הבריאות לנושא. זיהומים מהווים את הסיכון השכיח ביותר בקרב מאושפדים. במדינות מפותחות בין חמישה לעשרה אחוזים מהמאושפדים מפתחים זיהום במהלך האשפוז. בארץ אין נתונים שוטפים על היקף התמותה והתחלואה, אך במספר סקרים ארציים נמצא שיעור זיהומים גבוה פי 2-3.

האם אין מנוס מזיהומים הנרכשים בבתי חולים?

בעבר הגישה המקובלת הייתה שמרבית הזיהומים הנרכשים בבית חולים לא ניתנים למניעה בשל מורכבות החולים. אולם במהלך השנים

ד"ר שגיא הרנוף

יין ובריאות שני חיבורים בחיי

ד"ר שגיא הרנוף

לגבר וכוס אחת לאישה כחלק ממערכת פקטורים למניעת שבץ מוחי. השד הפולני שבי אינו נותן לי להימנע מלהזכיר בקול רם ששתיית יין בלבד לא תגן עליכם משבץ מוחי - יתר לחץ דם, השמנה, חוסר פעילות גופנית, סכרת, עישון - כל אלו יקרבו אתכם לקף, ראו הזהרתם. זהו, יש לכם את כל המוטיבציה, ללא תירוצים. צאו טיילו ותשתכרו ממרחבי הארץ.

* הכותב הוא נירוציורג ומומחה למחלות כלי הדם המוחיים

אחריו התעוררות מחודשת אדירה של תרבות צריכה וכמובן ייצור יין, תרבות שסחפה מעבר לגבולות אירופה, לעמקי קליפורניה, אורגון, אוסטרליה, דרום אפריקה, עולם המדע החל לחקור בנושא עם ממצאים מרגשים, אכן העסק בריא - במידה, כן במידה כמו כל דבר. כיוון ששבוע שנים בבית ספר לרפואה הפכו אותי לקצת מבוהל בעסקי אלכוהול הייתי זקוק לחיזוקים והוקל לי כשהנושא הובהר עד שמצא מקומו גם בהמלצות האיגוד האמריקאי הענק American Heart Association למניעה של מחלות לב ושבץ מוחי, והנה בדרך פלא פתלתלה הגיע החיבור השני האישי שלי, כמנתח ומומחה למחלות כלי הדם המוחיים הסתר שיין הינו מרכיב במניעת שבץ מוחי. מספר לא מבוטל של עבודות מצאו שצריכה מוגבלת של יין, עד שתי כוסות לגבר וכוס לאישה ליום מורידות את הסיכוי ללקות בשבץ מוחי, מיותר לציין שצריכה מוגברת מעלות באופן משמעותי את הסיכוי (סוג של J אפקט), מגנונים שנמצאו בפעילות היין (ולא משקאות אחרים - עתירי אלכוהול או אפילו בירה) כוללים: עלייה בנוגדי חימצון המעכבים תהליכים טרשתיים בדופן כלי הדם, עלייה ב HDL כולסטרול ה"טוב", מוריד את יעילות הצימות של טסיות הדם ומוריד רמת פיברינוגן בדם, מרכיבים בקליפת הענב נמצאו משרים אנזימים הקשורים בריפוי תאי עצב בניסויי חיות, ממצאים אלו ועוד רבים אחרים הביאו כאמור את ה-AHA להמליץ על שתיית שתי כוסות יין

אני מודה, מקצוען בענייני יין אני לא. אני לא שולט בעולם המונחים איני מסוגל גם לחוות דעה רצינית ואני די בטוח שאכשל ברוב מבחני הטעימה בעיניים מכוסות. חובב יין אני כן. מסעותיי בעולם המשקאות המרתק הביאו אותי לפני שנים רבות ליין ופה נעצתי, החיבור הראשון היה גם לאהבתי הרומנטית (ובהחלט לא משיחית) לארץ ולחבליה מה שהפך אותי מתעניין אקסקלוסיבי ביינות ישראלים, מסעותיי הרבים בארץ מביאים אותי כמעט תמיד "בטעות" לאחד מעשרות היקבים המדהימים הפרוסים בארץ, על רמת הגולן כבר אין מה להוסיף כמובן, ייקבי הגליל העליון המרגשים - להגיע בסתיו לייקב הרי גליל בקיבוץ יראון לקבל הסבר אישי ממכיה, היין הראשי (שגם חלק איתי אוהל בגיבוש), להתגלגל משם לייקב מילס המשובח בכרם בן זימרה, לקפוץ לדלתון ומשם בצל התבור, דרך שיפולי הרי ירושלים על מגוון היקבים המדהימים שצמח באזור, קלו דה גת הטוסקני, ייקב מוני עם הניחוח המימרי, בואך הנגב שם מפליאים ומקיימים את מצוות "הזקן" בהפרחת השממה חוואי יין כדוגמת איל וחנה בכרמי עובדת המייצרים יין מצוין יש מאין בנווה מדבר מהמם! כל אלה עדות לתרבות מתחדשת מרתקת - אני ממליץ בחום. נו טוב איך לומר? רווח לנו מאד, לי ולשאר החובבים עת החל להתבאר בשנות השמונים והתשעים שהעסק גם בריא! הבשורה הראשונה בתקופה המודרנית הייתה "הפרדוקס הצרפתי" מיעוט מחלות כלי הדם בקרב הצרפתים בנוכחות אוכל משמין ותרבות עצלה הוסברה אז בשתייה מתונה של יין. זה אולי הבום הגדול בהיסטוריה לעולם היין, הרעיון, אף כי בחלקו הפך מופרך עם השנים גרר

המרכז לתרבות יין בישראל
בדרך אליכם

- בואו לפגוש את מותגי היין והאלכוהול המובילים בארץ ובעולם, הגשמים במרתפי התנויות בתנאים אופטימליים.
- בסיפי דרך היין ניתן ללמוד על עולם היין ולהנות מאירועי יין ערבי טעימות וחוויות קנייה עשירה ומגוונת שלא מפסיקה להתחדש.

דרך היין
המרכז לתרבות היין בישראל

**תבחרו את היין,
אנחנו בדרך**

למשלוחים מסניף צ.סביון, התקשרו: 03-5339666
חל-אביב | רענונה | צומת-סביון | נס-ציונה | רמת השרון | מודיעין
לסניף הקרוב ולמשלוחים בארץ ובעולם: 0909-505-599 | 1 | WR1993.co.il

המלאכים של ארנון

המשך מעמוד 29 <<

רופאי טיפול נמרץ, רפואת ריאות, רפואה פנימית, 27 אחיות, מערך פיזיותרפיה, רפואה בעיסוק, תזונאית, קלינאית תקשורת, רוקחת קלינית, פסיכולוגית ועובדת סוציאלית. "אנו גאים מאוד במעשה ידינו ובעובדה שאנחנו משמשים כחלוצים בתחום", מספר ד"ר וולנר וזכר בימיו כסטודנט צעיר לרפואה: "באותם ימים החולים בהם אנו מטפלים כיום במחלקה היו זרקים במחלקות השונות בלי יד מכוונת והיו מקור לתיסכול מתמשך של הצוות הרפואי בכל המחלקות. בשנות השמונים החלו להתפתח מרכזים ייעודיים לחולים מוגשמים, כשהרציונל היה לרכז את הטיפול בידי צוות מיומן. המרכזים שימשו כאכסניה והמציאות הוכיחה לכולם שניתן להחזיר את החולים למעגל החיים. זה עודד את המחקר הקליני והבסיסי ובעזרת התפתחויות טכנולוגיות החלו לקום מחלקות מובילות שהתמקצו בתחום". הפציעה של ארנון, שאופיינה בפגיעה בחוט השדרה, גרמה בין היתר גם לשינוי בכל המכניזם של הנשימה. ארנון לא היה מסוגל לנשום בכוחות עצמו ובעזרת הטיפול הרפואי וטכנולוגיות רפואיות ייעודיות הצליח הצוות להביא אותו למצב בו הוא יכול לנשום, להשתעל ולפנות הפרשות תוך שימוש בשרירים חלופיים שמתפקדים. "המוטיבציה של ארנון, גילו הביולוגי ומצבו הגופני לפני הפציעה, כמו גם התמיכה האדירה מהמשפחה - כל אלה היו שחקנים מרכזיים אך לא בלעדיים במקרה ההצלחה הזה", מספר ד"ר וולנר.

"הכל חסר ערך ללא התערבות האדם"

מנהל המחלקה לשיקום נוירולוגי, דוקטור גבי זייליג, מלווה את ארנון כבר יותר מחודשיים בתהליך השיקום הסיסיפי: "ארנון הגיע אלינו במצב של שיתוק המתאים לפגיעה צווארית. הוא שכב במיטה עם כאבים, פצעים

וצינור נשימה. עם הזמן, הוצאנו את הצינורות, התאמנו את הטיפול למצב הנוירולוגי, ואני חושב שמצבו ילך וישתפר עם הזמן. ארנון יהיה מסוגל ללמוד, לנהוג ולהביא ילדים לעולם". היחידה לשיקום נפגעי חוט שידרה עוסקת בטיפול בנפגעי חוט שידרה - הכל מתחיל מחדש. מלמדים כמו בכיתה א' והשאיפה היא לעלות כל הזמן כיתה. שהות ממוצעת של נפגע חוט שידרה במחלקה נעה סביב שלושה עד ארבעה חודשים. "במונחים של ריפוי חוט שידרה, שלושה חודשים הם מעט מאוד זמן. אף אחד ברפואה לא יודע לתקן מערכת עצבים מרכזית. אין קפיצת דרך בכל מה שקשור להבריה אנשים, אבל בהחלט יש פיתוחים טכנולוגיים ומעבדתיים בעזרתם מערכת העצבים יכולה ללמוד מחדש איך לפעול. התרופות היום טובות יותר ויש גם שורה של טיפולים המכוונים לשפר לחולה את איכות החיים. אבל כל הדברים הללו הם חסרי ערך ללא התערבות האדם. הצוות שלי חוזר מוטיבציה לרפא ולהצליח. ארנון להערכתי יוכל ללכת בצורה זו או אחרת בעתיד", מוסיף ד"ר זייליג עוד פן אופטימי.

הפעילות היומית והשבונית של ארנון כוללת פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, חדר כושר ופעילות בבריכה, שיחות עם פסיכולוגים והמון תמיכה וחיוזקים מהוריו, אחיו והחברים הטובים. בסופי שבוע האחרונים הוא כבר יוצא הביתה. "הצוות פה ממש מדהים, אין לי מילים", מספר ארנון, "מטפלים בי במקצועיות ועם כל כך הרבה מסירות. זה מרגש מאוד ונותן תקווה. כולנו לוקחים את המצב הרפואי כנתון ומנסים להתקדם ולהגיע כמה רחוק שרק אפשר. המשפחה וההורים תומכים ואוהבים מאוד, הצוות שלי מהצבא מבקר ומעודד והחברים מהתיכון נהדרים. מבחינתי, ככל שאשהה פה יותר, זה בסדר, כי אז אדע שיש עוד מה לעבוד איתי ולהתקדם". יש ניצחונות שלא צריך לדבר עליהם. יש ניצחונות שמדברים בעד עצמם.

לכבוד פרופסור ז. רוטשטיין מנהל המרכז הרפואי המשוב ע"ש שיבא תל השומר 52621

פרופ' רוטשטיין הנכבד

הרני מוצא לעצמי חובה מניח דווקא בימים אלה כאשר מערכת הבריאות ועובדיה פותקפת ע"י בני בלייזל חסרי בוש ורסן, להודות לחלל ולשבת את כל העשים במלאכת הקודש בבית החולים בראשותך.

השתחררתי אתמול לאחר אשפוז קצר במנימית ב.

מרגש הגיעי לסיון ביה"ח בערב חג השבועות ראיתי וחשתי את האהבה, את העבודה הקדושה, המסורת, החייכנות ומלאכת הרצון לעזור להסביר ולתת טענה סהרר ומקצועי לבעייתי מצד כל צוות המיון הנפלא של בית החולים.

הייתה לי הזכות לראות וגם לשמוע את הסובבים אותי חולים ובני משפחותיהם כאשר כשהם מאשרים להיות מטופלים ע"י צוות מקצועי ונחמד שכזה.

לאחר בדיקה תחלטי הצוות במיון לאשפוזי במנימית ב' אשר בהנהלת פרופ' יהודה שינפלד ולשם הועברתי ע"י טרג השינע החייכן והאדיב.

התקבלתי למחלקה מנימית ב' בליילה וחרגתי כאילו שחיים רק לי (1000 בליילה) צוות האחיות, כוח העזר והרופא תגד' גרין, כאילו עמדו וחיכו לאישיותי המיוחדת, דחשכתי ורציתי לי סיד לאכול ולשתות והרופא עשה את הקבלה המתבקשת תוך הפגנת סבלנות אין-קץ.

במשך כל שחתי הקצרה יחסית נענו לי לחרגש כאילו אני לבד והחשוב טכולם איך אמרתי לחברי החולים אנו נמצאים כאן כמלון 5 כוכבים הם כולם כאחד ענו לי "ממש ככה!!".

אחת החולות המאושפות כבר זמן מסוים אמרה לי "אני כבר כחודש כאן וזאת החרגשה שלי כאן יום וישנה ישנה", ביתה שבדיקת ביקרה אצלנה אמרה לי "זה הצוות הנפלא ביותר בעולם".

מה אומר ומה אגיד, כל חכבד !!!

בי"ה השתחררתי אתמול תוך קבלת חסר מפורט ע"י ד"ר זיו החייכן על המשך הטיפול טחות טחלתי בגינה אושפוזי והשיקול שיעמד לעבד עינם לשחררני.

במשך האשפוזי הועברתי לקבלת יעוץ למחלקת העיניים וגם שם קיבלתי את הרושם הנחמד מצד הרופא תורן (לא אכזר לי שם).

אנו מבקשים מרכזי לרועיז ולמסור באמצעותך לכל המלאכיות והמלאכים בלבן, בבורדו, וירוק ותכלת (צבעי המדינה).

את רגשי תודתי וקסרתי וחייבתי תחם והאוויר על הדרך למגר ולהרחיק את העשבים השוטמים האלה מתוכנו.

הנך יכול לעמוד בראש המערכת לחיות נאה בעובדים מסורים שכאילה.

תודה וכה לחייו!!!

ג.ב. הנך רשאי להשתמש במכתבי זה ולפרסמו בכל שתראה לעבד.

צביקה לבד

חבילויים 47 דירה 108 רמת-גן

פלאפון: 050-9064622

העמיתים:

מר יעקב בן יורי שר חבריאות משרד הבריאות רחוב בן-טבאי 2 ירושלים 91010

ד"ר א. שמים מנהל ביה"ח הכללי ע"ש שיבא תל השומר 52621

פרופ' יהודה שינפלד מנהל המחלקה מנימית ב' מרכז הרפואי ע"ש שיבא תל השומר 52621

מכתבי תודה

Dr. DAN BARAK 06/07/2008 דר' דן ברק

לכבוד

פרופ' דוטשמיין זאב

מונ"ל המרכז הרפואי המשולב - ע"ש שיבא

זאב היקר

כעמיתים למקצוע וגם כי "אללנו מאותו מסטינג" (בקורס קציני רפואה), אני מרשה לעצמי לפנות אליך בדבר איש אל רעו, ולומר רק דברים טובים. עברתי בשיבא שני ניתוחים גדולים, ב-2004 ניתוח לב וב-4.6.08 ניתוח ריאה.

ראיתי במכתב השחרור שכתבתם בלוגו של שיבא "בית החולים של המדינה" זאב ידידי, כשאני בא לשיבא אני מרגיש שזה לא בית החולים של המדינה, זה בית החולים שלי.

ראיתי מספיק ב-30 שנותי כרופא ואמנה את הסיבות לאמירה זו אחת לאחת:

1. בשיבא משדרים "אנחנו קיימים בשבילך כדי לטפל בך" ולא ההיפך.

מאחרון אנשי כוח העזר ועד לגדול הפרופסורים ומנהלי המחלקות, כולם נתנו לי להבין זאת, את הפסיכולוגיה הזאת לא מנחילים בפרסומות, בשנה ואפילו לא בדור אחד. יש את זה או יש את ההיפך.

2. בשיבא משדרים "נשאף ונטרח לעשות מעל ומעבר למענה".

ההתנהלות ברוח זו של כל מי שנזקקתי לו, לא תמקה מעיני, בין אם זה איש חדר התאוששות, אחות או מזכירה במרפאת חוץ או במחלקה. המנתחים, מנהלי המחלקות ורופאים תורנים, חדר מיון, אלוהים, מי לא?

3. בשיבא משדרים "אמינות ואימון".

"שוניצרים" ו"סמון" לא פגשתי בשיבא, היה שיקול דעת, זהירות, בדיקה מחודשת, מורחבת, התייעצות, התייעצות נוספת, אזהרה "אני לא בטוח שאני מוכן לקחת אותך להרפתקה הזאת" "אלי יתהלל חוגר כמפתח" "אני חושב לאחר התייעצות נוספת שיש 90% סיכוי שאני יכול לעזור לך אבל תן לי להסתכל עוד פעם על הבדיקה".

כל מילה נוספת מיותרת!

לא אוכל לסיים בלי למנות את השמות שאני זוכר שנתנים חלקם להצלחת שיבא ולרווח האיש שלי: זכיתי בריאה שהוכרזה אבודה, simply that!

מדובר בדר' רענני, דר' בן נון ומזכירתו גלית (היא אומרת עליו שהוא מלאך?!) דר' טימנסקי מנתח חזק ואמין ודר' ניר שתמיד הוא שם כשצריך והמרדים דר' יוסיס יעקב, תודה שגם העיר אותי מחייך ואנשי חדר התאוששות חן פטרנק, שי שרית ואפילו הסניטר כולם מודיעים לי:

אדוני אתה כאן VIP!

לאחיזת שלא אוכל כאן למנות את שמות כולם אבל הן מקצועניות אמיתיות שלא להזכיר גם נחמדות ויפות, כל שכתבתי על הרופאים אפשר לשייך גם לאחיזת מה' לב חזה, והשמש הזאת מגיעה אפילו עד כוח העזר ומגישות האוכל.

זאב אני מודה לך על זה שכך מתפקד בית החולים שאתה מנהל ואם יש מי שחושב שיכול לתת אלטרנטיבה הולמת למה שתארתי למעלה, שניסה!

אני מאחל לך המשך הצלחה בכל כפי שאתה מצליח כאן

תודה מקרב לב וכל טוב

דר' דן ברק

צילום: רובי קסטרו

פנימית

שורה עליונה, משמאל לימין:

אוקסנה ריבקין אחות

יוני רבין אח

אגרנש זגייא אחות

דייאנה אברמוב אחות

סיגלית שריקר אחות

ראיסה פולגבוי אחות

סיון מויאל אחות

ויקטוריה פלדמן אחות

מרינה אנדרייש אחות

נילי למבז אחות אחראית

שורה שנייה, משמאל לימין:

פיודר גורבנקו אח

אנטולי גולברג אח

תמרה רפאלוב כוח עזר

אולגה וילצ'ינסקי אחות

אורה פוקס מזכירה

אביבה אלגבסי אחות

יואב טללה אח מוסמך

אולגה פרידמן אחות

נינה אברמוב אחות

אלה מלניקוב עובדת סוציאלית

נטליה אבלוזייב אחות

שורה תחתונה, משמאל לימין:

מזל כדר כוח עזר

עזרא שמעוני כוח עזר

ד"ר יונתן מולקנדוב רופא בכיר

ד"ר אלכסנדר קפלן רופא

ד"ר חיים סמו מנהל המחלקה

ד"ר נטליה גיליוב רופאה

ציאלה מיכאלי סגנית אחות אחראית

גלינה סטרלין אחות

גריאטרית

החזון: הנחלת המורשת לדורות הבאים

החלום: הקמת מוזיאון ומרכז מבקרים

עוד יותר בעזרת פגישה עם מנהל מחלקה כזה או אחר, שיספר לאורחים, עם או בלי מצגת, על חידושים והישגים טריים ב"שיבא", וישיב לשאלותיהם.

מוזיאון "שיבא" ומרכז המבקרים החדש יאפשר לזרם המבקרים להשתחרר מן הרתיעה הפסיכולוגית הקיימת אצל רבים, רבים מדי, בכל מה שקשור לשהות בבית חולים. התחושה היא שאם לא צריך להיות שם, אין סיבה להגיע לשם. הביקור הזה ישנה לחלוטין את הסטיגמה הקיימת. המבקרים יופתעו למצוא ב"שיבא" עיר שוקקת, קמפוס אוניברסיטאי פעיל, עולם שלם ומפעים של מחקר וחידושים. הם יבואו במגע עם אנשים שיגרו להם את הדמיון ויקרינו יצירות, תעוזה ופריצות דרך מדעיות שהמרכז הרפואי "שיבא" מתברך בהן.

כדי להקים את מוזיאון "שיבא" ומרכז המבקרים, אנו זקוקים לתרומה. כל מי שהנושא מדבר אליו ורוצה להיות שותף לפרויקט מגרה דמיון זה, מוזמן לפנות בכתב למשרדו של מנהל המרכז הרפואי "שיבא", פרופ' זאב רוטשטיין, לקבלת מידע נוסף ולתיאום פגישה. עד להגשמת החלום, יש בכונתנו להתחיל ולאסוף חומרים ארכיוניים ומוצגים היסטוריים מכל סוג שהוא, הקיימים אצל אלפי אנשים שעבדו ב"שיבא" או עם "שיבא". כל מי שמוכן להעביר את החומרים שברשותו למשמרת תמיד בארכיון "שיבא" החדש, או לחילופין מסכים שנצלם את החומרים הללו לטובת הארכיון ההולך ומוקם, מתבקש לפנות ללישכת אגף התקשורת וההסברה במרכז הרפואי "שיבא", בטלפון: 03-5303296; בפקס: 03-5303755; בדואר אלקטרוני: orly.levi@sheba.health.gov.il או בכתב: אורלי לוי, אגף תקשורת והסברה, בניין הנהלה, המרכז הרפואי ע"ש שיבא, תל-השומר 52621. יבוא על הברכה והתודה.

"שיבא" והחינוך הרפואי, "שיבא" והחמלה האנושית, "שיבא" והייעוץ הרפואי למדינות חלשות ברחבי העולם. ועוד ועוד.

השילוב של ישן וגם חדש יעניק למבקרים חוויה בלתי נשכחת, מרגשת מצד אחד ומרחיבת דמיון מצד שני. מרכז מבקרים כזה יאפשר להפוך את בית החולים אתר עלייה לרגל של עשרות ואפילו מאות אלפי מבקרים: תלמידי בתי ספר, חיילים, מתנדבים, מכל רחבי הארץ, סטודנטים, חוקרים, משלחות מחו"ל המבקרות כאן, הסגל הדיפלומטי, מקבלי החלטות, אנשי עסקים ותורמים פוטנציאליים.

בתום השלמת הבנייה וגיוש התכנים שיוצגו במוזיאון, ניתן יהיה להגיע להסכם עם משרד החינוך על ביקורים שוטפים ומסודרים של כיתות בתי ספר לאורך כל השנה כחלק מתוכנית הלימודים. שיתוף פעולה כזה יהיה בעל ערך חינוכי מן המדרגה הראשונה, וכלי שיווקי מובהק של המרכז הרפואי "שיבא".

לבד מן החוויה המוחשית והאור-קולית של ישן וגם חדש בתוך המוזיאון, יחזמו קבוצות המבקרים גם לסיום ברחבי המרכז הרפואי, במיגוון אפשרויות שייקבעו על-פי אופי הקבוצה ולוח הזמנים שלה. כך, למשל, ניתן יהיה לסייר ולהתרגש במרכז מסר, או בבית החולים השיקומי, או בבית החולים "ספרא" לילדים, או במרכז לטכנולוגיות מתקדמות, או במרכז הלב, או במרכז הסרטן ועוד ועוד. יוכן מערך כתוב של חומר על המרכז הרפואי "שיבא", בעברית ובאנגלית, שעותק ממנו יימסר לכל מבקר. זו תהיה תעודת הזהות של "שיבא", היסטורית ועכשווית, וגם היא תענה על שני צרכים חיוניים: הנחלת המורשת המפוארת של המרכז הרפואי מקום המדינה; חשיפה לאיכויותיו ומצוינותו של המרכז הרפואי הגדול והמשמעותי במדינת ישראל. ביקורים של קבוצות מסוימות יושבחו

הנהלת המרכז הרפואי "שיבא"
מקווה לאזור בשנתיים הקרובות תוכנית מגירה חשובה והכרחית לשימור החזון של פרופ' חיים שיבא ולהמשך המיצוב של המרכז כבית החולים של המדינה. מדובר בהקמת מוזיאון "שיבא" ומרכז מבקרים מודרני, במסגרתו ייבנה סוף-סוף גם ארכיון מסודר של המרכז הרפואי מיום הקמתו בשנת 1948. מוזיאון "שיבא" ומרכז המבקרים ימוקם בביתן 17, שריד של אחד מביתני הראשונים של בית החולים. הביתן יבטא את עולם הרפואה

צילום: רובי קסטרו

ביתן 17. כאן יוקם...

הישראלי כפי שהיה ב-1948, ומסביבו ייבנה המוזיאון החדש, מרכז המבקרים והאודיטוריום, שישקפו את הישגי המרכז הרפואי "שיבא" ויכולותיו כיום. במרכז המבקרים החדש יתקיימו דרך קבע אירועים פנימיים וחינוכיים, ויוקד מופע מולטימדיה, משולב בחוויה אינטראקטיבית וחשיפה למיצגים. הגשמת החלום הזה תאפשר למרכז הרפואי "שיבא" להציג את הסיפור המרתק של בית החולים לאורך שישה עשורים של עשייה, התפתחות וראשוניות. בין היתר יוצג "שיבא" במלחמות ישראל, "שיבא" והתמודדות עם עליית יהודים לישראל, "שיבא" וטיפול בפצועי צה"ל וכוחות הביטחון ושיקומם, "שיבא" והמחקר הרפואי,

לגם צב קרפ ג "שיבא"

59 שנות שירות

יצחק גרונפלד פרש לאחר שירות של 59 שנים (39 שנות עבודה ו-20 שנות התנדבות) בבית החולים. גרונפלד היה בין מקימי המעבדה המיקרוביולוגית בשנת 1949. בכל השנים ביצע תורניות רבות ולימד בביה"ס ללברנטים ודורות רבים של עובדים ורופאים את רזי המלריה. הוא זכה לקבל את פרס "שיבא" לעובדים מצטיינים. במסיבת הפרידה נכחו גם מנהל בית החולים הכללי, ד"ר ארי שמיס, שהעניק לו תעודת הוקרה, ויו"ר "יעל", ברכה נחמן. בנוסף, אחת העובדות המיוחדות במעבדה, נטליה בלאוסוב, קיבלה את פרס ההצטיינות של משרד הבריאות.

נשיא ארגון אירופאי

פרופ' יוסף זהר נבחר לתפקיד נשיא ארגון אירופאי לנוירופסיכונמקולוגיה. בין הפעילויות השונות של הארגון: פגישה שנתית עם כ-8000 משתתפים בממוצע, כנס שנתי למתמחים צעירים, כנס שנתי עם הרשויות האירופאיות העוסקות בפרמקולוגיה, כנס עדכון שנתי במדינות מזרח אירופה ועוד שורה ארוכה של פעילויות המתחייבות מהארגון האירופאי המוביל בתחום הפסיכיאטרי.

מצדיעים לעבר השיבאי

הוקרה ללונד אייכמן. בשנת 1960 נשלח אחד מהרופאים המרדמים שלנו להשתתף במבצע לכידת הצורר הנאצי אדולף אייכמן. לימים נתמנה אותו מרדים למנהל מחלקת ההרדמה, ושימש בתפקיד זה שנים רבות.

באחרונה קיבל בנו, ד"ר דן אליאן, תעודת הוקרה בשמו, באירוע מרגש שנערך בכנסת.

מסיבת פרישה ל-82 עובדים.

שנה, הזמינה הנהלת המרכז הרפואי את העובדים הפורשים למסיבת פרידה, שנערכה בסמוך לראש השנה. במהלך 2008 פרשו מ"שיבא" 80 עובדי מדינה ועוד שני עובדי קרן מחקרים. בטקס נשאו דברים פרופ' זאב רוטשטיין, מר גלעד נבו, ד"ר שושי גולדברג ויושבי ראש הוועדים.

תודה לעובדים הוותיקים.

ד"ר יצחק זיידס, מר גלעד נבו, ד"ר שושי גולדברג וראשי הוועדים בירכו 63 עובדי מדינה ושני עובדי קרן מחקרים העובדים ב"שיבא" יותר מ-25 שנה, באירוע מרגש שנערך לכבודם כהוקרה על עבודתם המסורה ורבת השנים.

ילדי שיבא

הנשיא פרס בביקור מרגש. נשיא המדינה, שמעון פרס, ביקר את פצועי ירי טילי הקסאם והגרד משדרות ואשקלון וחיילים שנפצעו בפעילות מבצעית בעזה. הנשיא פתח את ביקורו בבית החולים "ספרא" לילדים והתעכב במחלקת שיקום ילדים, על יד מיטתו של אושר טוויט, אשר רגלו נקטעה מירי טיל קסאם על שדרות, ותאיר עפגין, אשר נפצעה קשה בירי טילי הגרד האחרון על אשקלון. בהמשך ביקר נשיא המדינה גם ליד מיטתו של יוסי חיימוב, שנפצע בידו מירי קסאם. יוסי אמר לנשיא, כי בכל יום הוא מתחזק יותר ומרגיש טוב יותר והנשיא השיב לו, כי יכולת הרפיו הטובה ביותר נמצאת אצלו וכי הוא יכול להיות הרופא הטוב ביותר של עצמו. "אני מקווה שתחלים ותביא להוריי נחת, אני מחזיק לך אצבעות כדי שתשוב לאיתנך כמה שיותר מהר."

צילום: לע"מ

שחקני קבוצת הכדורגל של "הפועל תל אביב" ביקרו בחג פורים האחרון את

הילדים המאושפדים בביה"ח "ספרא" לילדים, וחילקו להם משלוחי מנות מדליקים, בהם כדורי רגל חתומים, ממתקים וחולצות ספורטיביות. הביקור נועד להנעים את זמנם של הילדים, ולהביא להם קצת אור, חיוך ורוח ספורטיבית.

אופרה בגובה העיניים

מופע אופרה מיוחד לילדים "חליל הקסם" מאת מוצרט, בביצוע זמרי האופרה סטודיו של האופרה הישראלית, הוצג בפני ילדים המאושפדים בבית החולים "ספרא" ובני משפחותיהם. הילדים זיכו את שחקני האופרה במחיאות כפיים סוערות. עבור חלקם, זו הייתה הזדמנות לצפות בפעם הראשונה במופע אופרה.

ומכבי ת"א בגובה השמים

שחקני קבוצת הכדורסל מכבי אלקטרה תל אביב, עירוני כפר המכביה ר"ג, מכ. גבעת שמואל ומשפחתו של רלף קליין, הגיעו לבקר ילדים מאושפדים בביה"ח "ספרא" במרכז הרפואי, כחלק מפרויקט למען הקהילה לזכרו של המאמן הלאומי רלף קליין, שמובילה מינהלת הליגה. כוכבי הליגה ביקרו במחלקות, חילקו כדורים, הצטלמו, ערכו ראיונות והילדים המאושפדים הודו להם בהתרגשות. פרופ' גידי פרת, מנהל ביה"ח "ספרא" לילדים, בירך על שיתוף הפעולה.

צילום: יוני הרשקוביץ

שאפו לספורטאים

קבוצת הקטרגל של "שיבא" הוקמה לפני כעשר שנים ומייצגת בכבוד את המרכז הרפואי בליגה למקומות עבודה (גילאי 35+ עד עצם היום הזה). לאחרונה זכתה הקבוצה במקום החמישי בתחרויות הליגה.

אגם צב קרפ ג' "שיבא"

מלחמות ישראל - פרויקט משותף ל"שיבא" ולמשרד הביטחון. המועדון מונה למעלה מ-100 חברים.

מסע מוצלח לסינגפור

במהלך יולי 2008 התקיים הכינוס ה-19 של ארגון אמריקאי במחקר בסיעוד. התקיים בסינגפור ובו השתתפו יותר מ-1,000 אחיות מ-40 מדינות מרחבי העולם. בכינוס הוצגו 6 עבודות מהמרכז הרפואי "שיבא" על ידי רותי בלבן סגנית מנהלת הסיעוד במרכז הרפואי, ד"ר חנה קרצמן - מרכזת מחקר בסיעוד, שוש מסחרי - עוזרת סמנכ"ל המרכז הרפואי לניהול לסיכונים ובטיחות הטיפול, תניה לוי אחות בכירה מיחידה להריון בסיכון, אחות אחראית במחלקת פגים, יוספה גבאי ואיריס וייסמן, אחות מכירורגית לב-חזה.

פיזיותרפיה למתחילים

במסגרת שבוע הפיזיותרפיה בישראל, הוצבו דוכנים ברחבת המרכז הרפואי. הדוכנים עסקו בנושאים: בחירת תיק בית ספר, והתאמתו לילד, התאמת סביבת עבודה מול מחשב, הרמת משאות נכונה, יציבה נכונה ושמירה על בריאות הגב. כמו כן, התקיימו הדרכות לביצוע תרגילים רפואיים והדרכות אישיות על ידי פיזיותרפיסטים של המרכז.

קייטנה לילדים חולי המופיליה

גם השנה התקיימה בחסות העמותה להמופיליה (על"ה) קייטנה לילדים חולי המופיליה אשר לומדים, תוך כדי פעילות, הזרקה עצמית של תרכיזי קרישה. השנה התקיימו לראשונה טיול ג'יפים אתגרי למתבגרים עם המופיליה קשה וכן לימוד הזרקה עצמית לילדים צעירים ע"י אחות אחראית המרפאה,

מנצחים את הזיהומים

המרכז הרפואי יצא בקמפיין גדול בשטח בית החולים להעלאת המודעות להיגיינת ידיים כחלק מהמלחמה בזיהומים. ד"ר ארי שמים, מנהל ביה"ח הכללי, ציין: "זיהומים נרכשים בבית חולים מהווים סיכון רב-מערכתי בעיקר לחולים של 'שיבא', אבל גם לצוות המטפל. תחילת המניעה במשמעת ההיגיינה האישית של כל אחד ואחת מאיתנו."

המרכזייה קפצה כיתה

עמי קרן, מנהל מערך התקשורת של המרכז הרפואי, עמד בראש מבצע שדרוג המרכזייה והפיכתה למודרנית ומתקדמת עוד יותר. "מבצע החלפת המרכזיות היה מורכב מכיוון שבית החולים עובד יומם ולילה ואי-אפשר היה לעצור את הרשת. כל העבודות והשידרוגים בוצעו בין 1-3 לפנות בוקר."

כל צבעי הקשת

הרעיון להעמיד את קירות "בית סוראסקי" לרשות האמן והצייר רוני ירקוני מסדנת גל היה מוצלח ביותר. האמן "השתלט" בציורי שמן ענקיים על כל הקירות הפנימיים של בנין הכנסים-הלובי, אולם האודיטוריום וחדר ההרצאות הבינוני. ציוריו המרשימים הפריחו חיים בבניין והפכו אותו להיכל יפהפה, מודרני ובעל אווירה חמה ונעימה. במהלך ספטמבר 2008 התקיים אירוע בית פתוח בסדנת גל. הטקס בו צוין גם עשור לפעילות הסדנה, התקיים במעמד פרופ' שלמה נוי, מנהל ביה"ח השיקומי, נציג משרד הביטחון וארגון נכי צה"ל ואורחים נכבדים נוספים. סדנת גל הינה מועדון ייחודי לנכי צה"ל נפגעי הלם קרב כרוני (PTSD) מכל

צילום: יורם קופרמין

כל שחקני הקבוצה הם עובדי בית החולים, המקדישים מזמנם וממרצם מעבר לשעות העבודה (משחקי הליגה נערכים בשעות הערב המאוחרות) על מנת להביא כבוד למרכז הרפואי, כמו גם לשמור על פעילות ספורטיבית וגיבוש חברתי.

הכוכבים של כולנו

מופע ענק בהשתתפות צביקה הדר ושלישיית הגמר של "כוכב נולד 6": ישראל בר-און, כרמל אקמן וליבי בירן, התקיים בבית החולים "ספרא". מנהל המרכז הרפואי,

צילום: גדי קבלו

פרופ' זאב רוטשטיין: "מדובר ביוזמה מבורכת ובשיתוף פעולה פורה בין ביה"ח לעמותת 'נותנים תקווה'. אנו שוקדים ועושים כל מאמץ כדי לשמח את הילדים המאושפדים ולהעלות חיוך על פניהם."

מכל הלב

במסגרת שיתוף פעולה ייחודי יצא צוות מרכז הלב ב"שיבא" לביה"ס און לילדים נפגעי CP וחגג איתם את סוף השנה. באירוע המרגש נכחו רון חולדאי, ראש עיריית ת"א, עובדי מרכז הלב ב"שיבא", ילדי ביה"ס ומשפחותיהם וצוות ביה"ס.

צילום: אילן בלבן

הצוות לבש חולצות לבנות עם לוגו ביה"ח שעליהן היה כתוב "פותחים את הלב בשבילכם", העמיד דוכני מזון וחילק מתנות לילדים. מטרת האירוע להאיר לילדים פגועי שיתוק המוחין פן אחר הקשור לצד הרפואי בחייהם ולפתוח ערוץ חדש של קשר בין מרכז הלב במרכז הרפואי לבית הספר און.

יש כבוד

פרופ' ראובן אחרון ופרופ' משה צבי פפא הצטרפו לרשימה המכובדת של פרופסורים מן המניין:

פרופ' משה פפא

פרופ' ראובן אחרון

סוף סוף פרופסורה. לא פחות מ-11 מהרופאים שלנו זכו לאחרונה בתואר המחייב פרופסור:

פרופ' מיכאל וולף

פרופ' יששכר בן-דב

פרופ' אריה אונרטן

פרופ' אסתר עזיזי

פרופ' יעקב (ניי) לביא

פרופ' אוהד כהן

פרופסור חבר:

פרופ' עמוס מורן

פרופ' שי יזרעאלי

פרופ' זohar גרוסמן

פרופ' נליה רהב

פרופ' מרק יזר

עם הספר

במהלך אירועי שבוע הספר חולקו לילדים המאושפדים בבית החולים "ספרא" שטרוט כסף שאינם אמיתיים, איתם יכלו הילדים לגשת אל הדוכנים ו"לרכוש" ספרים ודיסקים שנתרמו על ידי "ידיעות אחרונות" והעמותה "נותנים תקווה". שמואל משה, מנכ"ל העמותה: "החלטנו לאפשר גם לילדים שאין ביכולתם ללכת לרכוש ספרים במחירים מוזלים, ליהנות ולהרגיש ילדים בריאים לכל דבר."

תכשיטים לרפואה

מכירת תכשיטים מבית היוצר של המחלקה לטרשת נפוצה התקיימה בשלושה מוקדים במרכז הרפואי: במרכז לטרשת נפוצה, בלובי הכניסה של ביה"ח ובלובי בניין יולדות. מכירת התכשיטים, מעשה ידי המטופלים המשתתפים בסדנת תכשיטים שבועית במרכז לטרשת נפוצה, נחלה הצלחה גדולה וכל ההכנסות, למעלה מ-4,000 שקל, ישמשו תרומה להמשך פעילות הסדנה.

למען חולי הסוכרת

המחלקה לשיקום אורטופדי בניהול של ד"ר יצחק זיו-נר וביה"ס לסיעוד במרכז הרפואי "שיבא", בשיתוף האגודה לסוכרת, הזמינו את הקהל הרחב להיבדק חינם. העולם שרוי בעיצומה של מגפת סוכרת: ישנם כיום כ-190 מיליון חולי סוכרת, ותחזית

להכפלתם בשנים הקרובות. בכל זמן נתון 10%-4% מחולי הסוכרת בקהילה סובלים מכיב סוכרתי וחצי אחוז מהם עוברים כל שנה קטיעה.

ביקור הרשות הלאומית לבטיחות

מנהל מחלקת הטרואומה ב"שיבא", ד"ר דניאל סימון, אירח את

דליה בשארי, בסיוע של פיתום. זהו פרויקט ראשון מסוגו בעולם. בשני האירועים נכח צוות רב-תחומי של המרכז הארצי להמופיליה.

וגם קייטנה לבעלי משקל עודף

בית החולים לילדים ע"ש אדמונד ולילי ספרא קיים קייטנה מיוחדת לילדים ונוער בגילאים 6-18 בעלי עודף משקל. מטרת הקייטנה: לעודד אורח חיים בריא והרגלי אכילה נכונים. מזה שמונה שנים מתקיימות בבית החולים סדנאות וקבוצות תמיכה לילדים ונוער בעלי עודף משקל. בעקבות הסדנאות מתקיימת קייטנה בתנאי פנימייה במשך שלושה שבועות, שמטרתה להקנות הרגלי אכילה, ספורט ועבודה קבוצתית. המשתתפים מקבלים תפריט שמורכב משש ארוחות ביום. הם אוכלים הכל, אך לראשונה לומדים באמת מהי הכמות ההגיונית לאכילה ומה חשיבות הפעילות הגופנית.

הגינה של רונית

רונית מלין ז"ל עבדה בבית החולים 27 שנים. מלין עבדה כאחות במכון

הלב, עברה קורס בטיפול נמרץ, שימשה כאחות כללית ואחרי השלמה של שלוש שנים בלימודי עיצוב פנים, החלה לעבוד, במקביל לעבודתה כאחות, כמעצבת של בית החולים, והרימה פרויקטים רבים. רונית נפטרה בנובמבר 2006 ממחלת הסרטן. כל חייה חלמה שתהיה לה גינה, וחברתה הטובה רוסנה פובזנר, אף היא אחות ב"שיבא", הקימה עבורה גינה בפינת העישון מחוץ לפרוזדור של משרדה. הגינה ממוקמת בין שני המקומות שהיוו בית עבור רונית: מכון הלב ומשרדה בהנהלת ביה"ח הכללי. בגינה מוצב פסל מוגדל שרונית פיסלה והוא מעניק לכולם את תחושת הנוכחות שלה בגינה.

אגף צה קרפ ג' "שיבא"

פרופ' לביא הנשיא

פרופ' יעקב (ג'יי) לביא נבחר השנה לנשיא החברה הישראלית להשתלות איברים. זאת, בנוסף לתפקידו כמנהל היחידה להשתלות לב אצלנו. לדבריו, "עד היום כיהנו בראשות החברה רק משתילי כליות, וזו הפעם הראשונה שמשתיל לב נבחר לנשיא".

גילה ברונר - יו"ר איט"ם

גילה ברונר, מנהלת השירות הסקסולוגי במרכז לרפואה מינית, נבחרה כיו"ר איט"ם (הארגון הישראלי לטיפול מיני) לקדנציה של שנתיים. ברונר היא סקסולוגית מוסמכת בכירה, עם ניסיון רב בטיפול בבעיות מיניות של נשים, גברים וחזנות. בעלת תואר שני ברפואה קהילתית.

ביקרו ב"שיבא":

השרה ציפי לבני עם אחת מפצועות אוטובוס סוכני הנסיעות מרסיה צילום: תומריקו, "ידיעות אחרונות"

יו"ר הכנסת, דליה איציק, והזמרת שרית חדד עם פצועי צה"ל בבית החולים השיקומי

חברי הרשות הלאומית לביטחון בדרכים והציג בפניהם בפירוט את כל הליך הטיפול מנקודת התאונה בכביש ועד לרגע בו מוטל עליו ועל הצוות הרפואי לעמוד מול ההורים ולספר להם את אשר התרחש. "המטרה עבורנו היא לקבל את הנפגע ולהעניק לו טיפול המשכיל", אמר ד"ר סימון.

רגעים בחיים

הפרק הראשון בסדרה של הבמאי צביקה ולך, "רגעים בחיים", המתעד את כל שלבי השתלת הלב בחולה קפריסאי במצב סופני, שקיבל תרומה ממשפחה קפריסאית של

אשה שנהרגה בתאונת דרכים, הוקרן בערוץ 1 בנובמבר 2008. מצלמתו של ולך מתעדת באופן נדיר את ההכנות להשתלה ב"שיבא", את פרופ' ג'יי לביא הממריא בבהילות לקפריסין על מנת לקצור את הלב, ומביא אותו במזוודה בחזרה למרכז הרפואי.

ד"ר שפיגלמן נואם

ד"ר רוברטו שפיגלמן נתן את הרצאת הפתיחה בכינוס השנתי ה-11 של החברה הרדיולוגית הספרדית. הכנס התקיים בעיר מורסיה בספרד, במהלך אוקטובר 2008. שפיגלמן מכהן כנשיא החברה הבין-לאומית לרדיולוגיה.

מינויים - רופאים

- ד"ר יהונתן שרעבי מנהל היחידה ליתר לחץ דם
- ד"ר אורית נחתומי מנהלת היחידה להרדמה נירוקירורגית
- ד"ר שי יזרעאלי מנהל היחידה לגנומיקה ויישומית
- ד"ר רן ביליק מנהל המחלקה לכירורגיה ילדים
- ד"ר אורי רימון מנהל היחידה לרדיולוגיה פולשנית
- ד"ר איבגניה אגרונוב מנהלת המחלקה לשיקום נירולוגי ב'
- פרופ' אברהם צ'רניאק מנהל המחלקה לכירורגיה כללית א'
- ד"ר מיכאל וולף מנהל מחלקת אף אוזן גרון
- ד"ר רונית ירושלמי מנהלת יחידת אשפוז יום פנימי
- ד"ר יעקב ברעם מנהל המחלקה לטיפול תומך אונקולוגי

מינויים - אחיות

- ד"ר שושי גולדברג מנהלת הסיעוד
- נאוה לוי מפקחת קלינית, ביה"ח הכללי
- שרה בן-עמי מנהלת הסיעוד, חטיבה פנימית
- אלה לבון מרכזת כ"א בסיעוד, הנהלת הסיעוד
- לימור איזנברג הנחיית מקצועות, הנהלת הסיעוד
- אורנה רחמינוב מפקחת קלינית, ביה"ח הכללי
- רוחמה פרידמן מפקחת קלינית, ביה"ח השיקומי
- רונה סימון מתאמת השתלות איברים
- אביבית שיימן מתאמת השתלות איברים

מינויים - פארה-רפואי

- ד"ר רם דולמן מנהל המעבדה העל-אוטומטית

מינויים - מינהל ומשק

- שי סויסה מנהל שירותי עיקור ואספקה סטריילית (מינוי בפועל)
- שמואל זוסמן מהנדס ראשי
- מאיה מועלם-מולה מנהלת רכש
- ריאגנטים ומוצרי מעבדה
- דרור נורי מנהל מרכז חלוקה (מינוי בפועל)

כניסה אחורית

באתי למרכז הרפואי "שיבא" בתום 33 שנות עבודה עיתונאית ב"מעריב", במינון רחב של תפקידים. חיפשתי אתגר חדש בכתובת מובהקת של עשיית טוב. מצאתי.

כמעט שנה אני עומד בראש אגף התקשורת וההסברה ב"שיבא", ואני מפקיק להתרגש מאנשים איכותיים ומיוחדים שאני פוגש כאן, מגדש העשייה רחבת ההיקף, מהיצירתיות והחיפוש המתמיד אחר כיוונים חדשים ופריצות דרך, ומעל לכל - הסיפוק שאין למעלה ממנו ללזות מקרוב ולהיות ליד אנשים שמצילים חיים. **אתם.**

אני יודע, לעתים בלהט העבודה קשה להבחין בבירור מה קורה מסביב. לא תמיד מצליחים הנמצאים בפנים להעריך נכונה את איכויות מקום העבודה שלהם. אני גם יודע שניתן ללא מאמץ יתר למצוא סיבות לאי-שביעות רצון, לתרעומות ואף למרירות במקום העבודה, בכל מקום עבודה: משכורת שאינה הולמת וראויה, עומס עבודה מלחיץ ומתיש, היעדר פירגון מספק, חסכנות במילה טובה, ואפילו בסתם חיוך מעודד מצד הבוס הישיר או הבוס הגדול. וכנראה שהכל נכון. ולכן, כמי שזה מקרוב בא, אני מרשה לעצמי לומר שיש לכם צידוק אמיתי להתבונן במראה ולחוש שביעות רצון מלאה. אתם חלק מצוות מנצח של בית החולים הטוב והמשמעותי בישראל, והעיתון הזה הוא כרטיס ביקור של המצוינות הטבועה במרכז הרפואי "שיבא".

עם כניסתי לתפקיד, הוטל עלי לרכז את פרויקט הענק של האירוע המרכזי של שנת ה-60, "שיבא מכל הלב", שהתקיים בלטרון. כבר אז, תוך כדי ההכנות, למדתי רבות על המרכז הרפואי הזה והתחלתי להבין מדוע הוא נקרא "בית החולים של המדינה". באותו ערב בלטרון, כשראיתי כל-כך הרבה פנים מחייכות וגם עיניים דומעות מהתרגשות, ידעתי שאני נמצא במקום הנכון.

עתה, כמעט שנה אחרי, אני שמח לחדש את מסורת העיתון של "שיבא", אשר אמור לשקף את הייחודיות של המרכז הרפואי "שיבא" דרך רבים מעובדי בית החולים במקצועות השונים. כמובן שקצרה היריעה מלהזכיר את כולם ולהקיף את כל מה שנעשה ב"שיבא", אבל זוהי רק ההתחלה: נמשיך להאיר את האנשים וההישגים בגליונות הבאים. אני מקווה שתמצאו עניין בעיתון, ולא יהיה מאושר ממני אם הקריאה בו תעשה לכם טוב.

אבי בטלהיים

פרס יוקרתי לרופאי "שיבא"

פרופ' שי יזרעאלי, ד"ר בני דקל, ד"ר רענן ברג, ד"ר יורם כהן וד"ר סיגל סדצקי, קיבלו פרס מיוחד מהקרן לחקר הסרטן בישראל (ICRF). מאז 1975 העניקה הקרן 1,688 מענקים בסכום כולל של 37 מיליון דולר לחוקרי סרטן מצטיינים שמעבדותיהם נמצאות במוסדות מחקר מובילים, באוניברסיטאות ובבתי חולים בכל רחבי ישראל.

בין הנהנים מתמיכת הקרן נמצאים מדענים בתחילת דרכם וחוקרים בכירים המנהלים פרויקטים פורצי דרך.

פרופ' שי יזרעאלי

ד"ר בני דקל

ד"ר רענן ברג

ד"ר יורם כהן

ד"ר סיגל סדצקי

אות המופת לד"ר זיו-נר

ד"ר יצחק זיו-נר קיבל את "אות המופת לרופא 2008" מטעם האגודה לרפואה ולמשפט בישראל, בטקס שנערך בהיכל התרבות של פתח תקווה.

פרס טיפול נמרץ לד"ר ניני

ד"ר אסף ניני זכה בפרס ראשון על עבודת מחקר בכנס האיגוד הישראלי לטיפול רפואי נמרץ. צוות

האחיות של טיפול נמרץ כללי זכה בפרס זיוה טל על מחקר מצטיין בסיעוד עבור פרויקט של שיפור האיכות בטיפול בפצעי לחץ עם תוכנת מחשב ייחודית.

פרס נלסון לפרופ' שינפלד

פרס נלסון למדע והומניות לשנת 2008 הוענק לפרופ' יהודה שינפלד, מנהל מחלקה פנימית ב'

והמרכז למחלות אוטואימוניות. פרס נלסון, הניתן על ידי ביה"ס לרפואה של אוניברסיטת דייוויס בקליפורניה, ארה"ב, הוא הפרס היוקרתי ביותר שהיא מעניקה. שינפלד גם זכה לחברות כבוד בארגון הראומטולוגים ההונגרים - הארגון הוותיק מסוגו באירופה - לרגל 80 שנה להיווסדו.

פרס מידי לוס אנג'לס

ד"ר שרה פרבר קיבלה פרס מיוחד מאגודת ידידי תל השומר בלוס אנג'לס. הפרס הוענק לה בזכות

קריירה מדעית יוצאת דופן והישגיה במחקר ביצירת לבלב מלאכותי עצמי תוך שימוש באיברינו הבוגרים (השראה של שינוי התפתחותי - חולה הסוכרת יכול לתרום רקמה לעצמו).

במיוחד בשבילכם עובדים יקרים

המנוי הגמיש!

מצד אחד

המחיר החודשי הנמוך ביותר!

מצד שני

ללא התחייבות!

נקודות יציאה החל מ-30 יום

ממ דד קריאייטב

במרחק צעדים ספורים מכם, פועל מועדון הכושר והבריאות GO active

- מגוון שיעורי סטודיו • ספא מפנק ומחזק • ציוד הכושר המתקדם ביותר בעולם
- מדריכים ומאמנים המתאימים לכם תוכנית המתאימה ליכולות שלכם, לגבולות שלכם, ליעדים שלכם ולזמנים שלכם

GO active

רשת מועדוני כושר בינלאומית

טלפון: 03-7361104, טלפון פנימי: 4112 מתחם רפואי שיבא, מלונית שיקום לב

www.go-active.co.il

שבועיים התנסות ללא התחייבות * למביא שובר זה * תקף למועדון תל השומר בלבד * בתוקף עד 31.3.09